

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

**ANNEDEN ALGILANAN NARSİZİZM, NARSİSİSTİK KİŞİLİK
ÖZELLİKLERİ VE PARTNERE İLİŞKİN OBSESİF
KOMPULSİF BELİRTİLER ARASINDAKİ İLİŞKİNİN
İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Ezgi DOĞANAY

**Psikoloji Ana Bilim Dalı
Klinik Psikoloji Programı**

MART, 2024

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

ANNEDEN ALGILANAN NARSİZİZM, NARSİZİSTİK KİŞİLİK
ÖZELLİKLERİ VE PARTNERE İLİŞKİN OBSESİF
KOMPULSİF BELİRTİLER ARASINDAKİ İLİŞKİNİN
İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Ezgi DOĞANAY
(Y2112.480029)

Psikoloji Ana Bilim Dalı
Klinik Psikoloji Programı

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Haydeh FARAJİ

MART, 2024

TEZ SINAV TUTANAĞI

ONUR SÖZÜ

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Anneden Algılanan Narsisizm, Narsisistik Kişilik Özellikleri ve Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirtiler Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” adlı çalışmanın, tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurulmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin KAYNAKÇA’da gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve onurumla beyan ederim. (12/03/2024)

Ezgi DOĞANAY

ÖNSÖZ

Yüksek lisans ve tez süreci boyunca her aşamada bana rehberlik eden, deneyimleriyle ışık tutan ve zorlu olan bu akademik yolculuğumda beni cesaretlendiren değerli tez danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Haydeh FARAJI'ye,

Her zor anımda, her başarımda yanımda olan, hem güç kaynağım hem de dert ortaklarım; sevgili annem Nazife DOĞANAY, abim Barış DOĞANAY, ablalarım Gülhan DOĞANAY ve Nurhan CARELIUS'a,

Bana benden daha çok inanan ve her zorlukta yanımda olan tatlı kuzenlerim Gizem ve Gamze KARTAL'a, değerli arkadaşlarım; Ezgi Dilan ŞAHİN, Sima Gözde ŞENTÜRK ve İrem ÖLMEZ'e,

Burada ismini dillendiremediğim fakat eğitim hayatım boyunca maddi ve manevi her türlü desteklerini sunan tüm sevdiklerime ve de araştırmaya katılmayı kabul eden katılımcılara teşekkür ederim.

Hayatımın en değerli rehberi, en sıcak sığınağı ve en büyük destekçisi, bir yerlerden izlediğine inandığım canım babam Hasan DOĞANAY'a ithaf olunur.

Mart, 2024

Ezgi DOĞANAY

ANNEDEN ALGILANAN NARSİSİZM, NARSİSİSTİK KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ VE PARTNERE İLİŞKİN OBSESİF KOMPULSİF BELİRTİLER ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

ÖZET

Bu çalışmanın amacı; anneden algılanan narsisizm, narsisistik kişilik özellikleri ve partnere ilişkili obsesif-kompulsif belirtiler arasındaki ilişkiyi incelemektir. Araştırmada, ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini 18-30 yaş aralığında romantik ilişkisi olan, evli veya en az bir kere romantik ilişki deneyimi olmuş 255'i kadın (%62,3) ve 154'ü (%37,7) erkek olmak üzere 409 gönüllü katılımcıdan oluşmaktadır. Araştırmanın örneklemini, kolayda örnekleme yöntemi ile oluşturulmuştur. Araştırma kapsamında sosyodemografik form, Beş Faktör Narsisizm Ölçeği-Kısa Form, Partnere İlişkin Obsesif-Kompulsif Belirti Ölçeği ve Anneden Algılanan Narsisistik Özellikler Ölçeği kullanılarak katılımcılardan veriler toplanmıştır. Araştırmanın analizleri, SPSS 27 yazılımı kullanılarak yapılmıştır. Ölçekler arasındaki ilişkiyi belirlemek için Pearson Korelasyon analizi, demografik değişkenlere göre farklılıkları anlamak için Bağımsız Gruplar T-testi ve ANOVA testleri, yordayıcılık analizi için ise Hiyerarşik Regresyon kullanılmıştır. Araştırma sonuçları, anneden algılanan narsisistik özellikler ile narsisistik kişilik özellikleri ve partnere ilişkin obsesif kompulsif belirtiler arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğunu göstermiştir. Anneden algılanan narsisizm, narsisistik kişilik özellikleri ile partnere ilişkin obsesif kompulsif belirtiler arasındaki ilişkide aracılık etmemiştir. Mevcut araştırmadan elde edilen bulgular doğrultusunda narsisistik kişilik özelliklerinin ve romantik ilişkilerde partnerine yönelik obsesif kompulsif belirtilerin gelişiminde narsisistik özelliklere sahip annen ile büyümenin risk faktörü olabileceği belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Narsisistik Kişilik Özellikleri, Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirtiler, Annesel Narsisizm

EXAMINING THE RELATIONSHIP BETWEEN PERCEIVED MATERNAL NARCISSISM, NARCISSISTIC PERSONALITY TRAITS AND OBSESSIVE-COMPULSIVE SYMPTOMS IN RELATIONSHIPS

ABSTRACT

The This study aims to examine the relationship between perceived maternal narcissism, narcissistic personality traits and partner-related obsessive-compulsive symptoms. In the research, a relational scanning model has been employed. The sample of the research consists of a total of 409 volunteer, 255 female (%62,3) and 154 (%37,7) male, between the ages of 18-30, who are in a romantic relationship, married or had at least one romantic relationship experience. The sample of the study was formed using convenience sampling method. In the scope of the research, data were collected from participants using sociodemographic forms, Five Factor Narcissism Scale-Short Form, Partner-Related Obsessive Compulsive Symptoms Inventory, and the Perceived Maternal Narcissistic Characteristics Scale. The analyses of the study were conducted using the SPSS 27 software. Pearson correlation analysis was used to determine the relationship between scales, Independent Samples T-tests and ANOVA tests were employed to understand differences among demographic variables, and Hierarchical Regression was utilized for predictive analysis. The research results showed that there was a significant positive relationship between narcissistic traits perceived from the mother with narcissistic personality traits and partner-related obsessive-compulsive symptoms. However, perceived narcissism from the mother did not mediate the relationship between narcissistic personality traits and partner-related obsessive-compulsive symptoms. In line with the findings of the current study, it has been determined that growing up with a mother with narcissistic characteristics may be a risk factor in the development of narcissistic personality traits and obsessive-compulsive symptoms towards the partner in romantic relationships.

Keywords: Narcissistic Personality Traits, Partner-Related Obsessive-Compulsive Symptoms, Maternal Narcissism

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	iii
ÖZET.....	v
ABSTRACT	vii
İÇİNDEKİLER	ix
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xi
ÇİZELGELER LİSTESİ.....	xiii
I. GİRİŞ.....	1
A. Araştırmanın Amacı	2
B. Araştırmanın Önemi	2
C. Araştırmanın Hipotezleri	3
D. Araştırmanın Sayıltıları	3
E. Araştırmanın Sınırlılıkları	4
F. Tanımlar	4
II. KURAMSAL ÇERÇEVE.....	7
A. Narsisistik Kişilik Özellikleri	7
1. Narsisizmin Tanımı	7
2. Narsisizme İlişkin Farklı Kuramsal Yaklaşımlar	8
a) Freud ve Psikanalizde Narsisizm	8
b) Kohut Perspektifinden Narsisizm	9
c) Kernberg Perspektifinden Narsisizm	10
d) Masterson'un Narsisizm Kuramı	12
3. Büyüklenmecî Narsisizm Boyutu ve Kırılgan Narsisizm Boyutu	14
4. Sağlıklı ve Patolojik Narsisizm	15
5. Narsisistik Kişilik Bozukluğu	16
B. Obsesyon ve Kompulsiyon Bozukluğu	18
1. Tanı Kriterleri	18
2. Obsesif Kompulsif Bozukluğun Etiyolojisi	18
3. OKB'nin Alt Türleri.....	20
4. Partner Odaklı ve Romantik İlişkilerle İlgili Obsesif Kompulsif Belirtiler ...	21

C. Maternal Narsisizm.....	23
1. Maternal Narsisizmin Özellikleri	23
2. Maternal Narsisizme Dair Araştırmalar	25
D. Narsisistik Kişilik Özellikleri, Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirtiler ve Maternal Narsisizm Arasındaki İlişki.....	26
III. YÖNTEM	29
A. Araştırmanın Modeli.....	29
B. Araştırmanın Evren ve Örneklemi	29
C. Araştırmada Kullanılan Veri Toplama Araçları	30
1. Sosyodemografik Form	30
2. Beş Faktör Narsisizm Ölçeği-Kısa Form (BFNÖ-KF)	30
3. Partnere İlişkin Obsesif-Kompulsif Belirti Ölçeği (PİOKBÖ)	30
4. Anneden Algılanan Narsisistik Özellikler Ölçeği (AANÖÖ).....	31
D. Veri Analizi	31
IV. BULGULAR.....	33
V. TARTIŞMA	59
VI. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	71
VII. KAYNAKLAR.....	73
EKLER.....	95
ÖZGEÇMİŞ.....	109

KISALTMALAR LİSTESİ

NKB	: Narsisistik Kişilik Bozukluğu
DSM	: Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders
OKB:	: Obsesif Kompulsif Bozukluk
ICD	: International Classification of Diseases
BFNÖ-KF	: Beş Faktör Narsisizm Ölçeği-Kısa Form
PİOKBÖ	: Partnere İlişkin Obsesif-Kompulsif Belirti Ölçeği
AANÖÖ	: Anneden Algılanan Narsisistik Özellikler Ölçeği

ÇİZELGELER LİSTESİ

Çizelge 1 Katılımcıların Demografik Özellikleri.....	33
Çizelge 2 Beş Faktör Narsisizm Ölçeği, Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti Ölçeği ve Anneden Algılanan Narsisizm Ölçeğinin Tanımlayıcı Değerleri.....	34
Çizelge 3 Yaş, İlişki Memnuniyet Düzeyi, Beş Faktör Narsisizm Ölçeği, Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti Ölçeği ve Anneden Algılanan Narsisizm Ölçeği Arasındaki İlişki	36
Çizelge 4 Anneden Algılanan Narsisizm, Kırılgan Narsisizm ve Büyüklenmeci Narsisizmin Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirtileri Yordamasına İlişkin Bulgular.....	39
Çizelge 5 Anneden Algılanan Narsisizmin Kırılgan Narsisizmi Yordamasına İlişkin Bulgular.....	40
Çizelge 6 Anneden Algılanan Narsisizmin Büyüklenmeci Narsisizmi Yordamasına İlişkin Bulgular	40
Çizelge 7 Anneden Algılanan Narsisistik Özelliklerin Büyüklenmeci Narsisizmi Yordamasına İlişkin Bulgular	41
Çizelge 8 Anneden Algılanan Narsisistik Özelliklerin Kırılgan Narsisizmi Yordamasına İlişkin Bulgular	41
Çizelge 9 Cinsiyete Göre Narsisizm, Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti ve Anneden Algılanan Narsisizm Düzeylerinin Karşılaştırılması	42
Çizelge 10 Eğitim Durumuna Göre Narsisizm, Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti ve Anneden Algılanan Narsisizm Düzeylerinin Karşılaştırılması	44
Çizelge 11 Gelir Durumuna Göre Narsisizm, Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti ve Anneden Algılanan Narsisizm Düzeylerinin Karşılaştırılması	47
Çizelge 12 İlişki Durumuna Göre Narsisizm, Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti ve Anneden Algılanan Narsisizm Düzeylerinin Karşılaştırılması	50
Çizelge 13 Kırılgan Narsisizme Göre Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti Düzeylerinin Karşılaştırılması	52

Çizelge 14 Büyüklenmeci Narsisizme Göre Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti Düzeylerinin Karşılaştırılması	55
--	----

I. GİRİŞ

Narsisistik Kişilik Bozukluğu (NKB); genellikle erken erişkinlik döneminde başlayan ve çeşitli bağlamlarda ortaya çıkan büyüklenmeci tavır, beğenilme arzusu ve empati eksikliği gibi belirgin özellikleri içeren bir örüntü olarak tanımlanmaktadır (APA, 2013: 334). Narsisistik kişilik özellikleri, NKB'nin daha hafif tezahürleri olarak görülebilir ve her bireyde farklı yoğunluklarda görülebilir. (Pincus ve Lukowitsky, 2010: 424).

İlk temel ilişkilerin hayat bulduğu bebeklik döneminde, narsisistik özelliklere sahip bir anne ile beraber büyümek çocuğun psikolojik gelişimini etkiler (Kernberg, 1975; Kohut, 1977). Narsisistik annenin kişilik özelliklerini göz önüne aldığımızda mükemmeliyetçi, bencil, farklı görüşlere tahammülsüz, çocuğun ihtiyaçlarına duyarsız bireyleri yansıtan bir profil oluşmaktadır (Rappoport, 2005: 3; Shaw, 2010: 50). Tüm bu faktörler çocuğun kendi değerini büyüklenmeci bir bakış açısına dayandırmasına ve narsisistik özellikler geliştirmesine yol açabilir (Campbell ve Miller, 2011). Narsist annelere sahip bireyler, başkalarının eksikliklerine karşı düşük bir tolerans geliştirme eğiliminde olabilirler (Maftei ve Opariuc-Dan, 2023). Erken döneme ait tüm bu deneyimler sonucunda narsisistik özellikler geliştiren kişiler, yakın ilişkiler kurmakta zorlanıp kişilerarası problemler yaşarlar (Zeigler-Hill vd., 2020; Reis vd., 2021; Balzen vd., 2022).

Obsesif Kompulsif Bozukluk (OKB) belirtileri arasında, partnerle ilişkilendirilen ve partnere ilişkin obsesif kompulsif belirtiler olarak adlandırılan bir başka belirti kümesi mevcuttur. Partner odaklı semptomlar; partnerin dış görünüşü, mesleki yetenekleri, ahlaki ve sosyal yeterliliği, zekası gibi birçok farklı alanda ortaya çıkan yoğun şüphe ve obsesif düşünceleri içermektedir. Bu obsesif düşüncelere eşlik eden kontrol etme, karşılaştırma, güvence arama veya nötralizasyon gibi kompulsif davranışlar bulunmaktadır (Doron vd., 2012a: 17, 2012b: 235).

Literatürdeki bilgilerin ayrıntılı bir incelenmesi, kişilik bozukluklarının bireyler arası ilişkileri olumsuz bir şekilde etkilediğini ve özellikle romantik ilişkilere yönelik sağlıklı imgeleri, düşünceleri veya davranışları tetikleyebildiğini ortaya koymaktadır (Casale vd., 2020; Rentzsch vd., 2021; Day vd., 2022; Seidman vd.,

2023). Bu noktada, anne, narsisistik özelliklerini bebeğe aktararak onun kişilik özelliklerinde ve gelecekte kuracağı yakın ilişkilerinde rol oynamaktadır. Bu etkileşim, bireyin romantik ilişkilerindeki örüntüleri ve tutumları şekillendirmede belirleyici bir rol oynamaktadır (Monk, 2001: 32). Bu bağlamda, anne tarafından aktarılan narsisizmin; bireyin romantik ilişkilerindeki düşüncelerini, davranışlarını ve obsesif kompulsif belirtilerini etkileme potansiyelinde olduğu düşünülmektedir.

Araştırma, anneden algılanan narsisistik özelliklerin narsisistik kişilik özellikleri ve partnere ilişkin obsesif kompulsif belirtilerin gelişimindeki rolünü anlamak ve bu belirtilere duyarlılık oluşturan risk faktörlerini belirlemek açısından önemli bir nitelik taşıdığı düşünülmektedir. Çalışmanın elde edeceği bulgular, bu tür özelliklerin oluşumunun daha iyi anlaşılmasına ve bu özelliklere duyarlı bireylerin belirtilerini önlemek veya tedavi etmek için daha etkili stratejiler geliştirilmesine katkı sağlayabilir. Bu noktada, bu araştırmanın amacı, narsisistik kişilik özellikleri ile partnerle ilişkilendirilen obsesif kompulsif belirtiler arasındaki ilişkide anneden algılanan narsisizmin rolünü değerlendirmektir.

A. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın hedefi, 18-30 yaş aralığındaki genç yetişkinlerde narsisistik kişilik özellikleri, partnerle ilişkili obsesif-kompulsif belirtiler ve anneden algılanan narsisistik özellikler arasındaki ilişkiyi araştırmaktır.

B. Araştırmanın Önemi

Alan yazın incelendiğinde, kişilik bozukluklarının kişilerarası ilişkileri zedelediği ve özellikle romantik ilişkilerde sağlıklı olmayan düşünceleri, imgeleri ve davranışları tetiklediği belirtilmektedir. Ayrıca ilk nesne olan annenin kendi narsisistik özelliklerini bebeğe aktararak, bebeğin kişilik özelliklerini etkilediği ifade edilmektedir. Bu nedenle potansiyel narsisistik bireylerin, narsisistik bir ebeveyn tarafından yetiştirildiği ve gelecek ilişkileri de etkilediği düşünülmektedir. Bu noktada, narsisistik kişilik özelliklerinin, partnere dair obsesif kompulsif belirtiler ve anneden algılanan narsisizm ile arasındaki ilişkinin incelenmesi önem kazanmaktadır. Narsisistik kişilik özellikleri ile partnere ilişkin obsesif kompulsif belirtiler ve anneden algılanan narsisizm değişkenlerinin bir arada incelendiği bir araştırmanın alan yazında

eksikliği fark edilmektedir. Bu sebeple, mevcut araştırmanın ilgili literatüre katkı sağlayacağı ve gelecekteki araştırmalara ışık tutacağı düşünülmektedir.

C. Araştırmanın Hipotezleri

H1: Narsisistik kişilik özellikleri ile partnere ilişkin obsesif kompulsif belirtiler arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H2: Narsisistik kişilik özellikleri ve anneden algılanan narsisistik özellikler arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H3: Partnere ilişkin obsesif kompulsif belirtiler ve anneden algılanan narsisistik özellikler arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H4: Narsisistik kişilik özellikleri, cinsiyete göre farklılık göstermektedir.

H5: Narsisistik kişilik özellikleri, yaşa göre farklılık göstermektedir.

H6: Narsisistik kişilik özellikleri, eğitim durumuna göre farklılık göstermektedir.

H7: Narsisistik kişilik özellikleri, maddi gelire göre farklılık göstermektedir.

H8: Narsisistik kişilik özellikleri, ilişki durumuna göre farklılık göstermektedir.

H9: Partnere ilişkin obsesif kompulsif belirtiler, cinsiyete göre farklılık göstermektedir.

H10: Partnere ilişkin obsesif kompulsif belirtiler, yaşa göre farklılık göstermektedir.

H11: Partnere ilişkin obsesif kompulsif belirtiler, eğitim durumuna göre farklılık göstermektedir.

H12: Partnere ilişkin obsesif kompulsif belirtiler, maddi gelire göre farklılık göstermektedir.

H13: Partnere ilişkin obsesif kompulsif belirtiler, ilişki durumuna göre farklılık göstermektedir.

D. Araştırmanın Sayıtları

- Araştırmaya katılan katılımcı örnekleminin, evreni temsil ettiği varsayılmaktadır.
- Araştırmada kullanılan veri toplama araçlarının ölçmek istenilen özellikleri geçerli ve güvenilir bir biçimde ölçtüğü varsayılmaktadır.

- Çalışmaya katılan bireylerin sorulan sorulara içtenlikle cevap verdiği varsayılmaktadır.

E. Araştırmanın Sınırlılıkları

- Araştırma Türkiye’de yaşayan klinik tanısı olmayan 18-30 yaş aralığında olan 409 kişi ile sınırlıdır
- Araştırmada elde edilen veriler, çalışmada kullanılan veri toplama araçları ile sınırlıdır.
- Araştırma Haziran 2023-Ocak 2024 aylarını kapsadığından bu süre aralığı çalışmanın sınırlılığıdır.

F. Tanımlar

Narsisizm: Kişinin; çeşitli benlik, duygulanım ve alan düzenleyici süreçleri yoluyla olumlu bir öz imaj sürdürme kapasitesi, dış onay ve doğrulama ihtiyacı ve sosyal çevreden gizil veya açık bir şekilde kişisel gelişim deneyimleri arama motivasyonudur (Pincus vd., 2009: 365).

Obsesif Kompulsif Bozukluk: Obsesif Kompulsif Bozukluk (OKB), istem dışı deneyimler olarak nitelendirilen, genellikle ısrarcı ve rahatsız edici bulunan obsesyonları içerir. Bu obsesyonlardan kaynaklanan rahatsızlık duygusunu gidermek amacıyla gerçekleştirilen tekrarlayıcı davranışsal veya zihinsel ritüellerle ortaya çıkan kompulsiyonlardan oluşur (APA, 2013: 129).

Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirtiler: Romantik ilişkilerde kişinin zihninin; partnerinin ahlak düzeyi, sosyal becerileri, görünüşü, zekası, duygusal istikrarlılık düzeyi ve mesleki yetkinliği gibi özellikleriyle ilgili yineleyici bir şekilde meşgul olması ve bu obsesif düşüncelere nötralizasyon, kontrol etme, güvence arama ya da karşılaştırma kompulsiyonlarının eşlik etmesi şeklinde tanımlanmaktadır (Doron vd., 2012b: 235).

Maternal Narsisizm: Maternal narsisizm, geniş bir yelpazeye sahiptir ve farklı şekillerde görülebilir. Narsisistik anneler; sömürücü, empatik eksikliği, suçlayıcı

dilde iletişim kurma ve çocuklarının ihtiyaçlarını fark edemeyen bireyler olarak tanımlanmaktadır (Rappoport, 2005: 2; Wetzel ve Robins, 2016: 3).

II. KURAMSAL ÇERÇEVE

A. Narsisistik Kişilik Özellikleri

1. Narsisizmin Tanımı

Narsisizm kavramı, Türk Dili Kurumu'na (2021) göre "özseverlik" olarak tanımlanmaktadır. Amerikan Psikiyatri Birliği'nin psikoloji sözlüğünde ise narsisizme dair iki farklı açıklama bulunmaktadır. İlk tanıma göre, narsisizm bireyin aşırı özsevgisi ve benmerkezci davranışları olarak ifade edilir. İkinci tanım ise bireyin cinsel bir nesne veya libido aktarımı olarak kendi egosunu veya bedenini seçmesi olarak belirtilmektedir (APA, 2021).

Narsisizm kavramı, Yunan mitolojisinde sudaki yansımasını görerek kendine aşık olan Narkissos'un öyküsüne dayanmaktadır (Akhtar ve Thomson, 1982: 12). Mitolojiye göre, peri kızı olan Ekho, karşılıksız bir şekilde Narkissos'a aşıktır ve ümitsiz aşık Ekho aşk acısı ile ortadan kaybolur. Narkissos'un yaptıklarına öfkelenen intikam tanrıçası Nemesis ise sudaki yansımasına aşık olması için Narkissos'u lanetler. Aşkına karşılık bulamayan Narkissos, ölünceye dek kendi yansımasına bakmaya devam eder (Levy vd., 2011: 3).

Narkissos mitini, literatüre ilk kez Havelock Ellis uyarlamıştır (Akhtar ve Thomson, 1982: 12). Ellis (1898: 260) bu mitolojik öyküyü, cinsel duyguların ve hayranlığın benliğe yöneltilmesi anlamına gelen otoerotizmle ilişkilendirmiştir. Ardından, Ellis'in görüşlerini yorumladığı makalesinde ilk kez narsisizm terimi kullanan isim Paul Näcke olmuştur. Freud (1905: 135) ise narsisistik terimi ilk kez "Cinsellik Üzerine Üç Makale" eserinin dipnotunda kullanmıştır. Daha sonra "Narsisizm Üzerine" makalesi ile bu terim daha da bilinir hale getirmiştir (Freud, 1914/1957: 73).

Ernest Jones (1913) "Tanrı Kompleksi" adlı makalesinde narsisizmi patolojik bir karakter özelliği olarak tanımlamıştır. Bu kişiler duygusal açıdan ulaşılmazlık, teşhircilik, yargılayıcı olma, yaratıcılığına aşırı değer verme ve tümgüçlülük gibi özelliklerinin öne çıktığı insan tipidir. Dolayısıyla, narsisistikleri aslında tanrı

oldukları hezeyanına kapılan ve ruh sağlığını tamamen yitiren kişiler olarak betimlemektedir (Jones, 1913: 244-265).

Daha sonraki yıllarda Robert Wlder (1925: 260), yayınladığı makalesinde ‘narsisistik kişiliğe’ sahip bireyler hakkında ayrıntılı tanımlamalar yapmıştır. Bu tür bireyleri üstünlük sergileyen, kendileriyle yoğun bir şekilde meşgul olan ve belirgin bir empati eksikliği sergileyen kişiler olarak betimlemiştir. Bu kişilerdeki empati eksikliği genellikle cinsellikte belirgindir. Freud’un çalışmalarından etkilenen William Reich (1933/1972) ise sağlıklı narsisizmin önemini vurgulamış ve ‘‘fallik-narsisistik kişilik’’ kavramını kullanmıştır. Fallik-narsisistik kişilik derinde aşağılık duygular yaşayan, kibirli, düzensiz cinsel bağlar kuran, sadist eğilimleri olan ve eleştiriye tahammülsüz özellikler ile tanımlanmıştır.

Tüm bu gelişmeler narsisizm üzerine ilgiyi çekmiş ve ilerideki araştırmaların temellerini atmıştır. Bu noktada birçok kuramcı odağını narsisistik kişilik üzerine yoğunlaştırmıştır. Kohut (1966), Kernberg (1967) ve ardından Masterson (1981) narsisizm üzerine yoğunlaşan başlıca isimlerdir.

2. Narsisizme İlişkin Farklı Kuramsal Yaklaşımlar

a) Freud ve Psikanalizde Narsisizm

Freud ‘narsisizm’ kelimesini ilk ‘Cinsellik zerine üç Makale’ adlı makalesinde kullansa da ‘Narsisizm zerine’ adlı makalesi narsisizm üzerine olan ilk önemli çalışmasıdır. Freud ilk olarak narsisizmi kişinin kendisine yönelttiği cinsel bir sapkınlık olarak tanımlamıştır. Daha sonraları bu kavram üzerinde revizyonlar yapmış ve narsisizmin bireyin kendini, benliğini koruma içgüdüsünden kaynaklandığını ve tüm canlılarda görülebileceğini söylemiştir (Freud, 1914/1957: 73).

Freud, gelişimsel bir bakış açısıyla, birincil ve ikincil olarak narsisizmin aşamalarını tanımlamıştır. Otoerotik içgüdülerin başlangıçtan beri var olduğunu, bunların ortaya çıkması için fiziksel bir eylemin gerekliliği olduğunu belirtmiştir. Otoerotik içgüdülere yatırım yapılması ve tatmin edilmesi ‘birincil narsisizm’ olarak adlandırılır. Bu süreçte bebek, tümgüçlü bir konumdadır ve otoerotik güdülerin doyurulması için libido tamamıyla kendiliğe yöneltilmiştir. Gelişim ilerledikçe, bebekte nesne ilişkileri de şekillenmektedir. Bunun sonucunda bebek birincil bakım verenin yani annenin kendisine ait olmadığını fark etmeye başlar. Bu nedenle bebek tekrar tümgüçlü konuma gelmek için ‘ben ideali’ geliştirir. Böylece birincil narsisizm

sonlanır. Bebek, kendiliğe yatırılan libidoyu nesnelere (nesne libidosu) yatırır ve tümgüçlülük duygularından vazgeçmeye başlar. Bu farklılaşma süreci ‘ikincil narsisizm’ olarak adlandırılır. Nesne ilişkilerinde yaşanan birtakım engellemeler ile libidonun nesnelerden çekilerek yeniden kendiliğe yatırılmasına sebep olmaktadır (Freud, 1914/2012: 25).

Freud (1914/1957: 77-79), bebeğin nesne seçimi konusunda iki önemli seçim olduğundan bahseder. Bunlardan ilki ‘anaklitik’ nesnedir. Bebeğin ilk nesnesi; koruma, bakım veya beslenme gibi temel yaşam ihtiyaçlarını karşılayan ve dolayısıyla otoerotik içgüdülerin doyumunu sağlayan birincil bakım veren nesnesidir. Bu nesne seçimi, anaklitik nesnedir. Fakat bebek libidinal gelişim sürecinde eğer olumsuzluklarla karşılaşır, sevgi nesnesi kendi benliğine döner ve bebek sevgi nesnesi olarak kendisini seçer. Freud bu nesne seçimine ise ‘narsisistik’ nesne seçimi olarak adlandırır. Başlangıçta, anaklitik nesne seçiminde, bebek annesi gibi bir nesne seçimi ararken şimdi kendi gibi bir nesne aramaktadır. Narsisistik nesne seçiminde kişi dış dünya ile ilişkiye geçmek yerine libidoyu sadece kendiliğine yönlendirerek narsisistik bir patoloji sergiler (Crockatt, 2006: 11)

b) Kohut Perspektifinden Narsisizm

Kohut (1966: 249), narsisizmi psişik enerjinin yanlış yerleştirilmesinin sonucu olarak değil, bebeklik ve erken çocukluk döneminde yaşanan normal bir gelişim süreci olarak görürken patolojik narsisizmi normal gelişim sürecindeki bir duraklama olarak görmüştür. Patolojik narsisizmin temelinde ise yetersiz bir anne yatmaktadır. Çocuk, ilk gelişim yıllarında kendilik saygısını düzenlemekte zorlanırken, bu düzenlemeyi ebeveynlerinden bekler. Bu bağlamda, anne kendiliğin bir uzantısı olarak algılanır ve çocuğun deneyimlerini anlamlı bir şekilde düzenleme becerisini veya psişik bir yapı geliştirme yeteneğini kolaylaştıran, ihtiyaç anında ulaşılabilir olan bir kendilik nesnesi olarak hizmet eder. Fakat patolojik narsisizmin temelinde annenin kendisi soğuk, reddedici ve yıkıcıdır. Çocuğunu kendilik nesnesi olarak kullanmaktadır. Kısaca, bu özelliklere sahip annenin kendisi narsisistiktir (Kohut, 1966: 245).

Kohut'a göre hem sağlıklı hem de patolojik narsisizm çocuksu birincil narsisizmle bağlantılıdır. Birincil narsisizm aşamasında bebek, kendi dışındaki dünyanın bilincinde değildir. Bu nedenle kendisini her şeye karşı özel ve haklı hisseder. Aynı zamanda, ebeveynlerini kendilik nesneleri olarak algılar. Ancak birincil narsisizm süreci annenin bakımında kaçınılmaz yetersizlikler ve aksamalarla bozulur.

Bu bozulmalar, çocuğun gelişim sürecinin doğal bir parçasıdır. Bebek, bu bozulmaların ardından normal sürece geri dönmek için iki hat geliştirir (Kohut, 1971/2005: 39; Schmidt, 2019: 138). İlk olarak, çocuk bozulan tümgüçlü dengesini yeniden sağlamak için "Büyükleme Kendilik" adı verilen bir benlik geliştirir. Bu narsisistik gelişim aşamasında, bebeğin temel ihtiyacı, annesi tarafından aynalanmaktır. Eğer anne bu ihtiyacı fark eder ve bebeğe uygun bir yanıt verirse, bebeğin öz saygısı ve güveni için temeller atılmış olur. İkinci hat ise "İdealleştirilmiş Ebeveyn İmago" olarak adlandırılan bir geçiş nesnesini içerir. Bu hatta çocuk eski mükemmelliğin ve tümgüçlülüğün temsilcisi olan bir ebeveyn figürünü idealize eder. Çocuk idealize ettiği bu ebeveyn figürünü, kendisinin bir uzantısı gibi görerek kendilik gelişimini idealize edilen imaj üzerinden devam ettirir (Kohut, 2005: 42).

Kohut'un narsisistik gelişim teorisinde vurguladığı bir diğer önemli kavram ise "ikizlik (twinship)"tir. İkizlik kavramı bireyin, kendisi gibi algıladığı ve benzerlik uyandıran diğer kişilerle ilişkide olma arzusunu ifade etmektedir. İdeal bir ortamda kendisine benzeyen bireylerle ilişki kuran çocuk, kendine olan güvenini ve benlik saygısını artırırken benlik bütünlüğünü güçlendirmektedir. Dolayısıyla, narsisistik eğilimlerin tatmin edilmesinde ikizlik ihtiyacı önemli bir rol oynar. Ancak, bu ihtiyacın sürekli olarak engellenmesi, yeterince karşılanamaması veya aşırı tatmini narsisistik eğilimlerin ortaya çıkmasına neden olabilir (Kohut ve Wolf, 1978: 422).

Özetle, kişilerin çocukluk döneminde belirtilen iki gelişim hattında yaşadıkları travmalar ve aksamalar, ilerleyen dönemde kişinin kendilik duygusunun "aşağılık" ve "abartılmış" arasında dalgalanmasına yol açabilir. Bu iki farklı kendilik arasında yaşanan bu dalgalanmalar, tekrarlayan travmatik ebeveyn davranışlarının etkisiyle ilerleyen yaşlarda narsisistik kişilik özelliklerinin görülmesine neden olabilir (Kohut, 1977/1998: 56).

c) Kernberg Perspektifinden Narsisizm

Kernberg; DSM tanı kriterleri içinde yer alan kişilik örgütlenmelerini kimlik bütünlüğü, savunma mekanizmaları, gerçeği değerlendirme kapasiteleri, duygu düzenleme kapasiteleri, içselleştirilmiş değerler ve nesne ilişkileri gibi dizi faktörü sınıflandırmıştır. Kişilik örgütlenmeleri daha ilkinden daha olguna psikotik, sınır durum ve nevrotik kişilik örgütlenmeleri olarak yerleştirilmiştir. Narsisistik kişilik örgütlenmesi, sınır kişilik örgütlenmesi içindedir (Kernberg, 1967). Nesne ilişkilerindeki bozulmalar hem borderline hem de narsisistik kişilik örgütlenmesinin

ortak temel problemidir. Fakat narsisistik kişilik özelliklerinde, büyüklenmeci bir kendilik görülür. Dolayısıyla narsisistik kişilik özelliğine sahip kişiler kişiler yüzeyde iyi işlev sergileyen, gerilemiş davranışlar göstermeyen ve dürtü kontrolünde sıkıntı yaşamayan bireylerdir (Kernberg, 1975/2020: 48).

Kernberg bütünleşmiş bir kendiliği, saldırgan ve libidinal dürtü türevleri altında oluşturulan kendilik nesnelerinin ve nesne temsillerinin bütünleşmesi olarak açıklamaktadır. Dolayısıyla ‘tamamen iyi’ ile ‘tamamen kötü’ nesne temsilleri ve benzer şekilde iyi kendilik temsilleri ile kötü kendilik temsilleri bütünleşmelidir (Kernberg, 1975/2020: 39). Kernberg’e göre narsisizm aşılması gereken gelişimsel bir evredir. Normal narsisizm ise kendilik ve kendilik ile bağlantılı diğerlerinin bütünleşmiş nesne temsillerinin herhangi bir koşulda veya zamanda sürekliliğini sağlaması olarak tanımlanır (Kernberg, 1975/2020: 273).

Kernberg, patolojik narsisizmi yalnızca kişinin kendiliğine yaptığı libidinal yatırım olarak tanımlamaz. ‘Büyüklenmeci (grandiyöz) benlik’ olarak adlandırılan patolojik ve bütünleşmiş bir benlik yapısına yapılan libidinal yatırım, patolojik narsisim olarak tanımlanmaktadır. Büyüklenmeci benlik, anne-çocuk ilişkisindeki şiddetli ve ezici hayal kırıklıklarına karşı savunma olarak ortaya çıkan patolojik nesne ilişkilerinden kaynaklanmaktadır. Bu durum, bebeğin travma yaşamasına sebep olmaktadır. Bu travmanın bir sonucu olarak, bebek travmaya sebep olan kişiye karşı nefret, kıskançlık ve öfke hisseder. Bu yaşantılar incelendiğinde ise pek çoğunun narsisistik bir ebeveyne (özellikle de anne) sahip olduğu görülmektedir. Narsisistik anneler, kendi narsisistik ihtiyaçlarını doyumak için çocuklarını narsisistik bir uzantı olarak kullanan ve sömüren kişilerdir. Eğer çocuk annenin narsisistik yönlerine göre şekillenirse ya da bu yönlerini tatmin ederse takdir edilir. Fakat karşıt bir durumda ilgisiz, soğuk ve örtük şekilde olan saldırgan bir tutumla karşılaşır. Karşılaşılan bu tutum, içselleştirilmiş nesne temsillerinin yıkıcı olduğuna ve nesnenin kötü algılanmasına yönelik bir inanç geliştirilmesine sebep olmaktadır. Dolayısıyla, çocuk bir zamanlar annesi tarafından beslenen büyüklenmeci kendiliği devreye sokarak yaşanan hayal kırıklığına karşı bir savunma geliştirir (Russell, 1985: 141; Kernberg, 1975/2020: 203).

Narsisistik kişilerin, duygusal yaşamlarındaki yüzeysellikleri ve diğer insanların duygularını anlama becerisindeki zayıflıkları, kendi duygularını anlama ve deneyimleme konusunda da zorlanmalarına sebep olur. Bu nedenle, bu özelliklere sahip kişilerin derin bir üzüntü, yas tutma veya depresif belirtiler göstermesi nadir

görlür. Yas tutamama, narsisistik kişilerin belirgin özelliklerinden biridir. Narsisistik kişiler, sevdiği kişiyi kaybettiğinde kaybettiği kişinin yasını tutmak yerine, kendi narsisistik eğilimlerine artık yatırım yapmayacağı için o kişiye karşı kin besler. Bu özelliğe sahip kişiler, kendi narsisistik savunmaları olarak yakın ilişkilerini kullanırlar. Ulaşmaya çalıştıkları temel amaç sadece mükemmel görünmek değil, aynı zamanda büyülenmeci kendiliği koruyabilmek için sevildiği, beğenildiği ve takdir edildiği diğer kişileri de bulmaktır (Kernberg, 1975: 200).

Kernberg (1975/2020: 204), narsisistik kişilerin ilişkilerini şu şekilde tanımlamıştır:

“bir limonu sıkıp sonra kalanı atıyor”

Narsisistik kişiler, diğer insanları ya kendi narsisistik eğilimlerini tatmin edebilecek potansiyel bir kaynak olarak görür ya da bu bireyleri değersiz ve anlamsız bulur. Bu özelliklere sahip kişiler, kendi büyülenmeci ihtiyaçları için diğer bireyleri bir araç olarak görür ve sömürüye dayalı ilişkiler kurarlar. Bu karakter yapısına sahip olan kişilerin ikili ilişkilerinde idealize etme ve değersizleştirme döngüsü hakimdir. Narsisistik ihtiyaçlarını karşılayan bireyler idealize edilirken bu beklentiyi karşılayamayanlar ise değersizleştirilir. Narsisistik birey her ne kadar narsisistik yönlerini tatmin eden kişiyi idealleştirse de bu durum uzun sürmez. Zamanla, bu kişiden yeterince yararlanamadığını düşünen narsisistik birey sıkılır ve bu kişinin yerini yenisi ile değiştirmek ister. Bu sebeple, narsisistik kişilik örüntüsüne sahip bu kişiler yakın ve samimi ilişkiler kurmakta zorlanmaktadırlar (Kernberg, 1975/2020: 207).

d) Masterson'un Narsisizm Kuramı

James F. Masterson (2000), narsisistik kişilik bozukluğu da dahil olmak üzere tüm kişilik bozukluklarını bütüncül bir perspektifle ele alır. Yaklaşımını; nesne ilişkileri kuramı, gelişimsel kendilik kuramı, bağlanma kuramı, ayrışma-bireyleşme kuramı ve nörobiyolojik beyin araştırmalarını bir araya getirerek oluşturmuştur. Bu yaklaşımın temelini oluşturan unsurlardan biri, Mahler, Pine ve Bergman'ın (1975) geliştirdiği ayrışma-bireyleşme kuramıdır (Roberts, 1997: 234).

Ayrışma-bireyleşme kuramına göre, bir bebek dünyaya geldiğinde kendisini genellikle annesi olan birincil bakım veren sevgi nesnesinden zihinsel olarak ayıramaz. Dolayısıyla, kendisini ve annesini kaynaşmış bir zihinsel temsil içinde görür. Zamanla

gelişim ilerledikçe, bu algılanan ortak yaşamsal alan ayrışmaya başlar. Bu ayrışma süreci, bebeğin kendi benliğini ve annesinin nesne temsilini daha ayrı bir şekilde algılamaya başladığı bir evreyi temsil eder. Bu sayede bebeğin kendilik temsili ile annesinin nesne temsili zihinsel olarak farklılaşır ve bebeğin kendi özerkliği, tercihleri ve kararları üzerine inşa edilen sağlam bir kendilik temsili oluşturmaya yol açar. Özetle, ayrılma-bireyleşme süreci bebeğin ebeveyniyle birleşik hissettiği ortak yaşam alanından ayrılma ve ebeveyninden bağımsız, özerk ve kararlı bir kendilik temsili oluşturduğu bireyleşme sürecini ifade eder (Mahler vd., 1975/2003: 25).

Narsisistik bireylerde, ayrılma-bireyleşme sürecinin genellikle 10 ila 15 aylara tekabül eden alıştırmaya alt evresinde meydana gelen gelişimsel bir duraksamadan bahsedilmektedir (Masterson, 1993: 19). Bu evrede, bireyin gelişimi belirli bir noktada durur. Alıştırma alt evresinde, bebek kendi benliği ile annenin nesne temsilleri arasında kaynaşmış bir zihinsel birliktelik içinde bulunmaktadır. Bu süreçte, bebek önce emeklemeye başlar. Daha sonra yürüyerek çevresini keşfetmeye başlayan bebek, duygusal destek ihtiyacı olduğunda annesine dönerek bu desteği alır. Bu sayede bebek istediği gibi çevresini keşfeder, dış dünyaya karşı bir aşk ilişkisi yaşar ancak aynı zamanda annesiyle bir arada yaşam alanını kaybetmediği için ona ulaşabileceğini hisseder. Bu durum, bebekte güç ve büyüklük duyguları yaşamasına yol açar. Bu evrede, bebek kendi bedenine ve yeni edindiği yeteneklerine narsisistik bir yatırım yapar. Anne bebeğin büyülenmeci tavırları yerine gerçek başarılarını aynalar ve ihtiyaç duyduğunda duygusal desteği sağlar. Bebek, tolere edebileceği düzeyde kırılmalar yaşar. Bu şekilde, büyülenmeci tutumların gerçeklikle uyumlu bir şekilde ayarlanması için bir temel oluşturulur ve bu sürecin ilerleyen aşamalarında, bebeğin kendilik temsili ile annenin nesne temsilleri arasındaki ayrımın mümkün olmasına olanak tanınır (Mahler vd., 1975: 92).

Masterson'a göre, narsisistik patolojiye sahip olan kişiler büyülenmeci tutumları uygun bir şekilde ayarlayamamaları nedeniyle bu gelişimsel aşamada duraksamakta ve kendilik ile nesne temsilleri arasında özerk bir kendilik geliştirememektedirler. Bu bağlamda, narsisistik kişiler çevrelerindeki diğer kişileri kendilerinin bir uzantısı olarak görmekte ve kendi duyguları, düşünceleri veya ihtiyaçları dışındakileri anlamakta zorluk yaşamaktadırlar (Masterson, 1981: 31).

Büyülenmeci tutumların düzenlenememesinin iki olası nedeninden bahsedilmektedir. İlki, bu kişilerin narsisistik bir yapıdaki anneye sahip olmasıdır. Bu yapıdaki anneler kendi narsisistik ihtiyaçlarını karşılamak için çocuklarına mesafeli ve

sömürücü bir şekilde davranırlar. Kendi mükemmelliğini aynalayabilecek çocuklar yetiştirmeyi amaçlar. Annelerinin beklentilerine uygun davranan çocuklar değerli, beğenilen, özel veya hayranlık uyandıran varlıklar gibi hissettirilirken; bunu sağlamayan çocuklar kabul edilmeme, aşağılanma, utandırma ya da onaylanmama gibi tutumlara maruz kalabilirler. Kendi ihtiyaçlarını yok sayıp annenin ihtiyaçlarına göre şekil alan çocuk, sahte bir benlik geliştirir (Masterson, 1981: 32).

3. Büyüklenmeci Narsisizm Boyutu ve Kırılğan Narsisizm Boyutu

Pek çok araştırmacı, DSM tanı kriterleri içinde yer alan narsisistik kişilik bozukluğunun yalnızca büyüklenmeci narsisizmi tanımladığını ve bu tanımın eksik olduğunu belirtmektedir. Bu nedenle son yıllarda teorik çalışmalarda narsisizmin farklı varyasyonlarına daha fazla dikkat çekilmektedir (Pincus ve Lukowitsky, 2010: 422). Farklı tanımlamaların bulunması, narsisizm teriminin oldukça değişken olduğunu göstermektedir. Bu nedenle narsisistik kişilik yapısının anlaşılması ve teşhis edilmesinin oldukça zor olduğu vurgulanmaktadır. Bu bağlamda, araştırmacılar iki ana temayı öne çıkararak açıklamalarını bu temalar etrafında şekillendirmiştir. Bu iki ana tema büyüklenmeci (grandiyöz) ve kırılğanlık olarak belirginleşmektedir. Büyüklenmeci narsisizm boyutu genellikle kasıtlı, açık, teşhirci, grandiyöz, kasıtlı ve kayıtsız şeklinde tanımlanırken; kırılğanlık narsisizm boyutu örtük, tedirgin ve utangaç şeklinde adlandırılmaktadır (Akhtar ve Thomson, 1982: 15; Gabbard, 1989: 529; Wink, 1991: 593).

Büyüklenmeci narsisizme sahip bireyler genellikle sadece kendiyle meşgul, gösteriş meraklısı, dışa dönük, hayranlık ve beğenilme peşinde koşan, aşırı derecede haklılık duygusuna sahip, eleştiriyi kabul etmeyen ve empatiden yoksun kişiler olarak tanımlanır (Wink, 1991: 593; Kernberg, 1975: 264; Campbell vd., 2004: 298). Bu özellikteki kişiler kendilerini diğerlerinden farklı ve özel görme eğilimindedir, kendi zayıf yönlerini inkâr ederler ve başkalarından kendi taleplerini karşılamalarını beklerler. Ancak kendi taleplerinin karşılanmasını isterken, başkalarının ihtiyaçlarına karşı oldukça duyarsızdırlar (Gabbard, 1989: 531). Talepleri karşılanmadığında, başkalarını değersizleştirme savunma mekanizması ile kendi benliklerini koruma amaçlı olarak incinmezliklerini sürdürmeye çalışırlar (Dickinson ve Pincus, 2003: 189).

Kırılğan narsisizm, büyüklenmeci narsisizmin tam karşıtı bir profil sergiler. Kırılğan narsisizm; eleştiriye karşı hassasiyet, aşırı alçak gönüllülük, yüksek kaygı düzeyi, içsel acı, utanç, güvensizlik ve yakın ilişkilerdeki büyüklenmeci eğilim ile karakterize edilir. Ancak kırılğan narsisizmde kişi kendine yoğun bir şekilde odaklandığı ve kendisiyle ilgili gerçekçi olmayan yüksek beklentilere sahip olduğu için bu durumda bile empatik bir tavır sergilemekte zorlanır. (Akhtar ve Thomson, 1982: 18; Cooper, 1998: 63; Dickinson ve Pincus, 2003: 192). Kırılğan narsisizm özelliklerine sahip bir birey, eleştirilere maruz kalmaktan kaçınma eğilimindedir. Böylece narsisizmin temel özelliği olan "büyüklenmecilik" sessiz ve örtük bir biçimde devam eder (Gabbard, 1989: 531; Foster ve Trimm, 2008: 1014).

Büyüklenmeci ve kırılğan narsisizm özellikleri, belirli noktalarda farklılık gösterse de her iki narsisistik türün de ortak özellikleri bulunmaktadır. Her iki narsisizm türünde bireylerin içsel olarak acı çekme, aşağılık duygusu, boşluk duygusu ve özgüven sorunları yaşama eğiliminde oldukları görülmektedir. Bu sebeple, narsisistik kişiler özsaygılarını tekrardan inşa etmek için başkalarına ihtiyaç duyarlar. Ancak bu bireyler, son derece kendilerine odaklanmışlardır. İlişkilerini, kendilerini onaylatma ve diğerlerini sömürme duyguları etrafında şekillendirdikleri için kişilerarası ilişkilerde çeşitli sorunlar yaşarlar (Dickinson ve Pincus, 2003: 189; Caligor vd., 2015: 417; Jauk ve Kaufman, 2018: 3).

4. Sağlıklı ve Patolojik Narsisizm

Narsisizm kavramı, sağlıklı narsisizmden narsisistik kişilik bozukluğuna kadar geniş bir spektrumda değişiklik göstermektedir. Bununla birlikte, sağlıklı ve patolojik narsisizm arasındaki sınırları belirlemek zorlayıcı olabilir. Erich Fromm'a (1964) göre, narsisizm kavramı bireyin hayatta kalma içgüdüğü ile toplumsal iş birliği arasındaki hassas dengeyi ifade etmektedir. Bireyin kendi başarılarından dolayı duyduğu uygun gururun yansıması, 'benign' ya da sağlıklı narsisizm olarak adlandırılmaktadır. Sağlıklı narsisizm, bireyin kişisel başarılarından dolayı ortaya çıkan bir enerji ile beslenmektedir. Fakat aynı zamanda gerçeklikle bağlantılı olmasıdır. Bu sebeple, sağlıklı narsisizm doğal bir şekilde sınırlanmaktadır. Başla bir ifadeyle, kişi kendine veya kendi işine odaklanır. Bunun sonucu olarak hem narsisizmin sınırlarını korur hem de toplumsal iş birliğine uygun bir şekilde hareket eder. Sağlıklı narsisizm, bireyin kişisel gelişimine katkıda bulunurken aynı zamanda topluma da olumlu katkılarda bulunan bir güç halini alır (Fromm, 1964: 70).

Diğer yandan, patolojik narsisizm bireyin narsisistik özelliklerini aşan ve toplum refahını tehdit eden bir aşırılık olarak ifade edilmektedir. Fromm'a göre bu aşırılık, bireyin biyolojik hayatta kalmak için temel ihtiyaçlarını aşan ve toplumsal iş birliğine zarar verecek bir düzeydedir. Narsisizmin hem bireyin hayatta kalma mekanizması hem de toplumsal iş birliği için bir tehdit olabileceği belirtilmektedir. Bu nedenle de bu iki olgu arasındaki dengeyi kurmak, bireyin kendi başarılarından gurur duyduğu ve aynı zamanda duyduğu bu gurunun toplumsal sorumluluklar ve gerçekliklerle dengeli bir şekilde bütünleştiğini ifade eder (Fromm, 1964: 84).

Benzer şekilde Kernberg de sağlıklı narsisizmin, içsel benlik ve diğer faktörler arasında bir denge gerektirdiğini belirtir. Bu denge, bireyin gerçekçi amaçlara ve arzulara sahip bir ideal benlik oluşturmaya, kendinin ve diğerinin iyi ve kötü yönlerini kapsayan temsilleri entegre etmesi, eleştirel olmasına rağmen kişinin talepleri karşılayabilecek bir süperegoya sahip olması ve dürtülerin sağlıklı bir şekilde ifade edilmesi ile sağlanmaktadır. Sağlıklı narsisizmde, birey kendi başarılarına duyduğu gururu toplumsal sorumluluklar ve gerçeklikle dengeleyerek, sağlıklı bir özsaygı düzeyine ulaşmasını sağlamaktadır. Patolojik narsisizm ise bireyin kendisiyle yoğun bir şekilde ilgili olduğu ve diğer kişilerden beğeni ve hayranlık beklediği bir durumu tanımlar. Kernberg'e göre, patolojik narsisizmde bireyler kendi şişirilmiş benlik algılarına karşın başkalarından gelen övgüye aşırı derecede ihtiyaç duyarlar. Bu özelliklere sahip bireyler, diğer kişilerin duygularına karşı empati eksikliği gösterir ve yaşamdan aldıkları zevki sadece diğerlerinden gelen övgüler veya kendi büyümüş hayalleri ile elde ederler (Kernberg, 1975: 17).

Özetle, sağlıklı narsisizm bireyin çevresiyle ve çevresinin beklentileriyle etkili bir biçimde başa çıkma, aktivitelerinden zevk alma, başarılarıyla gurur duyma ve hata ya da eksikliklerinden dolayı utanç ve öfke hissetme yetisini içerir. Patolojik narsisizm ise kişiyi, psikolojik varlığını tehdit eden güçlere karşın korumaya yönelik bir kişilik örgütlenmesi gibi ayarlar (Rozenbaltt, 2002: 56).

5. Narsisistik Kişilik Bozukluğu

Erken dönem narsisizm terimi, ilk kez Ruhsal Bozuklukların Tanısal ve Sayımsal El Kitabı'nın 3. baskısında (APA, 1980) "Narsistik Kişilik Bozukluğu" (NKB) olarak yer almıştır. Eş zamanlı olarak tanı kriterleri de belirlenmiştir. Ardından yürütülen araştırmalar sonucunda, tanı kriterleri DSM-III-R (APA, 1987), DSM-IV (APA, 2000) ve DSM-5'te (APA, 2013) yeniden formüle edilmiştir (Levy vd., 2011:

8). DSM-5'teki düzenlemelerle birlikte, 10 farklı kişilik bozukluğu A, B ve C olmak üzere üç grupta sınıflandırılmıştır. Narsisistik kişilik bozukluğu, DSM-5'te "dramatik/değişken küme" olarak adlandırılan B grubunda yer alan kişilik bozukluklarından biri olarak sınıflandırılmaktadır. DSM-5, narsisistik kişilik bozukluğunun tanı kriterlerini şu şekilde açıklar (APA, 2013: 333):

Aşağıdakilerden beşi veya daha fazlasıyla ile belirlenen, erken erişkinlik dönemi ile başlayan ve farklı bağlamlarda ortaya çıkan, büyülenme (düşlemlerde ya da davranışlarda), beğenilme gereksinimi ve empati eksikliği ile karakterize edilen yaygın bir örüntü:

1. Kendilik değerini büyülenmeci bir biçimde algılamak
2. Sınırsız güç, başarı, zeka, güzellik ve mükemmel aşk gibi düşlemlerle uğraşma eğiliminde olmak
3. Kendisini özel ve benzersiz olarak görmekte ve sadece diğer özel veya yüksek statülü bireylerin kendisini anlayabileceğine ya da onlarla ilişki kurması gerektiğine inanmak
4. Aşırı hayranlık beklemek
5. Sürekli hak sahibi olma duygusu (her isteğinin yerine getirilmesi gerektiği inancı)
6. Kendi çıkarları doğrultusunda diğerlerinden faydalanma eğilimi
7. Empati eksikliği: Başkalarının duygularını ve ihtiyaçlarını anlamaya ya da bu duygularla özdeşleşmeye isteksizlik
8. Sıkça başkalarını kıskanma veya başkalarının onun kıskandığına inanma eğilimi
9. Bencil, kendini beğenmiş veya kibirli davranışlar ve tutumlar sergileme

Narsisistik kişilik bozukluğu, Dünya Sağlık Örgütü tarafından yayınlanan Uluslararası Hastalık Sınıflandırması'nda (ICD) sekiz ana kişilik bozukluğundan biri olarak tanımlanmasa da "diğer özgül kişilik bozuklukları" başlığı altında yer almaktadır. ICD-10 tanı sistemine göre narsisistik kişilik bozukluğu tanısı için, diğer kişilik bozukluklarının herhangi bir özelliğinin gözlenmemesi gerekmektedir. Yani, narsisistik kişilik bozukluğu için diğer kişilik bozukluklara ait belirtilerin eksik olması gerekmektedir. Aynı zamanda, narsisistik kişilik bozukluğu özellikle borderline, antisosyal ve pasif-agresif kişilik bozukluğu ile yüksek oranda eşlik eden bir durumdur (WHO, 1992).

B. Obsesyon ve Kompulsiyon Bozukluğu

1. Tanı Kriterleri

Obsesif kompulsif bozukluk (OKB); kişinin rahatsızlık veren, uygun olmayan ve kontrolsüz obsesif düşüncelere, dürtülere veya imgelere karşı geliştirdiği nötralize edici kompulsif davranışların bir kombinasyonudur. Obsesyon; bireyin karşı koymakta zorlandığı, istenmeyen, sürekli tekrar eden düşünceler, imgeler veya dürtülerdir. Kompulsiyonlar ise genellikle obsesyonlara tepki olarak ortaya çıkan ya da bireyin uymak zorunda hissettiği kurallar sebebiyle gerçekleştirdiği tekrarlayıcı davranışlar veya zihinsel eylemlerdir. Kompulsiyonlar hem obsesyonların neden olduğu sıkıntıyı hafifletmeye veya ortadan kaldırmaya yönelik olabilir hem de gerçekleşmesinden korkulan sonuçları önlemek için gerçekleştirilebilir (APA, 2013).

Obsesif düşünceler, dürtüler veya imgelerle birlikte kompulsif davranışlar veya ritüeller, sadece OKB tanısı konmuş kişilerde değil, aynı zamanda hemen hemen her bireyde gözlemlenebilmektedir (Abramowitz vd., 2010: 192; Rachman ve Silva, 1978: 247). Son dönemde normal bir örneklemden elde edilen verilere dayalı yapılan bir araştırmada, bireylerin %20'sinin klinik olmayan düzeyde obsesif-kompulsif semptomlara sahip olduğu ortaya çıkmıştır (Fineberg vd., 2013: 176). Ayrıca, OKB belirtilerinin sıklık ve şiddet açısından kategorik bir yapıdan ziyade boyutsal bir özellik gösterdiği ve klinik olmayan örnekleme de görüldüğü belirtilmektedir (Abramowitz vd., 2014: 213).

Obsesif kompulsif bozukluk, ilk kez 1980 yılında DSM-III'te (APA, 1987) bir bozukluk olarak yer almıştır. DSM-IV'te (APA, 2000) anksiyete bozuklukları kategorisine altında yer alan OKB, son olarak DSM-5'te “Obsesif Kompulsif Bozukluk ve İlişkili Bozukluklar” başlığı altında sınıflandırıldı (APA, 2013). ICD'ye göre ise OKB, nevrotik stresle ilgili ve somatoform bozukluklar başlığı altında yer almaktadır (WHO, 1992).

2. Obsesif Kompulsif Bozukluğun Etiyolojisi

Çeşitli kökenlere sahip olan obsesif-kompulsif bozukluğu (OKB) literatürde etiyolojisi konusunda bir fikir birliği bulunmamaktadır. Bu durumda farklı görüşler mevcuttur (Pittenger vd., 2011: 316). OKB'nin ortaya çıkmasında biyolojik, psikolojik, sosyal ve kültürel faktörlerin etkisi konusunda çeşitli görüşler bulunmaktadır.

İkiz çalışmaları, OKB semptomlarının tek yumurta ikizlerinde çift yumurta ikizlerine kıyasla daha fazla benzerlik gösterdiğini belirtmektedir (Strom vd., 2021: 5). Başka bir araştırmaya göre, OKB'nin birinci derece akrabalar arasında tekrarlanma olasılığının %6 ila %55 aralığında bulunduğu ifade edilmektedir. (Mahjani vd., 2021: 2249). Benzer şekilde, obsesif-kompulsif bozukluğa (OKB) sahip çocukların birinci derece akrabalarında da %20 ila %25 arasında OKB'ye sahip olduğu bulunmaktadır. Aynı zamanda, obsesyonların kompulsiyonlara göre daha yüksek genetik geçişe sahip olduğu görülmektedir (Jonnal vd., 2000: 794).

OKB'ye sahip bireylerin OKB'ye sahip olmayan bir grupla karşılaştırılması sonucunda bilateral orbital frontal korteks ve amigdala hacimlerinde azalma saptanmıştır. Buna ek olarak, OKB'li katılımcıların hipokampus-amigdala kompleksinin normal hemisfer asimetrisinden yoksun olduğu tespit edilmiştir. İleriki çalışmada ise OKB'li bireylerde anterior singulat kortekste beyaz madde anormalliklerinin, OKB'nin ortaya çıkmasında rol oynayabileceği ifade edilmektedir (Szeszko vd., 1999: 916; Szeszko vd., 2005: 788). OKB, özellikle kaudat çekirdek gibi bazal gangliyonlardaki anormalliklerle ilişkilidir. Ayrıca hijyen, cinsellik ve saldırganlık gibi ilkel dürtülerle bağlantılı olan orbital frontal korteksin aşırı aktivasyonu ve singulat girus/korteks ile de ilişkilidir (Hooley vd., 2019: 396).

OKB için bir risk faktörü ise nörotransmitterlerdir. Serotonerjik sistemin, OKB semptomları ile ilişkili olduğu ileri sürülmektedir. SSRI'lar olarak bilinen seçici serotonin geri alım inhibitörlerinin OKB tedavisinde etkili olduğu tespit edilmiştir. Bu durum ise, OKB ile serotoninin ilişkili olabileceği şeklinde yorumlanabilir. OKB semptomlarının ortaya çıkmasında, serotonin aktivitesinin artışı ve bazı beyin yapılarının serotonine yönelik artan duyarlılığının önemli rol oynadığı belirtilmiştir. İşlevleri henüz tam olarak bilinmese de diğer nörotransmitter sistemlerinin (GABA, dopaminerjik ve glutamat sistemleri gibi) OKB mekanizmasında rol oynadığı gözlemlenmektedir (Stewart vd., 2009: 380).

Bireysel ve çevresel faktörler incelendiğinde, sosyoekonomik durumun obsesif kompulsif bozukluk için bir risk faktörü olup olmadığı konusunda literatürde çelişkili bulgular mevcuttur. Bazı çalışmalarda OKB ile sosyoekonomik durum arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır (Yılmaz vd., 2022: 24). Ancak, farklı çalışmalar OKB ile düşük sosyoekonomik duruma sahip olmanın ilişkili olabileceği ileri sürülmüştür (Macul Ferreira de Barros vd., 2021: 98). Öte yandan, yapılan bir

araştırmada bireylerin çalışma durumuna bakıldığında OKB yaygınlığı ile işsizlik arasında anlamlı bir ilişki olduğu belirtilmiştir (Kathmann vd., 2022: 130).

3. OKB'nin Alt Türleri

OKB heterojen bir bozukluktur ve bireylerin kişisel sorunlarına veya yaşam deneyimlerine bağlı olarak kişiye özgü şekillerde ortaya çıkabilmektedir. Bu bağlamda, uzun yıllar süren araştırmalar sonucunda OKB'nin farklı alt tipleri oluşturulmuştur (Heyman vd., 2006: 424)

Kirlenme ve bulaşma obsesyonları, OKB'nin sık rastlanan alt türlerinden biridir. Bu durumda kişiler mikrop, kir veya pislik gibi görünmeyen unsurlardan kaynaklanan bir endişe yaşamaktadırlar. Bu unsurların bulunduğu yerlerden kaçınma eğilimindedirler ve herhangi bir temasın bulaşabileceğine inanmaktadırlar. Bu obsesyonlar genellikle temizlik veya belirli yerlere gitmekten kaçınma davranışlarıyla birlikte görülmektedir. Kirlenme kaynaklarını potansiyel tehlike olarak algırlar ve bu durumda iğrenme duygusu ortaya çıkabilmektedir (Faraji ve Tezcan, 2020).

Zarar verme veya saldırganlık obsesyonları alt tipinde kişiler, kendilerine veya başkalarına zarar vermek gibi korkunç bir olaya sebep olabileceğine yönelik düşüncelere, dürtülere veya imgelere sahiptir. Kişi, zarar verici olan bu eylemi gerçekleştirmek istemez ancak vücudu bu dürtüyü hisseder ve bunu yapabileceğini düşünmektedir. Bu da kişide büyük bir endişe yaratmaktadır. Bu alt tipte, kişiler genellikle sevdiklerine zarar verebileceklerine dair düşünceler ve imgelerden muzdarip olmaktadır. Bu düşüncelerin ve imgelerin yarattığı kaygıyı azaltmak için kişiler aşırı kontrol davranışları geliştirmektedirler (Drummond ve Edwards, 2018).

Kuşku ve şüphe obsesyonlarında, birey bir eylemi gerçekleştirdikten sonra sürekli olarak o eylemi yeterince doğru yapmadığından veya tamamlamadığından şüphe duymaktadır. Bu obsesyonlar genellikle kontrol kompulsiyonları ile birlikte ortaya çıkmaktadır. Örneğin; kişi kapıları, pencereleri, elektrik anahtarlarını ve doğalgazı sürekli olarak kontrol etme ihtiyacı hisseder. Bu kontrol davranışı, olası bir felaketi önlemek için yapıldığı halde, kişi bunun mantıksız olduğunun farkında olmasına rağmen tekrarlanarak devam eder (Faraji vd., 2023).

Simetri obsesyonları ve düzenleme kompulsiyonları alt tipinde, kişi sık sık çevresini düzenleme çabaları içindedir. Bu alt tip, kişinin genel bir düzen ya da belirli nesnelerin simetrik bir düzeni ile ilgili obsesyonları içermektedir. Simetri obsesyonları, mükemmeliyetçilik ile ilişkilidir (Faraji ve Tezcan, 2020).

OKB'nin bir diğ er alt tipi olan hastalık obsesyonlarında kişi sürekli olarak kendisinin bir hastalığa yakalanıp iyileşemeyeceği düşünmesiyle meşguldür. Bu nedenle, sürekli olarak hastalıktan kaçınma  abasası içindedir. Hastalık obsesyonlarına sahip olan hastalarda, klinik olarak hastalık veya hastalıkla ilgili korku ve kaygının obsesyon düzeyinde baskın olduğu görülmektedir (Faraji ve Tezcan, 2020).

Sayma obsesyonu ve kompulsiyonları, bireyin çevresindeki nesnelerin sayısını bilmek konusunda obsesyonel bir ihtiyaç hissetmesi ve bu ihtiya a karşılık olarak sürekli olarak kompulsif sayma ve kontrol etme ritüellerine başvurmasıyla karakterizedir. Sayma davranışı hem obsesyonel bir düşünce olarak ortaya çıkmakta, hem de bir kompulsiyon haline gelerek rit elleşmektedir (Faraji ve Tezcan, 2020).

Bir diğ er semptom boyutunda, cinsellik ve dini içerikli kabul edilemez nitelikte obsesyonlar ve daha çok zihinsel veya gizli kompulsiyonlar bulunur. Bu durumda genellikle açık kompulsif davranışlar gözlenmez. Kabul edilemez düşünceler genellikle kişinin  onemseği alanlarda ortaya çıkar. Bireyler, genellikle tabu düşüncelerle başa çıkmak için düşünceleri bastırma veya kaçınma yöntemlerini tercih ederler. Din  obsesyonlar, bir kişinin devamlı ve rahatsız edici bir biçimde dini meselelerle ilgili tekrarlayan düşüncelere saplanmasını ifade etmektedir. Bu düşünceler genellikle bireyin dini inançlarına ters düşen veya kaygı uyandıran niteliktedir. Cinsel obsesyonlar ise, bir bireyin devamlı olarak tekrar eden cinsel içerikli düşüncelerle meşgul olduğu obsesif durumlar olarak tanımlanmaktadır (Williams vd., 2013; şahin ve Ediboğlu, 2022).

Ölüm obsesyonları, ölüm korkusunu içermektedir. Bu tür obsesyonlarda, insanlar genellikle artık yaşamamanın, varlığın devam edemeyeceğinin, ölüm anında kontrolün kaybedilmesinin, toprağın altında ne olacağının, canlı canlı gömülmenin, ölüm sonrası yakınlarının durumunun veya öbür dünya yaşamının ne olacağının belirsizliğinden kaygı duymaktadırlar (Faraji ve Tezcan, 2020).

4. Partner Odaklı ve Romantik İlişkilerle İlgili Obsesif Kompulsif Belirtiler

OKB araştırmalarına göre, romantik ilişkilerle ilgili obsesif-kompulsif semptomlardan oluşan "romantik ilişki içerikli obsesif-kompulsif belirtiler" adında iki yeni belirti kümesi tanımlanmıştır. Romantik ilişkiye yönelik obsesif-kompulsif belirtiler, iki ayrı alt boyuta ayrılmıştır. Bunlardan ilki, doğrudan romantik ilişki ile ilgili tekrarlanan ve kişiyi rahatsız eden zihinsel meşguliyetleri ile bu meşguliyetlerden kaynaklanan davranışsal belirtileri içermekteyken; ikinci alt boyut olan partner odaklı

obsesif-kompulsif belirtiler ise kişilerin partnerlerinin zekâ, dış görünüm, sosyal beceriler ve ahlaki düzey gibi alanları temel alan obsesif düşüncelere ve kompulsif davranışlara odaklanmaktadır (Doron vd., 2012a: 17, 2012b: 235).

Romantik ilişki odaklı obsesif-kompulsif belirtiler; bireyin partnerine duyduğu sevgi, partnerinin bireye yönelik sevgisi ve ilişki deneyiminin doğruluğuyla ilgili obsesif meşguliyetler ve şüpheler ile karakterize edilmektedir. Bu tür obsesyonlara sahip bireylerin zihni partnerini gerçekten sevip sevmediği, partnerinin kendisini gerçekten sevip sevmediği ve içinde bulunduğu ilişkinin kendisi için doğru ilişki olup olmadığı gibi düşüncelerle aşırı bir şekilde meşgul olduğunu ifade etmektedir. Bu obsesyonları; kontrol etme, karşılaştırma, nötralizasyon ve onay arama gibi kompulsif davranışlar takip etmektedir. İlişkiye dair obsesyonlar yaşayan bir birey partnerinin gerçekten sevip sevmediğini sürekli kontrol etme eğiliminde olabilir, diğer insanlardan sıkça partnerinin gerçek duyguları hakkında güvence isteyebilir, sık sık kendi ilişkisini çevresindeki diğer kişilerin ilişkileriyle karşılaştırma ihtiyacı duyabilir veya partneriyle beraberken yaşadığı mutlu anları zihninde sık sık canlandırarak obsesyonların neden olduğu kaygıyı azaltmaya çalışabilir (Doron vd., 2012a: 17).

Romantik ilişki içerikli obsesif-kompulsif belirtilerin ikinci belirti kümesi ise partner odaklı obsesif-kompulsif semptomlardır. Partner odaklı semptomlar; partnerin dış görünüşü, mesleki yetenekleri, ahlaki ve sosyal yeterliliği, zekası gibi birçok farklı alanda ortaya çıkan yoğun şüphe ve obsesif düşünceleri içermektedir. Bu semptomlara sahip bireyin zihninde eşinin yeterince zeki olup olmadığı, başarılı olup olamayacağı, fiziksel görünümündeki sorunlar, duygusal açıdan kararlı veya güvenilir olup olmadığı, yeteri kadar sosyal olup olmadığı gibi bazı obsesyonel düşüncelerin istemsiz olarak ortaya çıkması mümkündür. Bu obsesif düşüncelere eşlik eden kontrol etme, karşılaştırma, güvence arama veya nötralizasyon gibi kompulsif davranışlar bulunmaktadır. Bir kişi partnerinin ahlak düzeyi ile ilgili obsesif düşünceler yaşadığında, partnerini test etmek için bazı sorular sorabilir. Partnerinin sosyal becerileriyle ilgili şüpheler yaşayan biri, partnerini sürekli olarak farklı ortamlara sokabilir ve onu diğer insanlarla karşılaştırabilir. Partnerini çekici bulmadığına inanan bir kişi, zihninde sürekli olarak partnerinin olumlu ve çekici yanlarını canlandırabilir (Doron vd., 2012b: 235). Bu çabalara rağmen, kısa vadeli rahatlama sağlanabilir. Ancak uzun vadede istenmeyen düşüncelerin devam etmesine ve hatta

şiddetlenmesine neden olabilir. Bu durum, bireyin işlevselliğini ve romantik ilişki kalitesini olumsuz etkileyebilir (Doron vd., 2012a: 23).

Romantik obsesyonlar genellikle düşünce formunda ortaya çıksa da zaman zaman imge (örneğin, partnerin görüntüsü) veya dürtü (örneğin, partneri terk etme dürtüsü) biçiminde de deneyimlenebilir. Romantik ilişkilere dair bu istenmeyen girici düşüncelerin genellikle ego-distonik olduğu belirtilmektedir. Bir kişi partnerini sevdiğini bilmekle birlikte duygularını sorgulamaktan kendini alıkoyamayabilir veya partnerinin mesleki yetkinliğini sorgulamanın etik olmadığını düşünmesi rağmen bu sorgulamadan kaçınmayabilir. Romantik ilişki ve partner odaklı obsesif-kompulsif belirtilerin çoğunlukla rahatsız edici olduğu, kabul edilmesinin zor olduğu, ayrıca suçluluk ve utanç gibi duygulara neden olduğu ifade edilmektedir (Doron vd., 2014: 2219).

Romantik ilişki temalı obsesif-kompulsif belirtilerin başlangıç yaşını belirlemeye yönelik herhangi bir araştırma bulunmamaktadır. Ancak klinik deneyimler, bu belirtilerin çoğunlukla erken yetişkinlik döneminde ortaya çıktığını belirtmektedir. Yapılan çalışmalar, romantik ilişki temalı obsesif-kompulsif semptomların şiddetinin yükselmesiyle birlikte ilişkiden alınan memnuniyetin ve cinsel işlevsellik düzeyinin azaldığına dikkat çekmektedir (Doron vd., 2012a: 22, 2012b: 236, 2014: 2222). Bunun yanı sıra, romantik ilişki ve partner odaklı obsesif-kompulsif semptom şiddeti depresyon, anksiyete ve stres semptomları ile ilişkilendirilmiştir. (Doron vd., 2012a: 22, 2012b: 241).

C. Maternal Narsisizm

1. Maternal Narsisizmin Özellikleri

Maternal narsisizm karmaşık olgu olarak, bir annenin psikolojik yapısı ile çocuğun gelişen psikolojisi arasındaki karmaşık etkileşim ile ortaya çıkar. Annenin bebeği ile ilgili hayalleri, kaygıları ve narsisistik beklentileri hamileliği ile ortaya çıkar. Bebeği kendisinden ayrı bir varlık olarak tanıma sürecinde, tüm bu düşüncelerin ve fantezilerin terk edilmesi beklenilir. Ancak, anne bu fantezilere kapılırsa ve narsisistik beklentileri gerçeği bastırırsa bu durum bebek ile anne arasındaki etkileşimi etkileyebilir (Raphael-Leff, 1991, 1993, 1995). Annenin hamileliği sırasında bebeğe dair hayalleri, narsisistik beklentilere ve kaygılara dönüşebilir. Raphael-Leff (1995), bu narsisistik salınımların (narcissistic oscillations) kaynağını dört ana argüman ile

açıklamıştır. İlki, anne narsisistik yaralanma nedeniyle kendi imajıyla meşguldür. İkincisi, "hayat yaratma" fantezisine kapılabilir. Bu fantezi ya megalomani ya da bebeğin üzerinde sınırlı etkisi olmasından dolayı çaresizlik duygularını artırabilir. Üçüncüsü, bebeğin kendisine olan bağımlılığının farkına varmak annenin diğer insanlarla ilişkilerindeki savunmasızlık hissinden dolayı kaygıyı artırır. Sonuncusu ise, bir zamanlar kurban bir çocuk olmak yerine otoriter bir ebeveyn olarak anne içsel temsillerini etkin bir şekilde yeniden canlandırma fırsatını yakalar. Annenin bedeni içinde, bebek de annesiyle bütünleşir. Bu nedenle, anne bebeğiyle kaynaştığı yanılsaması altında olabilir (Freud, 1914/1957: 29). Bu bütünleşme, annenin bilinçdışı idealleri, düşünceleri, kendi annesi ve önceki, narsisistik özellikleri gibi kendi geçmişine dair unsurları canlandırma fırsatı sunar. Anne, bu bütünleşme sonucunda bebeği üzerinden kendi yansımaları tekrardan deneyimleyebilir. Bu durum, kendi yansımalarına karşı sevgi veya nefret duygularına yol açabilir (Raphael-Leff, 1995). Ayrıca, annenin kimliği çocukla iç içe geçmiş olabilir. İç içe geçmişlik, çocuğa bağımsız bir benlik geliştirmesini zorlaştırabilir. Aksi durumda, anne kendi sembolik kaybı riskiyle karşılaşabilir (Rothstein, 1979: 40).

Maternal narsisizm, çeşitli biçimlerde ortaya çıkabileceği için narsisistik bir annenin özellikleri geniş bir yelpazede bulunabilir. Wetzel ve Robins (2016: 85), narsisistik bir annenin davranışlarını sömürücü, empati eksikliği, üstünlük duyguları ve büyülenmeci olarak tanımlamıştır. Çocuğuna karşı koşullu bir sevgiye sahip olan narsisistik anneler, çocuğunu kendi uzantısı olarak görmektedir. İdealize edilmiş kendilik kavramını çocuğuna yansıtarak ona idealize bir tavır takınır (Kernberg, 1975/2020: 272). Öz hayranlık arayışında olan narsisistik anneler, gerçekleşmemiş arzularını çocuğuna yüklerler. Bu durum çocukta mükemmeliyetçi özellikler ve herhangi bir başarısızlığa karşı tahammülsüzlük geliştirmesine sebep olabilir (Gomez, 1998: 659). Narsisistik bir anne kişilerarası ilişkilerde katı, kolayca incinen, başkalarıyla suçlayıcı tarzda iletişim kuran ve empati eksikliği gösteren kişidir. Savunma amacıyla başkalarını kontrol etme isteği nedeniyle düşük özsaygıya sahiptirler. Bu nedenle, anne çocuğun duygusal enerjisinin tamamını kendisine yönlendirmesini bekler. Çocuk, annesinin çıkarları uğruna kendi büyük bir kısmını feda ettiği yanılgısına kapılabilir (Rappoport, 2005: 2).

Ebeveynin narsisistik özelliklerinin, çocuklarının narsisistik özelliklerini etkileyebileceğini öne sürülmektedir. Kohut (1971/2005: 253), narsisistik annelerin

karşılanmamış kendilik ihtiyaçlarına vurgu yaparak, bu durumun narsisizme yol açabileceğini belirtirken Kernberg (1975/2020: 274) çocuktan yüksek beklentilere sahip ve çocuğa yalnızca beklentileri karşılandığında ilgi gösteren narsisistik bir ebeveyn tipini tanımlamıştır. Rappoport (2005: 2), bu ilişkiyi açıklamak için "ortak narsisizm" terimini kullanarak çocuğun ebeveyninin narsisistik davranışlarını teşvik eden ve destekleyen davranışlarını tanımladı. Rappoport'a göre, bu çocuklar üç farklı şekilde tepki verebilmektedirler. İlk olarak, ebeveynleriyle çatışmadan kaçınarak teslim olabilirler. İkinci olarak, isyan edip tam tersi davranışlar sergileyebilirler. Son olarak ise narsisistik ebeveynleriyle özdeşleşerek narsisistik özellikler geliştirebilirler (Rappoport, 2005: 3-4). Shaw (2010: 52) ise bu çocukların narsisistik ebeveynleriyle özdeşleşme yolu ile narsisistik özellikleri miras alabileceklerini öne sürmüştür. Bu durum bilinçli ya da bilinçaltında gerçekleşebilir.

2. Maternal Narsisizme Dair Araştırmalar

Ebeveyn narsisizmi, özellikle de maternal narsisizmi, araştıran çalışmalar literatürde sınırlıdır. Dentale ve diğerleri (2015: 344), ebeveyn narsisizmi ile kaygı ve depresyon arasındaki ilişkide çocuk yetiştirme uygulamalarının aracılık etkisini inceledi. Hem annenin hem de babanın narsisistik özelliklerinin, çocuklarında depresyon ve anksiyete belirtilerinin öncülleri olduğunu gözlemlemişlerdir. Mahoney, Rickspoone ve Hull (2016: 56), yürüttükleri çalışmada narsisistik özelliklere sahip bireylerin ebeveynlik rollerini yerine getiremeyerek çocuklarda güvensiz bağlanma tarzının gelişmesine sebep olabileceklerini belirtmişlerdir. Mahoney ve diğerleri, narsisistik özelliklere sahip ebeveynlerin duygusal olarak çocuklarından uzaklaşıp izole olduklarını ve bu durumun çocukların duygusal olarak terkedilmiş hissetmelerine neden olduğunu belirtmiştir. Araştırmacılar, narsisistik ebeveynlerin çocuklarını kendilerinin uzantıları olarak gördüklerini ve bu sebeple de çocuklarına ait başarısızlıkları kendi başarısızlıkları gibi veya çocuklarına ait başarıları da kendi başarıları gibi algıladıklarını ifade etmektedirler.

Leggio (2018: 5), doktora çalışmasında algılanan anne narsisizmi ile depresyon ve özsaygı arasındaki ilişkiyi inceledi. Bu çalışma kapsamında, bakım verenlerini narsisistik olarak algılayan katılımcıların, narsisistik olarak algılamayan katılımcılara göre anlamlı ölçüde yüksek depresyon puanlarına ve anlamlı ölçüde düşük özsaygı puanlarına sahip olduğunu tespit etmişlerdir. Aynı zamanda, algılanan ebeveyn narsisizmi ile katılımcı narsisizmi arasında pozitif yönlü bir ilişki bulunmuştur.

Vignando ve Bizumic (2023: 130) tarafından yapılan bir çalışmada algılanan ebeveyn büyüklenmeci narsisizm ve günah keçisi arama davranışı arasındaki ilişkiyi ve bu değişkenlerin kaygı ve depresyon üzerindeki etkileri incelenmiştir. Algılanan ebeveyn kırılğan narsisizmi katılımcıların kırılğan narsisizmi ile orta derecede ilişkiliyken algılanan ebeveyn büyüklenmeci narsisizmi, katılımcıların büyüklenmeci narsisizmi ile zayıf bir bağlantı göstermiştir.

Türkiye’de Türker (2018: 51), anneden algılanan narsisizm ile çocuğun büyüklenmeci ve kırılğan narsisistik özellikleri arasındaki ilişkiyi araştırmıştır. Türker bu çalışmada, anneden algılanan narsisistik özelliklerin çocuğun kırılğan narsisistik özelliklerini öngördüğü, fakat çocuğun büyüklenmeci özellikleriyle herhangi bir ilişkisinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Son olarak ise Alpay (2020: 112), anneden algılanan narsisizm ile psikopatoloji arasındaki ilişkide öz eleştirinin etkisini araştırmıştır. Çalışmanın sonucunda, anneden algılanan narsisizm ile psikopatoloji arasındaki ilişkide öz eleştirinin iki boyutu ile aracılık etkisinin bulunduğu belirlenmiştir.

D. Narsisistik Kişilik Özellikleri, Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirtiler ve Maternal Narsisizm Arasındaki İlişki

Bir annenin kişilik yapısında kendini gösteren çeşitli özellikler aracılığıyla ortaya çıkan maternal narsisizm, çocuğun ruhsal gelişiminde önemli etkiler bırakabilir. Narsisistik annelerin; sömürücü davranışları, empati eksikliği, üstünlük duyguları ve çocuklarının duygusal ihtiyaçlarını karşılamada yetersiz olmaları gibi özellikler ortaya konulmaktadır (Wetzel ve Robins). Miller (1981/2014), narsisistik özelliklere sahip anneler tarafından büyütülen çocuğun narsisistik ihtiyaçlarının karşılanmaması narsisizmin kuşaklar arasında aktarılabilceğini ifade etmektedir. Rappoport (2005) ko-narsisizm kavramını ortaya atarak, narsisistik özelliklerdeki annenin davranışlarının çocukta da narsisistik özellikler geliştirebileceğini belirtmiştir. Bu çocuklar, narsisistik özelliklere sahip anneyle özdeşleşerek narsisistik özellikler geliştirip anneye uyum sağlayabilir.

Narsisistik aile geçmişine sahip bireylerin yetişme sürecinde maruz kaldıkları narsisistik dinamikler sağlıklı romantik ilişkilere sahip olma ve sürdürme yeteneklerini etkilemektedir. Bu durumun ana kaynağı, bireyin temel güven ve yakınlık ihtiyaçlarının yetersiz karşılanması veya ihmal edilmesidir. Özellikle narsisistik anne özellikleri, çocuğun bu ihtiyaçlarını sağlıklı bir şekilde karşılanmasını engelleyerek

yakınlık kuramama, romantik ilişkilerde güvensizlik, olumsuz benlik hissi, gerçekçi olmayan beklentiler ve tekrarlayıcı olumsuz ilişki dinamikleri gibi çeşitli zorluklara sebep olabilir (Monk, 2001). Benzer şekilde, narsisistik özelliklere sahip annenin ebeveynlik rollerini yerine getirememesi durumunun çocuklarda güvensiz bağlanma örüntüsüne neden olabileceği belirtilmektedir (Mahoney, 2016: 55).

Birincil bakım veren olarak anne ilk bağlanma figürü olsa da yetişkinlik döneminde romantik partnerler bağlanma figürü olarak yerini almaktadır. Bu durumda; yakınlık korkusu, başkalarına güvenmede zorluklar, istenmeyen deneyimlerin olumsuz sonuçlarını abartma gibi güvensiz bağlanma stillerine işaret eden bu zorluklar kişilerin baş etme becerilerini etkileyerek romantik ilişkiye ve partnere yönelik obsesif kompulsif belirtilerle ilişkilendirilmektedir (Trak ve İnözü, 2019: 126). Obsesif kompulsif belirtiler, güvensiz bağlanma tarzının bir yansıması olarak ortaya çıkabilmektedir. Güvensiz bağlanma tarzı bireyin ruminatif düşünme eğilimlerini aktive ederek romantik ilişkide kişinin sürekli olarak partnerinin hareketlerini izlemesine, sık sık sorgulamalar yapmasına ya da bu rahatsızlık veren düşünceleri gidermek amacıyla kompulsif davranışlara yol açabilir (Brandes, vd., 2020: 2; Tuncel, 2021: 86).

III. YÖNTEM

A. Araştırmanın Modeli

Anneden algılanan narsisizm, narsisistik kişilik özellikleri ve partner odaklı obsesif kompulsif belirtiler arasındaki ilişkinin incelendiği bu çalışmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. İlişkisel tarama modeli; geçmişte meydana gelmiş veya hala devam eden durumların özelliklerinin belirlenmesi, iki veya daha fazla değişken arasındaki ilişkinin saptanması, bu ilişkilerin derecesinin ve yönünün belirlenmesi amacıyla kullanılan bir betimsel araştırma modelidir (Karasar, 2016: 114). Gerekli ölçek izinleri ve İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Komisyonu tarafından (06.07.2023 tarihli ve 2023/06 sayılı karar) etik kurul onayı alındıktan sonra araştırmaya başlanmıştır. Katılımcılara çevrimiçi veri toplama yöntemi kullanılarak ulaşılmıştır. Çevrimiçi erişimi sağlamak amacıyla, BFNÖ-KF, PİOKBÖ ve AANÖÖ ölçüm araçlarından oluşan ölçek bataryası "Google Forms" platformu üzerinden online ortama aktarılmıştır. Araştırma bağlantısı çeşitli sosyal medya hesapları aracılığıyla paylaşılarak katılımcılara katılma daveti yapılmıştır.

B. Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Bu araştırmanın evrenini; Türkiye'de ikamet eden, şu anda bir romantik ilişkisi bulunan veya hayatı boyunca en az bir kere romantik ilişki yaşamış 18-30 yaş aralığındaki genç yetişkin bireyler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemi, kolayda örnekleme yöntemi ile oluşturulmuştur. Araştırmanın örneklemi ise Türkiye'de yaşayan ve çalışmaya gönüllü olarak katılmayı kabul etmiş 18-30 yaş aralığındaki 409 bireyden oluşmaktadır. Toplam katılım sağlayan 489 katılımcı arasından 80 kişi analize dahil edilmemiştir. Dışlanma kriteri ise ruhsal bozukluk tanısı almış ve bağımlılık yapıcı madde kullanıyor olmaktır.

C. Araştırmada Kullanılan Veri Toplama Araçları

1. Sosyodemografik Form

Araştırmacı tarafından oluşturulan bu form, çalışmaya katılan kişilerin demografik bilgilerini belirlemek amacıyla kullanılmıştır. Sosyodemografik formda; katılımcıların yaşı, cinsiyeti, eğitim düzeyi, gelir durumu, romantik ilişkilerine ait bilgiler ve ruhsal bozukluk tanısı olup olmadığı hakkında sorular yer almaktadır.

2. Beş Faktör Narsisizm Ölçeği-Kısa Form (BFNÖ-KF)

Beş Faktör Narsisizm Ölçeği (BFNÖ), Glover ve diğerleri (2012: 502) tarafından geliştirilmiştir. Sherman ve diğerleri (2015: 1115) ise ölçeği kısa forma çevirmişlerdir. Ölçek, 5'li Likert tipinde (1 = kesinlikle katılmıyorum ile 5 = kesinlikle katılıyorum arası) olan 60 maddeden oluşmaktadır. Onay arayışı, güvensizlik, liderlik/otorite, teşhircilik, hak iddia etme, sömürücülük, maceraperestlik, umursamazlık, empati eksikliği, manipülasyon, büyüklenme hayalleri ve kibir alt boyutlarını kapsayan büyüklenmeci narsisizm ile utanç, beğenilme ihtiyacı ve tepkisel öfke/öfke alt boyutlarını kapsayan kırılğan narsisizm puanı elde edilebilir. BFNÖ-KF'nin Türkçe adaptasyon çalışması Ekşi (2016) tarafından gerçekleştirmiştir. Ölçeğin güvenilirlik ve geçerlilik çalışmaları sonucunda, Cronbach alpha değeri ölçeğin toplamı için .87 olarak bulunmuştur. Alt boyutlardaki iç tutarlılık katsayıları 0.57 ile 0.79 aralığında değişmektedir. İç tutarlılık katsayısı ölçeğin toplamı için .88 iken kırılğan narsisizm için .81 ve büyüklenmeci narsisizm için .90 olarak saptanmıştır (Ekşi, 2016: 1087). Bu çalışma için ise Cronbach Alfa katsayısı kırılğan narsisizm için .89, büyüklenmeci narsisizm için .96 olarak saptanmıştır.

3. Partnere İlişkin Obsesif-Kompulsif Belirti Ölçeği (PİOKBÖ)

Doron ve diğerleri (2012b) tarafından partnere yönelik obsesif kompulsif belirtilerin şiddetini değerlendirmek amacıyla geliştirilmiştir. 24 maddeden oluşan ölçek 5'li Likert tipindedir (0= Bana hiç uygun değil ile 4= Bana çok uygun arası). Altı alt ölçekten oluşmaktadır: Ahlaklılık, Sosyallik, Yeterlilik, Duygusal İstikrar, Zeka ve Görünüş. Partnere ilişkin obsesif kompulsif belirtilerin yüksek olduğu dair işaretler, ölçekten alınan yüksek skorlar ile elde edilmektedir (Doron vd., 2012b: 237). Ölçeğin Türk örneklemindeki geçerlilik ve güvenilirlik çalışması Trak ve İnözü (2007) tarafından yapılmıştır. Cronbach Alpha katsayısı ölçeğin tamamı için .94 olarak bulunmuştur. Alt boyutların Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı ise Zeka için .71,

Sosyallik için .77, yeterlilik için .83, duygusal istikrarlılık için .85, dış görünüş için .88 ve ahlaklılık için .88 olarak bulunmuştur (Trak ve İnöz, 2017: 179). Bu çalışma için ise iç tutarlılık Cronbach Alfa katsayısı toplam puan için .97'dir. Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı ahlaklılık, sosyallik, duygusal istikrar, yeterlilik, dış görünüş ve zeka alt ölçekleri için sırasıyla .88, .80, .86, .88, .91 ve .73 olarak saptanmıştır.

4. Anneden Algılanan Narsisistik Özellikler Ölçeği (AANÖÖ)

Alpay (2020), tarafından geliştirilen bu ölçek çocukluk dönemlerinde annelerin narsisistik özelliklerini ölçmeyi amaçlamaktadır. 4'lü Likert tipi (1= Hiçbir zaman ile 4= Her zaman arasında) puanlama ile değerlendirilen ölçek toplamda 23 maddeden oluşmaktadır. Ölçek; kontrol-müdahalecilik, empati eksikliği, büyüklenmecilik-gösterişçilik, eleştirelilik-suçlayıcılık ve ebeveynleştirme olmak üzere toplamda beş alt ölçeğe sahiptir. Ölçeğin tamamı için Cronbach Alfa katsayısı .96 olarak bulunmuştur. Alt ölçeklere ait Cronbach Alfa katsayısına bakıldığında ise empati eksikliği, büyüklenmecilik-gösterişçilik, eleştirelilik-suçlayıcılık, kontrol-müdahalecilik ve ebeveynleştirme alt boyutları için sırayla .91, .88, .88, .78 ve .75 olarak tespit edilmiştir (Alpay, 2020: 52). Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı ölçeğin tamamı için .98 olarak saptanmıştır. Alt boyutlar için iç tutarlılık katsayısı empati eksikliği için .96, büyüklenmecilik-gösterişçilik için .96, eleştirelilik-suçlayıcılık için .97, kontrol-müdahalecilik için .96 ve ebeveynleştirme için .94 olarak saptanmıştır.

D. Veri Analizi

Bu araştırmanın istatistiksel analizleri, SPSS 27 yazılımı kullanılarak gerçekleştirilmiştir. İlk olarak, ölçeklerin güvenirlik düzeyi, Cronbach Alfa katsayıları kullanılarak değerlendirilmiş ve bu değerlerin 0.60'ın üzerinde olduğu tespit edilmiştir (Kılıç, 2016). Daha sonra, ölçeklerin normal dağılım gösterip göstermediği titizlikle incelenmiştir. Bu değerlendirme sürecinde, ölçeklerin basıklık ve çarpıklık katsayıları, George ve Mallery'nin (2010) önerdiği -2 ile +2 aralığındaki referans değerlerini karşıladığı gözlenmiştir.

Ölçekler arasındaki ilişki düzeyi ve yönü, Pearson Korelasyon analizi kullanılarak incelenmiştir. Ayrıca, ölçeklerin demografik değişkenlere göre farklılıklarını anlamak amacıyla Bağımsız Gruplar T-testi ve ANOVA testleri uygulanmıştır. Yordayıcılık analizi için Hiyerarşik Regresyon kullanılmıştır. Tüm bu istatistiksel analizler, %95 güven aralığında ve p değeri .05 anlam düzeyi referans alınarak gerçekleştirilmiştir.

IV. BULGULAR

Çizelge 1 Katılımcıların Demografik Özellikleri

		<i>n</i>	<i>%</i>
Cinsiyet	Kadın	255	62.3
	Erkek	154	37.7
Eğitim Durumu	İlköğretim	60	14.7
	Ortaöğretim	151	36.9
	Lisans	158	38.6
	Lisansüstü	40	9.8
Algılanan Gelir Durumu	Düşük	98	24.0
	Orta	271	66.3
	Yüksek	40	9.8
İlişki Durumu	Evli	107	26.2
	Nişanlı/Sözlü	48	11.7
	Sevgili	155	37.9
	Flört	99	24.2
İlişki Memnuniyet Düzeyi	Hiç memnun değil	24	5.9
	Memnun değil	22	5.4
	Ortalama	98	24.0
	Memnunum	115	28.1
	Çok memnun (5)	150	36.7
Bağımlılık Yapıcı Madde Kullanımı	Hayır	409	100.0
	Evet	0	0.0
Psikiyatrik Tanı Durumu	Yok	409	100.0
	Var	0	0.0
	Toplam	409	100.0

Yukarıdaki bulguların sonuçları incelendiğinde, katılımcıların 255'i (%62,3) kadın, 154'ü (%37,7) erkektir. Katılımcıların 60'ı (%14,7) ilköğretim, 151'i (%36,9) ortaöğretim, 158'i (%38,6) lisans, 40'ı (%9,8) lisansüstü seviyesindedir. 98 katılımcı (%24) gelir durumu düşük olarak belirtmektedir. 271 katılımcı (%66,3) orta, 40 katılımcının (%9,8) gelir durumu yüksektir. Katılımcıların 107'si (%26,2) ilişki durumunu evli olarak tanımlamaktadır, 48'inin (%11,7) nişanlı/sözlüsü var, 155 katılımcının (%37,9) sevgilisi var, 99 katılımcının (%24,2) ise flörtü vardır. Katılımcıların 24' ü (%5,9) ilişki memnuniyet düzeyini hiç memnun değil, 22'si (%5,4) 5 üzerinden 2 düzeyinde memnun, 98'i (%24) 3 düzeyinde, 115'i (%28,1) 4 düzeyinde, 150'si (%36,7) çok memnun şeklinde belirtmiştir. 409 katılımcının tamamı (%100) bağımlılık yapıcı madde kullanmıyordu. Aynı şekilde 409 katılımcının tamamı (%100) psikiyatrik tanı almamıştır. Bunlara ek olarak, katılımcıların yaş ortalaması $24,46 \pm 3,80$ 'dur. En genç katılımcı 18, en yaşlı katılımcı ise 30 yaşındadır.

Çizelge 2 Beş Faktör Narsisizm Ölçeği, Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti Ölçeği ve Anneden Algılanan Narsisizm Ölçeğinin Tanımlayıcı Değerleri

	<i>n</i>	<i>Min</i>	<i>Maks</i>	<i>X̄</i>	<i>SS</i>
Beş Faktör Narsisizm Ölçeği					
Kırılgan Narsisizm	409	12	54	35.60	10.04
Büyükleme Narsisizm	409	48	219	140.65	35.94
Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti Ölçeği	409	0	92	29.29	23.69
Ahlaklılık	409	0	16	4.75	4.46
Sosyallik	409	0	16	5.40	4.04
Duygusal İstikrar	409	0	16	5.03	4.39
Yeterlilik	409	0	16	4.95	4.42
Dış Görünüş	409	0	16	4.17	4.45
Zekâ	409	0	16	4.99	3.96
Anneden Algılanan Narsisizm Ölçeği	409	32	128	71.96	33.41
Empatik Eksikliği	409	7	28	16.40	7.28
Büyükleme Göstergisi	409	6	24	13.25	7.03
Eleştirelilik Suçlayıcılık	409	8	32	17.05	8.85
Kontrol Müdahalecilik	409	6	24	14.43	6.62
Ebeveynleştirme	409	5	20	10.84	5.25

Yukarıdaki bulguların sonuçları incelendiğinde, Kırılgan Narsisizm ortalaması ($\bar{X}$ =35,60 SS=10,04), Büyüklenmeci Narsisizm ortalaması ($\bar{X}$ =140,65 SS=35,94), Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti Ölçeği ortalaması ($\bar{X}$ =29,29 SS=23,69), Ahlaklılık ortalaması ($\bar{X}$ =4,75 SS=4,46), Sosyallik ortalaması ($\bar{X}$ =5,40 SS=4,04), Duygusal İstikrar ortalaması ($\bar{X}$ =5,03 SS=4,39), Yeterlilik ortalaması ($\bar{X}$ =4,95 SS=4,42), Dış Görünüş ortalaması ($\bar{X}$ =4,17 SS=4,45), Zekâ ortalaması ($\bar{X}$ =4,99 SS=3,96), Anneden Algılanan Narsisizm Ölçeği ortalaması ($\bar{X}$ =71,96 SS=33,41), Empatik Eksikliği ortalaması ($\bar{X}$ =16,40 SS=7,28), Büyüklenmecilik Gösterişçilik ortalaması ($\bar{X}$ =13,25 SS=7,03), Eleştirelilik Suçlayıcılık ortalaması ($\bar{X}$ =17,05 SS=8,85), Kontrol Müdahalecilik ortalaması ($\bar{X}$ =14,43 SS=6,62), Ebeveynleştirme ortalaması ($\bar{X}$ =10,84 SS=5,25) ‘tir

Korelasyon Analizi

Ölçekler arasındaki ilişkinin derecesi ve yönü, Pearson Korelasyon analizi kullanılarak değerlendirilmiş ve elde edilen sonuçlar aşağıdaki tabloda görülmektedir

Çizelge 3 Yaş, İlişki Memnuniyet Düzeyi, Beş Faktör Narsisizm Ölçeği, Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti Ölçeği ve Anneden Algılanan Narsisizm Ölçeği Arasındaki İlişki

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Yaş	1																
İlişki Memnuniyet Düzeyi	-.02	1															
Kırlgan Narsisizm	-.12*	.03	1														
Büyükleme Narsisizm	-.08	.14**	.77**	1													
Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti Ölçeği	.13*	-.29**	.09	.07	1												
Ahlaklılık	.11*	-.24**	.11*	.08	.93**	1											
Sosyalite	.13**	-.17**	.09	.07	.92**	.84**	1										
Duygusal İstikrar	.12*	-.32**	.12*	.08	.93**	.84**	.81**	1									
Yeterlilik	.10*	-.25**	.11*	.11*	.91**	.79**	.78**	.83**	1								
Dış Görünüş	.11*	-.28**	.06	.07	.94**	.87**	.84**	.84**	.83**	1							
Zekâ	.12*	-.32**	-.01	-.04	.89**	.77**	.79**	.81**	.77**	.81**	1						
Anneden Algılanan Narsisizm Ölçeği	-.06	-.06	.27**	.17**	.31**	.32**	.30**	.30**	.28**	.30**	.24**	1					
Empatik Eksikliği	-.07	-.03	.25**	.16**	.28**	.29**	.25**	.27**	.25**	.27**	.20**	.94**	1				
Büyükleme Narsisizm Gösterişçilik	-.08	-.08	.25**	.17**	.30**	.30**	.29**	.28**	.27**	.30**	.24**	.97**	.87**	1			
Eleştirelilik Suçlayıcılık	-.05	-.03	.26**	.17**	.29**	.30**	.28**	.28**	.26**	.28**	.22**	.98**	.92**	.95**	1		
Kontrol Müdahalecilik	-.03	-.08	.28**	.21**	.32**	.32**	.32**	.30**	.28**	.31**	.25**	.94**	.82**	.90**	.89**	1	
Ebeveynleştirme	-.04	-.08	.21**	.10*	.29**	.30**	.28**	.28**	.25**	.28**	.23**	.93**	.83**	.88**	.90**	.86**	1

** $p < 0.01$, * $p < 0.05$ Uygulanan testin ismi: Pearson Korelasyon Testi

Yukarıdaki bulguların sonuçları incelendiğinde, Kırılğan Narsisizm ile Yaş ($r=-.12, p<0.05$) değişkenleri arasında düşük düzey negatif korelasyon, Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti Ölçeği ile Yaş ($r=.13, p<0.05$), Ahlaklılık ile Yaş ($r=.11, p<0.05$), Sosyallik ile Yaş ($r=.13, p<0.01$), Duygusal İstikrar ile Yaş ($r=.12, p<0.05$), Yeterlilik ile Yaş ($r=.10, p<0.05$), Dış Görünüş ile Yaş ($r=.11, p<0.05$), Zekâ ile Yaş ($r=.12, p<0.05$) değişkenleri arasında düşük düzey pozitif korelasyonlar saptanmıştır.

Büyüklenmeci Narsisizm ile İlişki Memnuniyet Düzeyi ($r=.14, p<0.01$) değişkenleri arasında düşük düzey pozitif korelasyon, Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti Ölçeği ile İlişki Memnuniyet Düzeyi ($r=-.29, p<0.01$), Ahlaklılık ile İlişki Memnuniyet Düzeyi ($r=-.24, p<0.01$), Sosyallik ile İlişki Memnuniyet Düzeyi ($r=-.17, p<0.01$), Duygusal İstikrar ile İlişki Memnuniyet Düzeyi ($r=-.32, p<0.01$), Yeterlilik ile İlişki Memnuniyet Düzeyi ($r=-.25, p<0.01$), Dış Görünüş ile İlişki Memnuniyet Düzeyi ($r=-.28, p<0.01$), Zekâ ile İlişki Memnuniyet Düzeyi ($r=-.32, p<0.01$) değişkenleri arasında düşük ve orta düzey negatif korelasyonlar saptanmıştır.

Ahlaklılık ile Kırılğan Narsisizm ($r=.11, p<0.05$), Duygusal İstikrar ile Kırılğan Narsisizm ($r=.12, p<0.05$), Yeterlilik ile Kırılğan Narsisizm ($r=.11, p<0.05$), Anneden Algılanan Narsisizm Ölçeği ile Kırılğan Narsisizm ($r=.27, p<0.01$), Empatik Eksikliği ile Kırılğan Narsisizm ($r=.25, p<0.01$), Büyüklenmecilik Gösterişçilik ile Kırılğan Narsisizm ($r=.25, p<0.01$), Eleştirelilik Suçlayıcılık ile Kırılğan Narsisizm ($r=.26, p<0.01$), Kontrol Müdahalecilik ile Kırılğan Narsisizm ($r=.28, p<0.01$), Ebeveynleştirme ile Kırılğan Narsisizm ($r=.21, p<0.01$) değişkenleri arasında düşük düzey pozitif korelasyonlar saptanmıştır.

Yeterlilik ile Büyüklenmeci Narsisizm ($r=.11, p<0.05$), Anneden Algılanan Narsisizm Ölçeği ile Büyüklenmeci Narsisizm ($r=.17, p<0.01$), Empatik Eksikliği ile Büyüklenmeci Narsisizm ($r=.16, p<0.01$), Büyüklenmecilik Gösterişçilik ile Büyüklenmeci Narsisizm ($r=.17, p<0.01$), Eleştirelilik Suçlayıcılık ile Büyüklenmeci Narsisizm ($r=.17, p<0.01$), Kontrol Müdahalecilik ile Büyüklenmeci Narsisizm ($r=.21, p<0.01$), Ebeveynleştirme ile Büyüklenmeci Narsisizm ($r=.10, p<0.05$) değişkenleri arasında düşük düzey pozitif korelasyonlar saptanmıştır.

Anneden Algılanan Narsisizm Ölçeği ile Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti Ölçeği ($r=.31, p<0.01$), Empatik Eksikliği ile Partnere İlişkin Obsesif

Kompulsif Belirti Ölçeği ($r=.28, p<0.01$), Büyüklenmecilik Gösterişçilik ile Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti Ölçeği ($r=.30, p<0.01$), Eleştirelilik Suçlayıcılık ile Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti Ölçeği ($r=.29, p<0.01$), Kontrol Müdahalecilik ile Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti Ölçeği ($r=.32, p<0.01$), Ebeveynleştirme ile Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti Ölçeği ($r=.29, p<0.01$) değişkenleri arasında düşük ve orta düzey pozitif korelasyonlar saptanmıştır.

Anneden Algılanan Narsisizm Ölçeği ile Ahlaklılık ($r=.32, p<0.01$), Empatik Eksikliği ile Ahlaklılık ($r=.29, p<0.01$),Büyüklenmecilik Gösterişçilik ile Ahlaklılık ($r=.30, p<0.01$),Eleştirelilik Suçlayıcılık ile Ahlaklılık ($r=.30, p<0.01$),Kontrol Müdahalecilik ile Ahlaklılık ($r=.32, p<0.01$),Ebeveynleştirme ile Ahlaklılık ($r=.30, p<0.01$) değişkenleri arasında düşük ve orta düzey pozitif korelasyonlar saptanmıştır.

Anneden Algılanan Narsisizm Ölçeği ile Sosyallik ($r=.30, p<0.01$),Empatik Eksikliği ile Sosyallik ($r=.25, p<0.01$),Büyüklenmecilik Gösterişçilik ile Sosyallik ($r=.29, p<0.01$),Eleştirelilik Suçlayıcılık ile Sosyallik ($r=.28, p<0.01$),Kontrol Müdahalecilik ile Sosyallik ($r=.32, p<0.01$),Ebeveynleştirme ile Sosyallik ($r=.28, p<0.01$) değişkenleri arasında düşük ve orta düzey pozitif korelasyonlar saptanmıştır.

Anneden Algılanan Narsisizm Ölçeği ile Duygusal İstikrar ($r=.30, p<0.01$), Empatik Eksikliği ile Duygusal İstikrar ($r=.27, p<0.01$), Büyüklenmecilik Gösterişçilik ile Duygusal İstikrar ($r=.28, p<0.01$), Eleştirelilik Suçlayıcılık ile Duygusal İstikrar ($r=.28, p<0.01$), Kontrol Müdahalecilik ile Duygusal İstikrar ($r=.30, p<0.01$), Ebeveynleştirme ile Duygusal İstikrar ($r=.28, p<0.01$) değişkenleri arasında düşük ve orta düzey pozitif korelasyonlar saptanmıştır.

Anneden Algılanan Narsisizm Ölçeği ile Yeterlilik ($r=.28, p<0.01$),Empatik Eksikliği ile Yeterlilik ($r=.25, p<0.01$),Büyüklenmecilik Gösterişçilik ile Yeterlilik ($r=.27, p<0.01$),Eleştirelilik Suçlayıcılık ile Yeterlilik ($r=.26, p<0.01$),Kontrol Müdahalecilik ile Yeterlilik ($r=.28, p<0.01$),Ebeveynleştirme ile Yeterlilik ($r=.25, p<0.01$) değişkenleri arasında düşük düzey pozitif korelasyonlar saptanmıştır.

Anneden Algılanan Narsisizm Ölçeği ile Dış Görünüş ($r=.30, p<0.01$), Empatik Eksikliği ile Dış Görünüş ($r=.27, p<0.01$), Büyüklenmecilik Gösterişçilik ile Dış Görünüş ($r=.30, p<0.01$), Eleştirelilik Suçlayıcılık ile Dış Görünüş ($r=.28, p<0.01$), Kontrol Müdahalecilik ile Dış Görünüş ($r=.31, p<0.01$), Ebeveynleştirme ile Dış

Görünüş ($r=.28$, $p<0.01$) değişkenleri arasında düşük ve orta düzey pozitif korelasyonlar saptanmıştır.

Anneden Algılanan Narsisizm Ölçeği ile Zekâ ($r=.24$, $p<0.01$), Empatik Eksikliği ile Zekâ ($r=.20$, $p<0.01$), Büyüklenmecilik Gösterişçilik ile Zekâ ($r=.24$, $p<0.01$), Eleştirelilik Suçlayıcılık ile Zekâ ($r=.22$, $p<0.01$), Kontrol Müdahalecilik ile Zekâ ($r=.25$, $p<0.01$), Ebeveynleştirme ile Zekâ ($r=.23$, $p<0.01$) değişkenleri arasında düşük düzey pozitif korelasyonlar saptanmıştır.

Regresyon Analizi

Bu kısımda, Hiyerarşik Regresyon Analizi uygulanmıştır. Sonuçlar aşağıda aktarılmıştır.

Çizelge 4 Anneden Algılanan Narsisizm, Kırılğan Narsisizm ve Büyüklenmeci Narsisizmin Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirtileri Yordamasına İlişkin Bulgular

	Yordayıcılar	B	SH _B	β	ΔR^2
Model 1	Anneden Algılanan Narsisizm Ölçeği	0.22	0.03	0.31***	.10
Model 2	Anneden Algılanan Narsisizm Ölçeği	0.22	0.03	0.31***	.00
	Kırılğan Narsisizm	0.01	0.12	0.01	
Model	Anneden Algılanan Narsisizm Ölçeği	0.22	0.03	0.31***	.00
	Kırılğan Narsisizm	-0.04	0.18	-0.01	
	Büyüklenmeci Narsisizm	0.02	0.05	0.03	

*** $p<.001$, ** $p<.01$, * $p<.05$; Kullanılan Test: Hiyerarşik Regresyon Analizi

Tablo 4'e ait bulgular incelendiğinde, analize birinci modelde anneden algılanan narsisizm bağımsız değişkeni alınmıştır. Anneden algılanan narsisizm değişkeni partnere ilişkin obsesif kompulsif belirtiler değişkenindeki varyansın %10'unu açıklayabilmektedir. Anneden algılanan narsisizm ile partnere ilişkin obsesif kompulsif belirtiler arasında pozitif anlamlı bir ilişki vardır. Anneden algılanan narsisizm arttıkça partnere ilişkin obsesif kompulsif belirtilerin arttığı ifade edilebilir.

Anneden algılanan narsisizm anlamlı bir yordayıcıdır. Analize ikinci ve üçüncü modelde sırasıyla kırılğan narsisizm ve büyüklenmeci narsisizm değişkeni dahil edilmiştir. Bu iki değişkenin partnere ilişkin obsesif kompulsif belirtiler değişkenindeki varyansa bir katkısı olmadığı gözlemlenmiştir. Kırılğan narsisizm ve büyüklenmeci narsisizm değişkenleri anlamlı bir yordayıcı değildir. Toplamda bu üç değişken partnere ilişkin obsesif kompulsif belirtilerdeki varyansın %10'unu açıklayabilmektedir.

Çizelge 5 *Anneden Algılanan Narsisizmin Kırılğan Narsisizmi Yordamasına İlişkin Bulgular*

<i>Değişkenler</i>	<i>B</i>	<i>SH</i>	<i>β</i>	<i>t</i>	<i>p</i>	<i>Alt Sınır</i>	<i>Üst Sınır</i>
Sabit	29.87	1.14		26.21	<.001***	27.63	32.11
Anneden Algılanan Narsizm Ölçeği	0.08	0.01	0.27	5.54	<.001***	0.05	0.11
<i>R=.27 R²=.07 F_(1,407)=30.75 p<.001***</i>							

***p<.001, **p<.01, *p<.05; Not, GA: Güven Aralığı

Regresyon tablosuna ait sonuçlar incelendiğinde, anneden algılanan narsisizm ölçeği değişkeni kırılğan narsisizmi yordamaktadır. R² değeri .07 olup, yordayıcıların sonuç değişkenindeki varyansın %7'sini açıkladığını görülmektedir (F(1,407)=30.75, p<.001). Bulguların sonucu olarak, anneden algılanan narsisizmin kırılğan narsisizmi pozitif yönde yordadığını (β=.27 p<.001) göstermektedir.

Çizelge 6 *Anneden Algılanan Narsisizmin Büyüklenmeci Narsisizmi Yordamasına İlişkin Bulgular*

<i>Değişkenler</i>	<i>B</i>	<i>SH</i>	<i>β</i>	<i>t</i>	<i>p</i>	<i>Alt Sınır</i>	<i>Üst Sınır</i>
Sabit	127.21	4.17		30.54	<.001***	119.02	135.40
Anneden Algılanan Narsizm Ölçeği	0.19	0.05	0.17	3.56	<.001***	0.08	0.29
<i>R=.17 R²=.03 F_(1,407)=12.65 p<.001***</i>							

***p<.001, **p<.01, *p<.05; Not, GA: Güven Aralığı

Regresyon tablosuna ait sonuçlar incelendiğinde, anneden algılanan narsisizm ölçeği değişkeni büyüklenmeci narsisizmi yordamaktadır. R² değeri .03 olup,

yordayıcıların sonuç değişkenindeki varyansın %3'ünü açıkladığını görülmektedir ($F(1,407)=12.65$, $p<.001$). Bulguların sonucu olarak, anneden algılanan narsisizmin büyüklenmeci narsisizmi pozitif yönde yordadığını ($\beta=.17$ $p<.001$) göstermektedir.

Çizelge 7 Anneden Algılanan Narsisistik Özelliklerin Büyüklenmeci Narsisizmi Yordamasına İlişkin Bulgular

<i>Değişkenler</i>	<i>B</i>	<i>SH</i>	β	<i>t</i>	<i>p</i>	<i>Alt Sınır</i>	<i>Üst Sınır</i>
Sabit	122.65	4.78		25.67	<.001***	113.26	132.05
Empatik Eksikliği	0.38	0.63	0.08	0.61	0.541	-0.85	1.62
Büyüklenmecilik Gösterişçilik	-0.30	0.84	-0.06	-0.36	0.721	-1.94	1.34
Eleştirelilik Suçlayıcılık	-0.51	0.83	-0.12	-0.61	0.539	-2.13	1.12
Kontrol Müdahecilik	1.69	0.63	0.31	2.67	0.008**	0.44	2.93
$R=.22$ $R^2=.04$ $F_{(4,404)}=4.95$ $p<.001$ ***							

*** $p<.001$, ** $p<.01$, * $p<.05$; Not, GA: Güven Aralığı

Regresyon tablosuna ait sonuçlar incelendiğinde, regresyon modelinde empatik eksikliği, büyüklenmecilik gösterişçilik ve eleştirelilik suçlayıcılık bağımsız değişkenlerinin büyüklenmeci narsisizm üzerinde anlamlı bir yordayıcılığı olmadığı görülmektedir. Bunun yanı sıra kontrol müdahecilik değişkeni büyüklenmeci narsisizmi yordamaktadır. R^2 değeri .04 olup, yordayıcıların sonuç değişkenindeki varyansın %0.4'ünü açıkladığını görülmektedir ($F(4,404)=4.95$, $p<.001$). Bulguların sonucu olarak, kontrol müdaheciliğin büyüklenmeci narsisizmi pozitif yönde yordadığını ($\beta=.31$ $p<.01$) göstermektedir.

Çizelge 8 Anneden Algılanan Narsisistik Özelliklerin Kırılgan Narsisizmi Yordamasına İlişkin Bulgular

<i>Değişkenler</i>	<i>B</i>	<i>SH</i>	β	<i>t</i>	<i>p</i>	<i>Alt Sınır</i>	<i>Üst Sınır</i>
Sabit	28.95	1.31		22.06	<.001***	26.37	31.53
Empatik Eksikliği	0.17	0.17	0.13	1.01	0.312	-0.16	0.51
Büyüklenmecilik Gösterişçilik	0.00	0.23	0.00	-0.02	0.986	-0.46	0.45
Eleştirelilik Suçlayıcılık	-0.08	0.23	-0.07	-0.34	0.737	-0.52	0.37

Çizelge 9 (devamı) *Anneden Algılanan Narsisistik Özelliklerin Kırılğan Narsisizmi Yordamasına İlişkin Bulgular*

<i>Değişkenler</i>	<i>B</i>	<i>SH</i>	<i>β</i>	<i>t</i>	<i>p</i>	<i>Alt Sınır</i>	<i>Üst Sınır</i>
Kontrol Müdahacilik	0.36	0.17	0.23	2.05	0.041*	0.02	0.70
$R=.28 \quad R^2=.07 \quad F_{(4,404)}=8.63 \quad p<.001***$							

*** $p<.001$, ** $p<.01$, * $p<.05$; Not, GA: Güven Aralığı

Regresyon tablosuna ait sonuçlar incelendiğinde, regresyon modelinde empatik eksikliği, büyüklenmecilik gösterişçilik ve eleştirelilik suçlayıcılık bağımsız değişkenlerinin kırılğan narsisizm üzerinde anlamlı bir yordayıcılığı olmadığı görülmektedir. Bunun yanı sıra kontrol müdahacilik değişkeni kırılğan narsisizmi yordamaktadır. R^2 değeri .07 olup, yordayıcıların sonuç değişkenindeki varyansın %0.7'ünü açıkladığını görülmektedir ($F(4,404)=8.63$, $p<.001$). Bulguların sonucu olarak, kontrol müdahaciliğin kırılğan narsisizmi pozitif yönde yordadığını ($\beta=.23$ $p<.05$) göstermektedir.

Karşılaştırma Analizi

Bu kısımda, Beş Faktör Narsisizm Ölçeği, Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti Ölçeği ve Anneden Algılanan Narsisizm Ölçeğinin demografik değişkenlere göre analizi için Bağımsız Örneklem t-testi ve ANOVA testleri uygulanmış olup, elde edilen sonuçlar ilgili tablolarda yer almaktadır.

Çizelge 10 *Cinsiyete Göre Narsisizm, Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti ve Anneden Algılanan Narsisizm Düzeylerinin Karşılaştırılması*

<i>Bağımlı Değişkenler</i>	<i>Kadın(n=255)</i>		<i>Erkek(n=154)</i>		<i>t</i>	<i>df</i>	<i>p</i>
	<i>$\bar{X}$</i>	<i>SS</i>	<i>$\bar{X}$</i>	<i>SS</i>			
Kırılğan Narsisizm	35.68	9.92	35.46	10.27	0.21	407	0.832
Büyüklenmeci Narsisizm	137.24	34.70	146.30	37.36	-2.49	407	0.013*
Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti Ölçeği	29.00	23.65	29.75	23.83	-0.31	407	0.757
Ahlaklılık	4.71	4.47	4.82	4.46	-0.25	407	0.801
Sosyalilik	5.32	4.05	5.53	4.05	-0.52	407	0.603
Duygusal İstikrar	5.02	4.39	5.06	4.41	-0.09	407	0.931

Çizelge 9 (devamı) *Cinsiyete Göre Narsisizm, Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti ve Anneden Algılanan Narsisizm Düzeylerinin Karşılaştırılması*

Bağımlı Değişkenler	Kadın(n=255)		Erkek(n=154)		t	df	p
	$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS			
Yeterlilik	4.95	4.49	4.94	4.31	0.02	407	0.987
Dış Görünüş	4.05	4.45	4.36	4.45	-0.67	407	0.506
Zekâ	4.95	4.03	5.04	3.85	-0.21	407	0.832
Anneden Algılanan Narsisizm Ölçeği	70.19	33.35	74.88	33.40	-1.38	407	0.170
Empatik Eksikliği	16.07	7.29	16.94	7.25	-1.16	407	0.245
Büyüklenmecilik Gösterişçilik	12.95	6.99	13.74	7.09	-1.10	407	0.273
Eleştirelilik Suçlayıcılık	16.72	8.81	17.58	8.91	-0.96	407	0.340
Kontrol Müdahalecilik	13.75	6.53	15.54	6.64	-2.66	407	0.008**
Ebeveynleştirme	10.69	5.22	11.08	5.29	-0.72	407	0.474

*** $p < .001$, ** $p < .01$, * $p < .05$ Kullanılan Test: Bağımsız Örneklem T-Testi

Yukarıdaki bulguların sonuçları incelendiğinde, Kırılgan Narsisizm, Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti Ölçeği, Ahlaklılık, Sosyallık, Duygusal İstikrar, Yeterlilik, Dış Görünüş, Zekâ, Anneden Algılanan Narsisizm Ölçeği, Empatik Eksikliği, Büyüklenmecilik Gösterişçilik, Eleştirelilik Suçlayıcılık, Ebeveynleştirme cinsiyete göre incelendiğinde, karşılaştırılan gruplar arasında anlamlı düzeyde fark tespit edilmemiştir ($p > .05$).

Büyüklenmeci Narsisizm alt ölçeği ($t(407) = -2.49$, $p < .05$) ve Kontrol Müdahalecilik alt ölçeği ($t(407) = -2.66$, $p < .05$) cinsiyete göre karşılaştırıldığında, erkeklerin ve kadınların bu iki alt ölçekteki düzeyleri arasında anlamlı farklar gözlemlenmiştir. Ölçeklerden elde edilen ortalama düzeyler incelendiğinde, erkeklerin Büyüklenmeci Narsisizm ve Kontrol Müdahalecilik düzeylerinin kadınlara kıyasla daha yüksek olduğu görülmüştür.

Çizelge 11 Eğitim Durumuna Göre Narsisizm, Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti ve Anneden Algılanan Narsisizm Düzeylerinin Karşılaştırılması

	Eğitim Durumu								F(3,405)	p
	İlköğretim-Ortaöğretim (n=60)		Lise (n=151)		Lisans (n=158)		Yüksek Lisans/Doktora (n=40)			
	$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS		
Kırılgan Narsisizm	37.37	10.71	34.73	11.00	35.02	9.06	38.50	8.24	2.31	0.076
Büyüklenmeci Narsisizm	140.85	35.14	141.56	40.43	139.09	32.21	143.08	34.15	0.19	0.903
Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti Ölçeği	33.83	23.99	34.76	23.48	22.22	21.69	29.73	25.22	8.58	<.001***
Ahlaklılık	5.68	4.38	5.70	4.31	3.47	4.13	4.85	5.29	7.81	<.001***
Sosyallik	5.92	4.25	6.31	3.94	4.32	3.75	5.43	4.38	6.91	<.001***
Duygusal İstikrar	5.77	4.31	5.86	4.35	4.08	4.24	4.60	4.60	5.13	0.002**
Yeterlilik	5.68	4.67	5.77	4.37	3.66	3.97	5.80	4.83	7.59	<.001***
Dış Görünüş	5.10	4.59	5.21	4.44	2.96	4.05	3.65	4.62	8.11	<.001***
Zekâ	5.68	3.68	5.92	3.94	3.72	3.73	5.40	4.12	9.51	<.001***
Anneden Algılanan Narsisizm Ölçeği	84.32	32.94	78.90	34.23	61.16	30.62	69.85	29.23	11.26	<.001***
Empatik Eksikliği	18.63	7.28	17.68	7.44	14.30	6.84	16.48	6.35	8.26	<.001***
Büyüklenmecilik Gösterişçilik	15.98	6.96	14.82	7.24	10.91	6.30	12.48	6.19	12.55	<.001***
Eleştirelilik Suçlayıcılık	19.93	8.88	18.81	9.09	14.36	8.09	16.68	8.01	9.56	<.001***
Kontrol Müdahalecilik	17.13	6.43	15.70	6.55	12.25	6.24	14.18	6.08	11.79	<.001***
Ebeveynleştirme	12.63	5.12	11.89	5.42	9.35	4.83	10.05	4.76	9.49	<.001***

*** $p<.001$, ** $p<.01$, * $p<.05$ Kullanılan Test: Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA)

Yukarıdaki bulguların sonuçları incelendiğinde, Kırılgan Narsisizm, Büyükleme Narsisizm düzeyleri eğitim durumuna göre değerlendirildiğinde gruplar arasında anlamlı bir fark saptanmamıştır ($p>.05$).

Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti Ölçeği'nden ($F(3,405)=8.58$, $p<.001$) elde edilen sonuçlar, eğitim durumuna göre belirti düzeylerinde anlamlı bir fark olduğunu gösteriyor. Tukey Testi bulguları incelendiğinde, ilkokul-ortaokul ve lise mezunlarının lisans mezunlarına kıyasla daha yüksek belirti düzeylerine sahip olduğu gözlemlenmiştir.

Ahlaklılık alt ölçeğinden ($F(3,405)=7.81$, $p<.001$) aldıkları puanlar eğitim durumuna göre karşılaştırıldığında, bu grupların arasında anlamlı düzeyde fark gözlemlenmiştir. Tukey Testi sonuçları incelendiğinde, ilkokul-ortaokul ve lise

seviyesindeki katılımcıların partnerlerinin ahlaki özelliklerine yönelik obsesif kompulsif semptomlar düzeyinin lisans seviyesindeki katılımcılara kıyasla daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir.

Sosyallik alt ölçeğinden ($F(3.405)=6.91, p<.001$) aldıkları puanlar eğitim durumuna göre karşılaştırıldığında, bu grupların arasında anlamlı düzeyde fark gözlemlenmiştir. Tukey Testi sonuçları incelendiğinde, ilkokul-ortaokul ve lise seviyesindeki katılımcıların düzeylerinin, lisans seviyesindeki katılımcılara kıyasla anlamlı düzeyde yüksek olduğu gözlemlenmiştir. Bu bulgu, daha düşük eğitim seviyesine sahip bireylerin, belirlenen konuda daha yoğun belirtiler düzeyine sahip olduğunu göstermektedir.

Duygusal İstikrar alt ölçeğinden ($F(3.405) = 5.13, p<.01$) elde edilen sonuçlar, eğitim durumu ile duygusal istikrar arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermiştir. Tukey Testi bulguları incelendiğinde, lise seviyesindeki katılımcıların duygusal istikrar belirtileri düzeyinin, lisans seviyesindeki katılımcılara kıyasla anlamlı düzeyde daha düşük olduğu gözlemlenmiştir.

Yeterlilik alt ölçeğinden ($F(3.405) = 7.59, p<.001$) elde edilen bulgular, eğitim durumu ile yeterlilik algısı arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermiştir. Games-Howell Testi sonuçları incelendiğinde, ilkokul-ortaokul ve lise seviyesindeki katılımcıların partnere ilişkin yeterlilik belirtileri düzeyinin, lisans seviyesindeki katılımcılara kıyasla anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir.

Dış Görünüş alt ölçeğinden ($F(3.405) = 8.11, p<.001$) elde edilen bulgular, eğitim durumu ile dış görünüş belirtileri arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermiştir. Games-Howell Testi sonuçları incelendiğinde, ilkokul-ortaokul ve lise seviyesindeki katılımcıların partnerine yönelik dış görünüş belirtilerinin, lisans seviyesindeki katılımcılara kıyasla anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir.

Zekâ alt ölçeğinden ($F(3.405) = 9.51, p<.001$) elde edilen bulgular, eğitim durumu ile zekâyâ ilişkin belirtiler arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermiştir. Tukey Testi sonuçları incelendiğinde, ilkokul-ortaokul ve lise seviyesindeki katılımcıların partnerinin zekasına yönelik belirtileri, lisans seviyesindeki katılımcılara kıyasla anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir.

Anneden Algılanan Narsisizm Ölçeğinden ($F(3.405) = 11.26, p<.001$) elde edilen bulgular, eğitim durumu ile anneden algılanan narsisizm düzeyi arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermiştir. Games-Howell Testi sonuçları incelendiğinde, ilkokul-ortaokul ve lise seviyesindeki katılımcıların anneden algılanan narsisizm düzeyinin, lisans seviyesindeki katılımcılara kıyasla anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir.

Empatik Eksikliği alt ölçeğinden ($F(3.405) = 8.26, p<.001$) elde edilen bulgular, eğitim durumu ile empatik eksikliği düzeyi arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermiştir. Tukey Testi sonuçları incelendiğinde, ilkokul-ortaokul ve lise seviyesindeki katılımcıların anneden algılanan empatik eksikliği düzeyinin, lisans seviyesindeki katılımcılara kıyasla anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir.

Büyüklenmecilik Gösterişçilik alt ölçeğinden ($F(3.405) = 12.55, p<.001$) elde edilen bulgular, eğitim durumu ile büyüklenmecilik gösterişçilik düzeyi arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermiştir. Games-Howell Testi sonuçları incelendiğinde; ilkokul-ortaokul seviyesindeki katılımcıların anneden algıladıkları büyüklenmecilik gösterişçilik özellikler düzeyinin, lisans ve yüksek lisans/doktora seviyesindeki katılımcılara kıyasla anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir. Lise seviyesindeki katılımcıların anneden algılanan büyüklenmecilik gösterişçilik özellikler düzeyinin de lisans seviyesindeki katılımcılara kıyasla anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu görülmüştür.

Eleştirelilik Suçlayıcılık alt ölçeğinden ($F(3.405) = 9.56, p<.001$) elde edilen bulgular, eğitim durumu ile eleştirelilik suçlayıcılık düzeyi arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermiştir. Games-Howell Testi sonuçları incelendiğinde ilkokul-ortaokul ve lise seviyesindeki katılımcıların anneden algıladıkları eleştirelilik suçlayıcılık özellikleri düzeyinin, lisans seviyesindeki katılımcılara kıyasla anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir.

Kontrol Müdahalecilik alt ölçeğinden ($F(3.405) = 11.79, p<.001$) elde edilen bulgular, eğitim durumu ile kontrol müdahalecilik düzeyi arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermiştir. Tukey Testi sonuçları incelendiğinde ilkokul-ortaokul ve lise seviyesindeki katılımcıların anneden algıları kontrol müdahalecilik özellikler

düzeyinin, lisans seviyesindeki katılımcılara kıyasla anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir.

Ebeveynleştirme alt ölçeğinden ($F(3.405) = 9.49, p < .001$) elde edilen bulgular, eğitim durumu ile ebeveynleştirme düzeyi arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermiştir. Games-Howell Testi sonuçları incelendiğinde ilkökul-ortaokul ve lise seviyesindeki katılımcıların anneden algıladıkları ebeveynleştirme düzeyinin, lisans seviyesindeki katılımcılara kıyasla anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir.

Çizelge 12 *Gelir Durumuna Göre Narsisizm, Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti ve Anneden Algılanan Narsisizm Düzeylerinin Karşılaştırılması*

	Gelir Durumu						F(2,406)	p
	Düşük(n=98)		Orta (n=271)		Yüksek(n=40)			
	$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS		
Kırılgan Narsisizm	37.88	9.88	34.55	10.06	37.08	9.41	4.50	0.012*
Büyükleme Narsisizm	140.71	32.58	139.17	36.39	150.55	39.93	1.75	0.174
Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti Ölçeği	33.81	22.48	26.43	23.28	37.55	26.16	6.35	0.002**
Ahlaklılık	5.51	4.35	4.28	4.38	6.13	4.86	4.94	0.008**
Sosyallık	5.96	3.92	4.98	3.99	6.85	4.32	5.06	0.007**
Duyusal İstikrar	5.82	4.10	4.58	4.36	6.20	4.89	4.49	0.012*
Yeterlilik	5.67	4.22	4.43	4.34	6.68	4.81	6.43	0.002**
Dış Görünüş	5.20	4.44	3.64	4.30	5.23	4.92	5.85	0.003**
Zekâ	5.64	3.72	4.53	3.93	6.48	4.24	6.15	0.002**
Anneden Algılanan Narsisizm Ölçeği	84.57	34.06	66.74	31.69	76.38	35.07	11.17	<.001***
Empatik Eksikliği	18.64	7.21	15.38	7.08	17.80	7.44	8.37	<.001***
Büyükleme Gölgeleme	16.16	7.23	12.06	6.57	14.20	7.47	13.48	<.001***
Eleştirelilik Suçlayıcılık	19.98	9.24	15.76	8.34	18.55	9.51	9.16	<.001***
Kontrol Müdahalecilik	17.14	6.61	13.39	6.37	14.75	6.55	12.23	<.001***
Ebeveynleştirme	12.64	5.19	10.15	5.06	11.08	5.67	8.46	<.001***

*** $p < .001$, ** $p < .01$, * $p < .05$ Kullanılan Test: Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA)

Yukarıdaki bulguların sonuçları incelendiğinde, Büyüklenmeci Narsisizm düzeyleri gelir durumuna göre değerlendirildiğinde gruplar arasında anlamlı bir fark saptanmamıştır ($p > .05$).

Kırılgan Narsisizm alt ölçeğinden ($F(2.406) = 4.50, p < .05$) elde edilen bulgular, gelir durumu ile kırılgan narsisizm düzeyi arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermiştir. Tukey Testi sonuçları incelendiğinde geliri düşük olan katılımcıların kırılgan narsisizm düzeyinin, geliri orta olan katılımcılara kıyasla anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir.

Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti Ölçeğinden ($F(2.406) = 6.35, p < .05$) elde edilen bulgular, gelir durumu ile partnere ilişkin obsesif kompulsif belirti düzeyi arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermiştir. Tukey Testi sonuçları incelendiğinde Geliri düşük ve yüksek olan katılımcıların partnere ilişkin obsesif kompulsif belirti düzeyinin, geliri orta olan katılımcılara kıyasla anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir.

Ahlaklılık alt ölçeğinden ($F(2.406) = 4.94, p < .05$) elde edilen bulgular, gelir durumu ile ahlaklılık düzeyi arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermiştir. Tukey Testi sonuçları incelendiğinde geliri düşük ve yüksek olan katılımcıların partnere ilişkin ahlaklılık belirtileri düzeyinin, geliri orta olan katılımcılara kıyasla anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir.

Sosyallik alt ölçeğinden ($F(2.406) = 5.06, p < .05$) elde edilen bulgular, gelir durumu ile sosyallik düzeyi arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermiştir. Tukey Testi sonuçları incelendiğinde geliri yüksek olan katılımcıların partnerine ilişkin sosyallik belirtiler düzeyinin, geliri orta olan katılımcılara kıyasla anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir.

Duygusal İstikrar alt ölçeğinden ($F(2.406) = 4.49, p < .05$) elde edilen bulgular, gelir durumu ile duygusal istikrar düzeyi arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermiştir. Games-Howell Testi sonuçları incelendiğinde Geliri düşük olan katılımcıların partnerlerine ilişkin duygusal istikrar belirti düzeyinin, geliri orta olan katılımcılara kıyasla anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir.

Yeterlilik alt ölçeğinden ($F(2.406) = 6.43, p < .05$) elde edilen bulgular, gelir durumu ile yeterlilik düzeyi arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermiştir. Tukey Testi sonuçları incelendiğinde geliri düşük ve yüksek olan katılımcıların partnerine

ilişkin yeterlilik belirti düzeyinin, geliri orta olan katılımcılara kıyasla anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir.

Dış Görünüş alt ölçeğinden ($F(2.406) = 5.85, p < .05$) elde edilen bulgular, gelir durumu ile dış görünüş düzeyi arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermiştir. Tukey Testi sonuçları incelendiğinde geliri düşük olan katılımcıların partnerine ilişkin dış görünüş belirti düzeyinin, geliri orta olan katılımcılara kıyasla anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir.

Zekâ alt ölçeğinden ($F(2.406) = 6.15, p < .05$) elde edilen bulgular, gelir durumu ile zekâ düzeyi arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermiştir. Tukey Testi sonuçları incelendiğinde geliri düşük ve yüksek olan katılımcıların partnerine ilişkin zekâ belirti düzeyinin, geliri orta olan katılımcılara kıyasla anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir.

Anneden Algılanan Narsisizm Ölçeğinden ($F(2.406) = 11.17, p < .05$) elde edilen bulgular, gelir durumu ile anneden algılanan narsisizm düzeyi arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermiştir. Games-Howell Testi sonuçları incelendiğinde geliri düşük olan katılımcıların anneden algılanan narsisizm düzeyinin, geliri orta olan katılımcılara kıyasla anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir.

Empatik Eksikliği alt ölçeğinden ($F(2.406) = 8.37, p < .05$) elde edilen bulgular, gelir durumu ile empatik eksikliği düzeyi arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermiştir. Tukey Testi sonuçları incelendiğinde geliri düşük olan katılımcıların anneden algılanan empatik eksikliği özellikleri düzeyinin, geliri orta olan katılımcılara kıyasla anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir.

Büyüklenmecilik Gösterişçilik alt ölçeğinden ($F(2.406) = 13.48, p < .05$) elde edilen bulgular, gelir durumu ile büyüklenmecilik gösterişçilik düzeyi arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermiştir. Games-Howell Testi sonuçları incelendiğinde geliri düşük olan katılımcıların anneden algılanan büyüklenmecilik gösterişçilik özellikler düzeyinin, geliri orta olan katılımcılara kıyasla anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir.

Eleştirelilik Suçlayıcılık alt ölçeğinden ($F(2.406) = 9.16, p < .05$) elde edilen bulgular, gelir durumu ile eleştirelilik suçlayıcılık düzeyi arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermiştir. Games-Howell Testi sonuçları incelendiğinde geliri düşük olan

katılımcıların anneden algılanan eleştirelilik suçlayıcılık özellikleri düzeyinin, geliri orta olan katılımcılara kıyasla anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir.

Kontrol Müdahalecilik alt ölçeğinden ($F(2.406) = 12.23, p<.05$) elde edilen bulgular, gelir durumu ile kontrol müdahalecilik düzeyi arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermiştir. Tukey Testi sonuçları incelendiğinde geliri düşük olan katılımcıların anneden algılanan kontrol müdahalecilik özellikleri düzeyinin, geliri orta olan katılımcılara kıyasla anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir.

Ebeveynleştirme alt ölçeğinden ($F(2.406) = 8.46, p<.05$) elde edilen bulgular, gelir durumu ile ebeveynleştirme düzeyi arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermiştir. Tukey Testi sonuçları incelendiğinde geliri düşük olan katılımcıların anneden algılanan ebeveynleştirme özellikleri düzeyinin, geliri orta olan katılımcılara kıyasla anlamlı düzeyde daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir.

Çizelge 13 İlişki Durumuna Göre Narsisizm, Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti ve Anneden Algılanan Narsisizm Düzeylerinin Karşılaştırılması

	İlişki Durumu								F(3,405))	p
	Evli(n=107)		Nişanlı/Sözlü (n=48)		Sevgili (n=155)		Flört (n=99)			
	$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS		
Kırılgan Narsisizm	34.10	10.10	33.92	10.07	37.60	9.36	34.89	10.60	3.52	0.015*
Büyüklenmeci Narsisizm	128.62	35.69	147.19	38.86	147.03	34.17	140.49	34.63	6.40	<.001***
Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti Ölçeği	30.16	22.56	31.31	27.39	24.66	23.09	34.61	22.87	3.88	0.009**
Ahlaklılık	4.90	4.26	5.06	4.91	3.86	4.27	5.85	4.53	4.28	0.005**
Sosyallik	5.47	3.93	6.31	4.79	4.66	3.85	6.03	3.93	3.39	0.018*
Duygusal İstikrar	5.18	4.17	5.00	4.75	4.37	4.41	5.94	4.31	2.66	0.048*
Yeterlilik	5.04	4.56	5.10	4.75	4.43	4.41	5.58	4.06	1.41	0.239
Dış Görünüş	4.42	4.30	4.77	4.95	3.13	4.12	5.23	4.56	5.28	0.001**
Zekâ	5.16	3.57	5.06	4.31	4.21	4.07	5.98	3.81	4.26	0.006**
Anneden Algılanan Narsisizm Ölçeği	68.26	32.23	79.00	34.48	69.12	33.15	76.97	33.91	2.28	0.078
Empatik Eksikliği	15.58	7.20	17.94	7.02	15.63	7.21	17.73	7.38	2.88	0.036*
Büyüklenmecilik Gösterişçilik	12.55	6.70	14.19	7.17	12.81	7.04	14.23	7.23	1.49	0.218
Eleştirelilik Suçlayıcılık	16.00	8.45	18.94	9.33	16.46	8.73	18.18	9.08	2.02	0.111
Ebeveynleştirme	10.45	5.01	11.60	5.58	10.50	5.27	11.41	5.28	1.15	0.330

Yukarıdaki bulguların sonuçları incelendiğinde, Yeterlilik, Anneden Algılanan Narsisizm Ölçeği'nin Büyüklenmecilik Gösterişçilik, Eleştirelilik Suçlayıcılık ve Ebeveynleştirme alt boyutlarındaki düzeyler ilişki durumuna göre değerlendirildiğinde gruplar arasında anlamlı bir fark saptanmamıştır ($p > .05$).

Kırılgan Narsisizm alt ölçeğinden ($F(3.405) = 3.52, p < .05$) elde edilen düzeyler ilişki durumuna göre karşılaştırıldığında, bu grupların arasında anlamlı düzeyde fark gözlemlenmiştir. Tukey Testi bulguları incelendiğinde, sevgili olanların düzeylerinin evli olanlara kıyasla anlamlı seviyede yüksek olduğu görülmüştür.

Büyüklenmeci Narsisizm alt ölçeğinden ($F(3.405) = 6.40, p < .05$) elde edilen düzeyler ilişki durumuna göre karşılaştırıldığında, bu grupların arasında anlamlı düzeyde fark gözlemlenmiştir. Tukey Testi bulguları incelendiğinde, nişanlı/sözlü ve sevgili olanların düzeylerinin evli olanlara kıyasla anlamlı seviyede yüksek olduğu görülmüştür.

Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti Ölçeğinden ($F(3.405)=3.88, p < .05$) aldıkları puanlar ilişki durumuna göre karşılaştırıldığında, bu grupların arasında anlamlı düzeyde fark gözlemlenmiştir. Games-Howell Testi bulguları incelendiğinde, flört olanların düzeyleri sevgili olanlara kıyasladığımızda anlamlı seviyede yüksek puan aldığı gözlemlenmiştir.

Ahlaklılık alt ölçeğinden ($F(3.405)=4.28, p < .05$) aldıkları puanlar ilişki durumuna göre karşılaştırıldığında, bu grupların arasında anlamlı düzeyde fark gözlemlenmiştir. Tukey Testi bulguları incelendiğinde, flört olanların puanları sevgili olanlara kıyasladığımızda anlamlı seviyede yüksek puan aldığı gözlemlenmiştir.

Sosyallik alt ölçeğinden ($F(3.405)=3.39, p < .05$) aldıkları puanlar ilişki durumuna göre karşılaştırıldığında, bu grupların arasında anlamlı düzeyde fark gözlemlenmiştir. Games-Howell Testi bulguları incelendiğinde, flört olanların puanları sevgili olanlara kıyasladığımızda anlamlı seviyede yüksek puan aldığı gözlemlenmiştir.

Duygusal İstikrar alt ölçeğinden ($F(3.405)=2.66, p < .05$) aldıkları puanlar ilişki durumuna göre karşılaştırıldığında, bu grupların arasında anlamlı düzeyde fark

gözlemlenmiştir. Tukey Testi bulguları incelendiğinde, flört olanların puanları sevgili olanlara kıyasladığımızda anlamlı seviyede yüksek puan aldığı gözlemlenmiştir.

Dış Görünüş alt ölçeğinden ($F(3.405)=5.28, p<.05$) aldıkları puanlar ilişki durumuna göre karşılaştırıldığında, bu grupların arasında anlamlı düzeyde fark gözlemlenmiştir. Games-Howell Testi bulguları incelendiğinde, flört olanların puanları sevgili olanlara kıyasladığımızda anlamlı seviyede yüksek puan aldığı gözlemlenmiştir.

Zekâ alt ölçeğinden ($F(3.405)=4.26, p<.05$) aldıkları puanlar ilişki durumuna göre karşılaştırıldığında, bu grupların arasında anlamlı düzeyde fark gözlemlenmiştir. Games-Howell Testi bulguları incelendiğinde, flört olanların puanları sevgili olanlara kıyasladığımızda anlamlı seviyede yüksek puan aldığı gözlemlenmiştir.

Empatik Eksikliği alt ölçeğinden ($F(3.405)=2.88, p<.05$) aldıkları puanlar ilişki durumuna göre karşılaştırıldığında, bu grupların arasında anlamlı düzeyde fark gözlemlenmiştir. Tukey Testi bulguları incelendiğinde, flört olanların puanları sevgili olanlara kıyasladığımızda anlamlı seviyede yüksek puan aldığı gözlemlenmiştir.

Kontrol Müdahalecilik alt ölçeğinden ($F(3.405)=3.16, p<.05$) aldıkları puanlar ilişki durumuna göre karşılaştırıldığında, bu grupların arasında anlamlı düzeyde fark gözlemlenmiştir. Tukey Testi bulguları incelendiğinde, nişanlı/sözlü olanların puanları evli ve sevgili olanlara, flört olanların puanları sevgili olanlara kıyasladığımızda anlamlı seviyede yüksek puan aldığı gözlemlenmiştir.

Çizelge 14 Kırılğan Narsisizme Göre Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti Düzeylerinin Karşılaştırılması

Bağımlı Değişkenler	Kırılğan Narsisizm								F(3,405)	p	Post-Hoc
	Düşük Kırılğan N- Yüksek Anneden Algılanan N. ¹ (n=69)	Düşük Kırılğan N- Düşük Anneden Algılanan N. ² (n=138)	Yüksek Kırılğan N- Yüksek Anneden Algılanan N. ³ (n=100)	Yüksek Kırılğan N- Düşük Anneden Algılanan N. ⁴ (n=102)							
Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti Ölçeği	30.91	23.74	21.80	20.83	40.77	24.76	27.06	22.00	14.07	<.001***	1>2 3>1,2,4
Ahlaklılık	4.90	4.41	3.33	3.95	7.02	4.69	4.36	4.08	14.98	<.001***	3>1,2,4
Sosyallik	5.74	4.25	4.18	3.51	7.23	4.36	5.02	3.60	12.43	<.001***	1>2 3>2,4
Duygusal İstikrar	5.26	4.31	3.71	4.02	7.03	4.49	4.72	4.15	12.23	<.001***	3>1,2,4

Çizelge 15 (devamı) *Kırılğan Narsisizme Göre Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti Düzeylerinin Karşılaştırılması*

Bağımlı Değişkenler	Kırılğan Narsisizm								F(3,405)	p	Post-Hoc
	Düşük Kırılğan N- Yüksek Anneden Algılanan N. ¹ (n=69)		Düşük Kırılğan N- Düşük Anneden Algılanan N. ² (n=138)		Yüksek Kırılğan N- Yüksek Anneden Algılanan N. ³ (n=100)		Yüksek Kırılğan N- Düşük Anneden Algılanan N. ⁴ (n=102)				
	$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS			
Yeterlilik	5.04	4.21	3.67	3.96	6.83	4.60	4.75	4.37	10.67	<.001***	3>1,2,4
Dış Görünüş	4.62	4.69	2.82	3.93	6.20	4.65	3.70	4.00	12.85	<.001***	1>2 3>2,4
Zekâ	5.35	3.94	4.09	3.69	6.46	4.02	4.51	3.87	8.08	<.001***	3>2,4

*** $p<.001$, ** $p<.01$, * $p<.05$ Kullanılan Test: Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA)

Yukarıdaki bulguların sonuçları incelendiğinde, Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti Ölçeğinden ($F(3,405)=14.07$, $p<.001$) aldıkları puanlar kırılğan narsisizme göre incelendiğinde, karşılaştırılan gruplar arasında anlamlı düzeyde fark tespit edilmiştir. Games-Howell bulgularına sonuçları ele alındığında, Düşük Kırılğan N- Yüksek Anneden Algılanan N. olanların aldığı puanları Düşük Kırılğan N- Düşük Anneden Algılanan N. olanlara kıyasladığımızda anlamlı seviyede yüksek puan aldığı, Yüksek Kırılğan N- Yüksek Anneden Algılanan N. olanların aldığı puanları Düşük Kırılğan N- Yüksek Anneden Algılanan, Düşük Kırılğan N- Düşük Anneden Algılanan N., Yüksek Kırılğan N- Düşük Anneden Algılanan N. olanlara kıyasladığımızda anlamlı seviyede yüksek puan aldığı gözlemlenmiştir.

Ahlaklılık alt ölçeğinden ($F(3,405)=14.98$, $p<.001$) aldıkları puanlar kırılğan narsisizme göre incelendiğinde, karşılaştırılan gruplar arasında anlamlı düzeyde fark tespit edilmiştir. Games-Howell bulgularına sonuçları ele alındığında, Yüksek Kırılğan N- Yüksek Anneden Algılanan N. olanların aldığı puanları Düşük Kırılğan N- Yüksek Anneden Algılanan, Düşük Kırılğan N- Düşük Anneden Algılanan N., Yüksek Kırılğan N- Düşük Anneden Algılanan N. olanlara kıyasladığımızda anlamlı seviyede yüksek puan aldığı gözlemlenmiştir.

Sosyallik alt ölçeğinden ($F(3,405)=12.43$, $p<.001$) aldıkları puanlar kırılğan narsisizme göre incelendiğinde, karşılaştırılan gruplar arasında anlamlı düzeyde fark tespit edilmiştir. Games-Howell bulgularına sonuçları ele alındığında, Düşük Kırılğan N- Yüksek Anneden Algılanan N. olanların aldığı puanları Düşük Kırılğan N- Düşük

Anneden Algılanan N. olanlara kıyasladığımızda anlamlı seviyede yüksek puan aldığı, Yüksek Kırılğan N- Yüksek Anneden Algılanan N. olanların aldığı puanları Düşük Kırılğan N- Düşük Anneden Algılanan N., Yüksek Kırılğan N- Düşük Anneden Algılanan N. olanlara kıyasladığımızda anlamlı seviyede yüksek puan aldığı gözlemlenmiştir.

Duygusal İstikrar alt ölçeğinden ($F(3.405)=12.23$, $p<.001$) aldıkları puanlar kırılğan narsisizme göre incelendiğinde, karşılaştırılan gruplar arasında anlamlı düzeyde fark tespit edilmiştir. Tukey bulgularına sonuçları ele alındığında, Yüksek Kırılğan N- Yüksek Anneden Algılanan N. olanların aldığı puanları Düşük Kırılğan N- Yüksek Anneden Algılanan, Düşük Kırılğan N- Düşük Anneden Algılanan N., Yüksek Kırılğan N- Düşük Anneden Algılanan N. olanlara kıyasladığımızda anlamlı seviyede yüksek puan aldığı gözlemlenmiştir.

Yeterlilik alt ölçeğinden ($F(3.405)=10.67$, $p<.001$) aldıkları puanlar kırılğan narsisizme göre incelendiğinde, karşılaştırılan gruplar arasında anlamlı düzeyde fark tespit edilmiştir. Games-Howell bulgularına sonuçları ele alındığında, Yüksek Kırılğan N- Yüksek Anneden Algılanan N. olanların aldığı puanları Düşük Kırılğan N- Yüksek Anneden Algılanan, Düşük Kırılğan N- Düşük Anneden Algılanan N., Yüksek Kırılğan N- Düşük Anneden Algılanan N. olanlara kıyasladığımızda anlamlı seviyede yüksek puan aldığı gözlemlenmiştir.

Dış Görünüş alt ölçeğinden ($F(3.405)=12.85$, $p<.001$) aldıkları puanlar kırılğan narsisizme göre incelendiğinde, karşılaştırılan gruplar arasında anlamlı düzeyde fark tespit edilmiştir. Games-Howell bulgularına sonuçları ele alındığında, Düşük Kırılğan N- Yüksek Anneden Algılanan N. olanların aldığı puanları Düşük Kırılğan N- Düşük Anneden Algılanan N. olanlara kıyasladığımızda anlamlı seviyede yüksek puan aldığı, Yüksek Kırılğan N- Yüksek Anneden Algılanan N. olanların aldığı puanları Düşük Kırılğan N- Düşük Anneden Algılanan N., Yüksek Kırılğan N- Düşük Anneden Algılanan N. olanlara kıyasladığımızda anlamlı seviyede yüksek puan aldığı gözlemlenmiştir.

Zekâ alt ölçeğinden ($F(3.405)=8.08$, $p<.001$) aldıkları puanlar kırılğan narsisizme göre incelendiğinde, karşılaştırılan gruplar arasında anlamlı düzeyde fark tespit edilmiştir. Tukey bulgularına sonuçları ele alındığında, Yüksek Kırılğan N- Yüksek Anneden Algılanan N. olanların aldığı puanları Düşük Kırılğan N- Düşük

Anneden Algılanan N., Yüksek Kırılgan N- Düşük Anneden Algılanan N. olanlara kıyasladığımızda anlamlı seviyede yüksek puan aldığı gözlemlenmiştir.

Çizelge 16 *Büyüklenmeci Narsisizme Göre Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti Düzeylerinin Karşılaştırılması*

Bağımlı Değişkenler	Büyüklenmeci Narsisizm								F(3,405)	p	Post-Hoc
	Düşük Büyüklenmeci N- Yüksek Anneden Algılanan N. ¹ (n=63)		Yüksek Büyüklenmeci N- Düşük Anneden Algılanan N. ² (n=144)		Yüksek Büyüklenmeci N- Yüksek Anneden Algılanan N. ³ (n=97)		Düşük Büyüklenmeci N- Düşük Anneden Algılanan N. ⁴ (n=105)				
	$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS			
Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti Ölçeği	36.10	20.18	25.90	23.55	37.75	27.65	22.02	18.07	10.87	<.001***	1>2,4 3>2,4
Ahlaklılık	6.02	4.35	4.18	4.33	6.36	4.98	3.30	3.49	11.18	<.001***	1>2,4 3>2,4
Sosyallık	6.33	3.85	4.73	3.79	6.90	4.76	4.37	3.22	9.72	<.001***	1>2,4 3>2,4
Duygusal İstikrar	6.10	3.71	4.54	4.53	6.58	4.98	3.65	3.35	9.92	<.001***	1>4 3>2,4
Yeterlilik	5.71	3.82	4.50	4.30	6.44	4.97	3.71	3.91	7.95	<.001***	1>4 3>2,4
Dış Görünüş	5.63	4.22	3.68	4.44	5.57	5.09	2.67	3.19	10.77	<.001***	1>2,4 3>2,4
Zekâ	6.30	3.32	4.27	4.06	5.91	4.42	4.32	3.34	6.91	<.001***	1>2,4 3>2,4

*** $p<.001$, ** $p<.01$, * $p<.05$ Kullanılan Test: Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA)

Yukarıdaki bulguların sonuçları incelendiğinde, Partnere İlişkin Obsesif Kompulsif Belirti Ölçeğinden ($F(3,405)=10.87$, $p<.001$) aldıkları puanlar büyüklenmeci narsisizme göre incelendiğinde, karşılaştırılan gruplar arasında anlamlı düzeyde fark tespit edilmiştir. Games-Howell bulgularına sonuçları ele alındığında, Düşük Büyüklenmeci N- Yüksek Anneden Algılanan N. olanların aldığı puanları Yüksek Büyüklenmeci N- Düşük Anneden Algılanan N. ve Düşük Büyüklenmeci N- Düşük Anneden Algılanan N. olanlara kıyasladığımızda anlamlı seviyede yüksek puan aldığı, Yüksek Büyüklenmeci N- Yüksek Anneden Algılanan N. olanların aldığı puanları Düşük Büyüklenmeci N- Düşük Anneden Algılanan N. ve Yüksek Büyüklenmeci N- Düşük Anneden Algılanan N. olanlara kıyasladığımızda anlamlı seviyede yüksek puan aldığı gözlemlenmiştir.

Ahlaklılık alt ölçeğinden ($F(3,405)=11.18$, $p<.001$) aldıkları puanlar büyüklenmeci narsisizme göre incelendiğinde, karşılaştırılan gruplar arasında anlamlı

düzeyde fark tespit edilmiştir. Games-Howell bulgularına sonuçları ele alındığında, Düşük Büyüklenmeci N- Yüksek Anneden Algılanan N. olanların aldığı puanları Yüksek Büyüklenmeci N- Düşük Anneden Algılanan N. ve Düşük Büyüklenmeci N- Düşük Anneden Algılanan N. olanlara kıyasladığımızda anlamlı seviyede yüksek puan aldığı, Yüksek Büyüklenmeci N- Yüksek Anneden Algılanan N. olanların aldığı puanları Düşük Büyüklenmeci N- Düşük Anneden Algılanan N. ve Yüksek Büyüklenmeci N- Düşük Anneden Algılanan N. olanlara kıyasladığımızda anlamlı seviyede yüksek puan aldığı gözlemlenmiştir.

Sosyallik alt ölçeğinden ($F(3.405)=9.72$, $p<.001$) aldıkları puanlar büyüklenmeci narsisizme göre incelendiğinde, karşılaştırılan gruplar arasında anlamlı düzeyde fark tespit edilmiştir. Games-Howell bulgularına sonuçları ele alındığında, Düşük Büyüklenmeci N- Yüksek Anneden Algılanan N. olanların aldığı puanları Yüksek Büyüklenmeci N- Düşük Anneden Algılanan N. ve Düşük Büyüklenmeci N- Düşük Anneden Algılanan N. olanlara kıyasladığımızda anlamlı seviyede yüksek puan aldığı, Yüksek Büyüklenmeci N- Yüksek Anneden Algılanan N. olanların aldığı puanları Düşük Büyüklenmeci N- Düşük Anneden Algılanan N. ve Yüksek Büyüklenmeci N- Düşük Anneden Algılanan N. olanlara kıyasladığımızda anlamlı seviyede yüksek puan aldığı gözlemlenmiştir.

Duygusal İstikrar alt ölçeğinden ($F(3.405)=9.92$, $p<.001$) aldıkları puanlar büyüklenmeci narsisizme göre incelendiğinde, karşılaştırılan gruplar arasında anlamlı düzeyde fark tespit edilmiştir. Games-Howell bulgularına sonuçları ele alındığında, Düşük Büyüklenmeci N- Yüksek Anneden Algılanan N. olanların aldığı puanları Düşük Büyüklenmeci N- Düşük Anneden Algılanan N. olanlara kıyasladığımızda anlamlı seviyede yüksek puan aldığı, Yüksek Büyüklenmeci N- Yüksek Anneden Algılanan N. olanların aldığı puanları Düşük Büyüklenmeci N- Düşük Anneden Algılanan N. ve Yüksek Büyüklenmeci N- Düşük Anneden Algılanan N. olanlara kıyasladığımızda anlamlı seviyede yüksek puan aldığı gözlemlenmiştir.

Yeterlilik alt ölçeğinden ($F(3.405)=7.95$, $p<.001$) aldıkları puanlar büyüklenmeci narsisizme göre incelendiğinde, karşılaştırılan gruplar arasında anlamlı düzeyde fark tespit edilmiştir. Games-Howell bulgularına sonuçları ele alındığında, Düşük Büyüklenmeci N- Yüksek Anneden Algılanan N. olanların aldığı puanları Düşük Büyüklenmeci N- Düşük Anneden Algılanan N. olanlara kıyasladığımızda anlamlı seviyede yüksek puan aldığı, Yüksek Büyüklenmeci N- Yüksek Anneden

Algılanan N. olanların aldığı puanları Düşük Büyüklenmeci N- Düşük Anneden Algılanan N. ve Yüksek Büyüklenmeci N- Düşük Anneden Algılanan N. olanlara kıyasladığımızda anlamlı seviyede yüksek puan aldığı gözlemlenmiştir.

Dış Görünüş alt ölçeğinden ($F(3.405)=10.77$, $p<.001$) aldıkları puanlar büyüklenmeci narsisizme göre incelendiğinde, karşılaştırılan gruplar arasında anlamlı düzeyde fark tespit edilmiştir. Games-Howell bulgularına sonuçları ele alındığında, Düşük Büyüklenmeci N- Yüksek Anneden Algılanan N. olanların aldığı puanları Yüksek Büyüklenmeci N- Düşük Anneden Algılanan N. ve Düşük Büyüklenmeci N- Düşük Anneden Algılanan N. olanlara kıyasladığımızda anlamlı seviyede yüksek puan aldığı, Yüksek Büyüklenmeci N- Yüksek Anneden Algılanan N. olanların aldığı puanları Düşük Büyüklenmeci N- Düşük Anneden Algılanan N. ve Yüksek Büyüklenmeci N- Düşük Anneden Algılanan N. olanlara kıyasladığımızda anlamlı seviyede yüksek puan aldığı gözlemlenmiştir.

Zekâ alt ölçeğinden ($F(3.405)=6.91$, $p<.001$) aldıkları puanlar büyüklenmeci narsisizme göre incelendiğinde, karşılaştırılan gruplar arasında anlamlı düzeyde fark tespit edilmiştir. Games-Howell bulgularına sonuçları ele alındığında, Düşük Büyüklenmeci N- Yüksek Anneden Algılanan N. olanların aldığı puanları Yüksek Büyüklenmeci N- Düşük Anneden Algılanan N. ve Düşük Büyüklenmeci N- Düşük Anneden Algılanan N. olanlara kıyasladığımızda anlamlı seviyede yüksek puan aldığı, Yüksek Büyüklenmeci N- Yüksek Anneden Algılanan N. olanların aldığı puanları Düşük Büyüklenmeci N- Düşük Anneden Algılanan N. ve Yüksek Büyüklenmeci N- Düşük Anneden Algılanan N. olanlara kıyasladığımızda anlamlı seviyede yüksek puan aldığı gözlemlenmiştir.

V. TARTIŞMA

Bu çalışmanın temel amacı doğrultusunda anneden algılanan narsisistik özellikler, narsisistik kişilik özellikleri ve partnere ilişkin obsesif kompulsif belirtiler arasındaki ilişki incelenmiştir. Mevcut çalışmanın bulgularına göre, anneden algılanan narsisistik özelliklerin, partnere ilişkin obsesif kompulsif belirtilerin ve narsisistik kişilik özelliklerinin artmasına sebep olduğu sonucuna varılmıştır. Araştırma bulguları, bireylerdeki partnere ilişkin obsesif kompulsif belirtilerin, narsisistik kişilik özelliklerinden ziyade annelerden algılanan narsisistik özelliklerle bir ilişki içinde olduğunu göstermektedir. Aynı zamanda, narsisistik kişilik özellikleri ve partnere ilişkin obsesif kompulsif belirtiler arasındaki ilişkide anneden algılanan narsisizmin aracı rolü incelenmiş olup herhangi bir aracılık bulunamamıştır.

Çalışmadan elde edilen bulgular, anneden algılanan narsisistik özellikler ile partnere ilişkin obsesif kompulsif belirtiler arasında anlamlı bir ilişki göstermektedir. Benzer şekilde, anneden algılanan narsisizm partnere yönelik obsesif kompulsif belirtileri yordamaktadır. Literatürde annenin narsisistik kişilik özellikleri ile ilişkilendirilen kontrolcü, müdahaleci, eleştirel veya soğuk ebeveyn tutumları ile obsesif kompulsif semptomlar arasındaki ilişkinin varlığına dair çalışmalar bulunmaktadır (Chen vd., 2017: 47; Poornima vd., 2021: 115; Goli vd., 2020: 18; Cui vd., 2023: 6). Narsisistik anne ve çocuğunun olumsuz etkileşimlerinin bireyin ilişki ve partner odaklı obsesif kompulsif belirtilerini artırma potansiyeli bulunmaktadır. Bu ilişkilerde yaşanan zorluklar, özellikle önemli konularla ilgili çarpık değerlendirmeler obsesyonlara yol açarak kişinin romantik ilişkilerini olumsuz etkilemektedir. Partner odaklı obsesif kompulsif semptomlar özellikle annenin narsisistik özellikleri ile ilişkilendirilen duygusal sıcaklık eksikliği, eleştirel ve kontrolcü tutum ile bağlantılıdır (Doron vd., 2017: 110).

Narsisistik bir anne, çocuğunu genellikle kendi ihtiyaçlarının giderilme noktası olarak görme eğilimindedir. Bu durum ebeveynleştirme sürecine yol açabilmektedir. Ebeveynleşme ve partnerle ilgili obsesif kompulsif belirtiler arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır (Açar, 2022: 53). Kişilerin, obsesif kompulsif semptomlar ile

ilişkilendirilmiş uyumsuz inançları artarak mevcut durumları aşırı felaketle değerlendirme olasılıklarını da artırmaktadır. Bu bağlamda, obsesif kompulsif semptomlar bireyin yoğun bir şekilde sorumluluk almasına sebep olmaktadır (Melli vd., 2018: 48). Annesi tarafından gelişim dönemine uygun bir şekilde bakım alamayan ve aksine annesinin sorumluluklarını üstlenerek bakım verme rolüne bürünen çocuk, yetişkinlikte romantik ilişkisine ya da partnerine ilişkin çarpıtılmış düşünceler geliştirmektedir. Bu doğrultuda kişiler hem romantik ilişkilerine hem de partnerinin zekası, dış görünüşü ya da ahlakı gibi özelliklerine yönelik güvensizlik hissi yaşayabilmektedirler (Baggett vd., 2015: 775). Bu durum ise, tekrarlı şekillerde bireyin partnerinde algıladığı kusurları ve başarısızlıkları üzerine düşünme eğiliminde olduğu ruminatif bir süreç oluşturabilmektedir (Doron vd., 2012b: 240).

Annenin talepkarlık, duygusal sıcaklık veya empati eksikliği gibi narsisistik eğilimleri, çocukta mükemmeliyetçilik eğilimlerinin gelişimine etki etmektedir (Say, 2020:568). Narsisistik eğilimlere sahip bir anne, genellikle çocuğundan kendi ihtiyaçları doğrultusunda belirli taleplerde bulunmaktadır. Bu talepler; gerçekçi olmayan yüksek standartlar belirleme, kusurları örtme, sürekli olarak eylemleri sorgulama, başkalarına üstünlük sağlama ve katı bir düşünce tarzında ayrıntılara odaklanarak belirlenen kurallara uymaktan oluşmaktadır (Carmo vd., 2021: 2; Faraji vd., 2024: 161). Narsisistik özelliklere sahip anneler, genellikle çocuklarından mükemmel davranışlar sergilemelerini beklemektedirler. Bu beklenti, narsisistik annelerin kendilerine yönelik olumlu mükemmeliyetçilik eğilimleriyle ilişkilidir. Narsisistik bir anne ile büyüyen çocuk, genellikle annesinin mükemmeliyetçi tutumlarını ve taleplerini içselleştirmektedir (Ronningstam, 2020: 95). Sıcaklık ve empati göstermeksizin annenin yüksek talepkarlığına maruz kalmak çocuğun eleştirildiğini hissetmesine, hata yapmaktan aşırı endişe duymasına ve her zaman mükemmel olması bekleniyormuş gibi hissetmesine neden olabilmektedir (Walton vd., 2020: 690). Narsisistik özelliklere sahip annenin mükemmeliyetçi tutumu ve yüksek beklentileri, bireyin yetişkinlik döneminde romantik ilişkilerinde benzer bir dinamik oluşturmasına neden olabilmektedir. Narsisistik bir annenin çocuğunu kendi uzantısı olarak görmesi, çocuğun yetişkinlik döneminde partnerini de kendi mükemmeliyetçi standartlarını yansıtan bir uzantı olarak görmeye yatkın olmasına neden olabilmektedir. Bu durumda, birey partnerinden kendi mükemmelliğini yansıtmamasını beklemektedir ve ona karşı aşırı talepkar bir tutum sergileyebilmektedir (Angelo vd., 2024: 2). Mükemmeliyetçilik, obsesif kompulsif semptomlar ile

ilişkilendirilen maladaptif düşüncelerle ve inançlarla bağlantılıdır. Bu tür maladaptif inançlar ve düşünceler, daha önce de belirtildiği gibi bireyin yüksek beklentileri dolayısıyla olayları ve durumları daha olumsuz bir şekilde değerlendirme eğilimini artırabilmektedir (Melli vd., 2015: 5; Doron vd., 2016: 6; Melli vd., 2018: 48). Mükemmeliyetçilik, ilişki deneyimlerini veya partnere yönelik deneyimleri olumsuz bir biçimde değerlendirmeye yönelik eğilimlerle ilişkilendirilmektedir. Bireyin kendi mükemmeliyetçiliği ve eleştirel tutumlarını, genellikle partnerine karşı da yasıması ve bu doğrultuda yüksek standartlara sahip olması partnerle ilgili eksikliklere karşı aşırı duyarlılık ve stresi artırabilmektedir. Dolayısıyla bu da partnerinin yeterince iyi niteliklere sahip olmadığına dair düşünceleri güçlendirerek partnere ilişkin obsesif kompulsif semptomlara yol açabilmektedir. Bu bağlamda, kişi, partnerinin kusurlarını veya hatalarını tolere etmekte zorlanabilmektedir (Melli vd., 2018: 48).

Bireyin narsisistik özelliklere sahip bir anne tarafından duygusal olarak soğuk, kontrolcü ve müdahaleci bir tutumla yetiştirilmesi çocuğun temel duygusal ihtiyaçlarının karşılanamamasına sebep olmaktadır. Çocuk annesi tarafından bu duygusal desteği alamadığında kendilik algısına ve dış dünyaya karşı güvensizlik hissi yaşamaktadır. Bu durum da güvensiz bağlanma tarzına yol açabilmektedir (Birmingham vd., 2017: 17; Cramer, 2019: 70). Bu bağlamda, güvensiz bağlanma tarzı obsesif kompulsif semptomlar ile ilgili işlevsiz inançlar ile doğrudan ilişkilendirilmiştir. Güvensiz bağlanma; abartılı tehdit değerlendirmeleri, uyumsuz mükemmeliyetçilik, kişinin düşüncelerinin aşırı önemi ve bunları kontrol etme ihtiyacı şeklindeki inançlar ile karakterizedir. Ayrıca güvensiz bağlanma tarzına sahip bireylerde, müdahaleci, maladaptif inançları ve düşünceleri azaltmada duygu düzenleme stratejilerinin başarısız olduğu belirtilmektedir (Doron vd., 2016: 219; Ein-Dor vd., 2016: 4). Bu durumlar, obsesyonları ve kompulsif davranışları kontrol altına almadaki zorlukları artırarak obsesif kompulsif semptomları daha belirgin hale getirebilmektedir (van Leeuwen vd., 2020: 3; Dostal ve Pilkington, 2023: 48).

Alan yazında, güvensiz bağlanma stillerinin ilişkiye ve partnere yönelik obsesif kompulsif semptomlarla ilişkili olduğunu gösteren araştırmalar mevcuttur (Trak, 2016: 80; Kabiri vd., 2017: 1070; Meydani vd., 2022: 330). Çocukluk döneminde güvenli bir temel sağlamayan bağlanma figürü olan anne, bireyin çevresel tehditleri abartılı bir şekilde değerlendirmesine sebep olabilmektedir. Bu durum, ileriki ilişkilerinde partnerlerinin kusurlarını veya başarısızlıklarını da potansiyel tehdit olarak yorumlama dolayısıyla bunlarla yoğun bir şekilde meşgul olma gibi

obsesyonlarına ve bunlara karşı geliştirilen kompulsiyonlara yol açabilmektedir. Aynı zamanda çocukluk döneminde annesinden yeterli duygusal destek alamayan ve duygusal ihtiyaçlarını ifade etmekte zorlanan bireyler, ruminasyon gibi uyumsuz duygu düzenleme stratejileri geliştirebilmektedir (Pallini vd., 2018: 528; Boger vd., 2020: 6). Dolayısıyla, bu özelliklere sahip bireylerin romantik ilişkilerinde partnerinin özelliklerine yönelik ruminatif düşünme eğiliminde olduğu ve bu sebeple de partnerine yönelik obsesif kompulsif semptomlar geliştirdiği düşünülmektedir.

Mevcut çalışmanın bulgularında da anneden algılanan narsisizmin alt boyutu olan kontrol-müdahaleci özellikler ile partnere yönelik obsesif kompulsif belirtiler arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Narsisistik bir anne ile büyüyen bireylerde, annenin özellikle müdahaleci, koruyucu ve kontrolcü tutumları güvenli bağlanma bağının oluşumunu engelleyebilmektedir ve ilerleyen dönemlerde romantik ilişkilerde müdahaleci davranarak obsesif kompulsif semptomların gelişebileceği gözlemlenmektedir (Trak & İnöz, 2019: 124; Çetin, 2024). Bu özelliklere sahip annelerin etkisi altında yetişen bireyler, genellikle eleştirel bir tutum benimseyerek ilişki içindeki deneyimlerine yoğun bir şekilde odaklanma eğilimindedirler. Narsisistik bir anne tarafından belirlenen standartlara uyma ve belirli davranış kurallarını takip etme baskısıyla büyüyen bu kişilerin, ilerleyen yaşlarda romantik ilişkilerinde benzer davranış kalıplarını sürdürebileceği ve partnerlerine karşı obsesif kompulsif semptomlar geliştirebileceği ifade edilmektedir (Pozza vd., 2021: 23). Kişinin, partnerlerinin kusurları veya başarısızlıkları ile yoğun bir şekilde meşgul olmasının kökeninde çocukluk dönemlerinde narsisistik bir anne tarafından sergilenen müdahil tutumlarla ilişkilendirilebileceği düşünülmektedir.

Çalışmadan elde edilen bulgulara göre, anneden algılanan narsisistik özellikler ile narsisizmin kırılgan ve büyüklenmeci alt boyutları arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Aynı zamanda, anneden algılanan narsisizm, narsisistik kişilik özelliklerini yordamaktadır. Bu bulgu, alan yazındaki bazı çalışma bulgularıyla benzerlik göstermektedir (Brummelman vd., 2015: 3661; Türker, 2018: 51; Green vd., 2020: 4; Nguyen ve Shaw, 2020: 4; Kermanian vd., 2021: 124; Cui, 2023: 184; Shahhosseini vd., 2024: 12). Annelerin çocuklarıyla duygusal etkileşimleri ve bakım davranışlarının niteliği, çocukların narsisistik eğilimlerini şekillendirebilecek önemli bir etken olarak ortaya çıkmaktadır. Annelerinin narsisistik özelliklerine maruz kalan çocukların, büyüklenmeci veya kırılgan narsisistik özellikler geliştirme eğiliminde oldukları belirtilmiştir (Coppola vd., 2020: 13).

Mevcut çalışma, bireyin anneden algılanan narsisistik özellikleri ile kırılgan narsisistik özellikleri arasındaki ilişkinin büyüklenmeci narsisizm özelliklerine göre daha güçlü olduğunu ortaya koymaktadır. Sıcaklıktan ve ilgiden yoksun, eleştirel ve aşırı kontrolcü-müdahaleci narsisistik anne, çocuğun içsel değer duygularını olumsuz şekilde etkileyerek çocukta yetersizlik ve aşağılık duygularına yol açabilmektedir. Bu durum, özellikle kırılgan narsisizmin gelişime neden olmaktadır. Bu özellikler, bireyin dışarıdan güçlü ve özgüvenli bir izlenim yaratma çabasına rağmen, içsel güvensizlik ve eksiklik duygularını içerebilmektedir. Dolayısıyla, annenin olumsuz ebeveynlik davranışlarına maruz kalan çocukların kırılgan narsisistik özellikler geliştirme olasılıkları yüksek olabilmektedir (Cramer, 2019: 73; Marčinko vd., 2020: 400).

Mevcut araştırma bulguları, kontrol-müdahaleci alt boyutunun kırılgan narsisizm pozitif yönde yordadığı sonucunu ortaya koymaktadır. van Schie ve diğerlerine (2020) ait çalışmada, özellikle annenin tutum ve davranışları ile büyüklenmeci ve kırılgan narsisistik özellikler arasında anlamlı bir ilişki saptanmıştır. Annenin aşırı müdahaleci ve kontrolcü davranışlarının, çocuklarda narsisistik eğilimleri tetiklediği ve bu eğilimleri güçlendirdiği ortaya konulmuştur. Annenin aşırı müdahil ve kontrolcü tutumları, bireyleri daha az otonom hale getirebilmektedir. Bu kişiler, başkalarının onayına ve olumlu geri bildirimlere aşırı derecede bağımlılık geliştirmektedirler. Annenin kontrolcü ve müdahaleci tutumları, kişinin kendi yetenekleri ve otonomisi hakkında olumsuz inançları güçlendirerek kırılgan narsisizmin gelişimine neden olabilmektedir (van Schie vd., 2020: 7). Dolayısıyla, Schie ve diğerlerine ait bu araştırmanın bulguları mevcut araştırmayı destekler niteliktedir.

Huxel ve Bizumic'e (2016: 144) ait bir çalışmada ise çocuğun duygularını, düşüncelerini veya deneyimlerini küçümseyen veya göz ardı eden narsisistik anne ile çocuğun narsisistik özellikleri arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Narsisistik özelliklere sahip annelerin çocuklarının duygularına, düşüncelerine veya deneyimlerine karşı empati göstermekte zorlandığı belirtilmiştir. Literatürdeki bu çalışmanın bulguları, mevcut çalışmanın bulguları ile örtüşmektedir. Mevcut çalışmada, anneden algılanan narsisistik özellikler arasında empati eksikliğine vurgu yapılmaktadır. Elde edilen bulgulara göre, anneden algılanan narsisizmin alt ölçeği olan empati eksikliği ile büyüklenmeci narsisizm arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

Mevcut araştırmanın bir diğer bulgusuna göre ise, anneden algılanan narsisizmin kontrol-müdahalecilik alt boyutu büyüklenmeci narsisizmi yordamaktadır. Narsisistik özellikler gösteren bir anne tarafından sürekli denetlenmek ve yönlendirilmek, çocuğun kendi yeteneklerine ve duygularına olan güvenini zedelerken, dışsal onayın daha fazla önem kazanmasına neden olmaktadır. Bu durum, bireylerde başkalarından sürekli olumlu geri bildirimler almak için aşırı talepkar olma eğilimine neden olabilmektedir (Rohmann vd., 2019: 196). Bu ise büyüklenmeci narsisistik eğilimlerin gelişimine zemin hazırlayabilmektedir (Huxel ve Bizumic, 2016: 143; Wurst vd., 2016: 283). Aynı zamanda, narsisistik anne tarafından sürekli kontrol edilen ve eleştirilen çocuklar, yetersizlik duygusuyla mücadele edebilmekte ve bu, benlik saygılarının zedelenmesine ve öz-değer algılarının olumsuz etkilenmesine neden olabilmektedir (Duineveld vd., 2017: 1991; Gong ve Wang, 2023: 16117). Zamanla, bu çocuklar eksikliklerini telafi etmek için aşırı özgüven ve kibirli bir tavır sergileyerek, kendilerini olduğundan daha üstün görme eğilimi göstermektedirler (Cekrljia vd., 2023: 3).

Mevcut çalışmanın bulguları, narsisistik kişilik özellikleri ile partnere ilişkin obsesif kompulsif davranışlar arasında anlamlı bir ilişki tespit edilemediğini göstermektedir. Literatürde, narsisistik kişilik özellikleri ile partnere ilişkin obsesif kompulsif davranışlar arasındaki ilişkiyi inceleyen sınırlı sayıda çalışma bulunmaktadır (Tinella vd., 2023: 5; Melli vd., 2024: 153). Mevcut çalışmanın bulguları, literatürdeki bu bulgular ile çelişmektedir. Bu farklılığın ortaya çıkmasında, örneklem grubunun yaş aralıkları, sosyodemografik özellikleri ve varsa diğer özel özellikleri etkin rol oynayabilmektedir. Bu gibi özellikler, elde edilen bulguları etkileyebilir ve farklı ilişkilerin ortaya çıkmasına neden olabilmektedir.

Melli ve diğerlerinin (2024) yürüttüğü bir çalışmada, kırılğan narsisizmin partnere ilişkin obsesif kompulsif belirtiler ile ilişkili olduğu belirtilmiştir. Bu araştırmanın örneklemini, 18-59 yaş aralığında bir psikiyatrist tarafından ilişki odaklı obsesif kompulsif bozukluk tanısı almış bireyler oluşturmaktadır. Benzer şekilde, Tinella ve diğerleri (2023) de yürüttükleri çalışmada partnere ilişkin obsesif kompulsif semptomlar ile narsisizmin arasındaki ilişkiyi incelemiş olup, narsisistik kişilik özelliklerinin partnere ilişkin obsesif kompulsif belirtileri öngördüğü bulunmuştur. Bu çalışmanın örneklemini ise herhangi bir ruhsal bozukluk tanısı almamış, 19-60 yaş aralığında olan 127 kişiden oluşmaktadır. Mevcut çalışmanın örneklemini ise, herhangi bir ruhsal bozukluk tanısına sahip olmayan 18-30 yaş aralığındaki 409 kişiden

oluşmaktadır. Öncelikle, örneklem grupları arasında yaş aralığında ve sosyo demografik özelliklerde farklılıklar bulunmaktadır. Literatürdeki bu iki çalışmadaki örneklem grupları ile bu çalışmanın örneklem grubu arasındaki yaş aralığı farklılıkları dikkate alındığında, narsisistik kişilik özellikleri ile obsesif kompulsif belirtiler arasındaki ilişkide yaşın etkili olabileceği öne sürülebilmektedir. Genç yetişkinlik döneminden yaşlılığa kadar olan süreç boyunca bireyler, çeşitli yaşam deneyimleri ve sosyal etkileşimlerle karşılaşmaktadırlar. Bu deneyimler, kişilik özelliklerinin şekillenmesinde ve değişmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Genç yetişkinlik döneminde bireyler, bağımsızlık arayışları ve sosyal ilişkilerin yoğunluğu gibi faktörler nedeniyle narsisistik özelliklerin belirginleşebileceği düşünülmektedir. Diğer yandan, yaş ilerledikçe bireyler genellikle daha olgunlaşmış ve empatik hale gelirler, bu da narsisistik özelliklerin azalmasına veya değişmesine yol açabileceği düşünülmektedir.

Aynı zamanda, kültürel farklılıklar da göz önüne alındığında, mevcut çalışma bu iki çalışmadan farklı bir coğrafi bölgede gerçekleşmiştir. Literatürdeki bu önceki iki çalışma İtalya’da yürütülmüştür. Çalışmanın yürütüldüğü coğrafi bölge kültürel normlar, değerler ve davranış biçimleri açısından önemli farklılıklar içerdiğinden bireylerin davranışları ve algıları üzerinde belirleyici rol oynayabilmektedir. Bu durumun, çalışmanın sonuçlarına yansıdığı düşünülmektedir.

Örneklem büyüklüğünde de farklılıklar bulunmaktadır. Örneklem büyüklüğündeki farklılıkların, istatistiksel analizleri etkileyerek çeşitli analiz yöntemlerinde farklı sonuçlara neden olacağı düşünülmektedir. Dolayısıyla, küçük örneklem grubuyla yürütülen önceki iki çalışma ile daha büyük bir örnekleme sahip mevcut araştırma arasındaki çelişkili bulgulara örneklem büyüklüğündeki farklılıkların rol oynadığı düşünülebilmektedir.

Melli ve diğerlerine ait çalışma ilişki odaklı obsesif kompulsif bozukluk tanısına sahip bireylerle yürütülmüşken bu çalışmada herhangi bir ruhsal bozukluğa sahip bireyler analize dahil edilmemiştir (Melli vd., 2024: 153). Belirli bir ruhsal bozukluk tanısı alan bireylerin semptom ve davranışlarının şiddetli ve yoğun olması, tanı almamış örneklem grubundan farklı davranış ve algılara sahip olmalarına neden olabilmektedir. Bu durumun araştırmanın bulgularında çeşitli sonuçlara yol açabileceği düşünülmektedir. Son olarak da mevcut araştırmanın verileri öz bildirime dayalı ölçekler ile elde edilmiştir. Narsisistik özelliklere sahip bireylerin, olumlu bir

imaj yaratma arzusuyla (Casele vd., 2019: 408) sorulara verilen cevapları manipüle ettikleri de düşünölen bir diğfer etkendir.

Mevcut çalışma bulguları incelendiğinde, yaş ile kırılğan narsisizm arasında istatistiksel olarak anlamlı olumsuz ilişki olduğu tespit edilmiştir. Alan yazında, kırılğan narsisistik kişilik özelliklerinin yaşın ilerlemesi ile azaldığını gösteren araştırmalar mevcuttur (İmamoglu, 2018: 59; Chopik ve Grimm, 2019: 1119). Daha genç yaştaki bireylerin, başarı elde etme ve bağımsızlaşma gibi çabaları narsisistik özelliklerini etkileyebilmekte ve bu etki yaşla birlikte değışkenlik gösterebilmektedir (Ensink vd., 2017: 304). Daha genç yaştaki bireyler kimliklerini bulma, bağımsızlık kazanma ve başarı elde etme çabaları içerisinde olduklarından kendilerine daha odaklıdırlar. Bu sebeplerden dolayı daha genç yaştaki bireylerde narsisistik eğilimlerin artabileceği düşünölmektedir. Mevcut araştırmanın bulgularında demografik değışkenlerden yaş ile partnere ilişkin obsesif kompulsif semptomlar arasında herhangi bir ilişkinin olmadığı saptanmıştır. Alan yazın incelendiğinde araştırmaların, yaşın artması ya da azalması durumunda partnere ilişkin obsesif kompulsif semptomlarda değışiklik göstermediğini belirttiği dikkat çekmektedir (Brandes vd., 2020: 6; Kılıç ve Altınok, 2021: 3). Obsesyonlar ve kompulsiyonlar genellikle kişinin temel özellikleri ve yapısıyla ilgili olacağından yaşın artmasının ya da azalmasının bu semptomları değıştirmeyeceği düşünölmektedir.

Mevcut araştırmanın bulgularında, değışkenlerin cinsiyet açısından farklılığa bakıldığında cinsiyetin kırılğan narsisistik kişilik özellikleri üzerinde belirleyici bir faktör olmadığını gösterirken büyükenmeci narsisizm ile cinsiyetin anlamlı bir ilişkiye sahip olduğu görölmüştür. Alan yazında, kırılğan narsisistik kişilik özelliklerinin cinsiyete göre farklılık göstermediğini destekleyen araştırmalar bulunmaktadır (Grijalva vd., 2015: 265; Green vd., 2020: 4). Fakat birçok araştırma, büyükenmeci narsisistik kişilik özelliklerinin daha çok erkekler tarafından sergilendiğini belirtmektedir (Grijalva vd., 2015: 265; Ensink vd., 2017: 307; Euler vd., 2018: 117). Ataerkil toplumlarda, erkeklere yönelik toplumsal cinsiyet rolleri, erkeklerin daha fazla maskölen özellikleri sergilemelerine neden olduğu için büyükenmeci narsisistik kişilik özelliklerine olan eğilimlerini artırabileceği düşünölmektedir. Aynı zamanda, cinsiyetin partnere ilişkin obsesif kompulsif semptomlar üzerinde herhangi bir etkiye sahip olmadığı saptanmıştır. Alan yazındaki araştırmalar, mevcut araştırmanın bulgularını destekler niteliktedir (Trak ve İnözü, 2017: 178; Tinella vd., 2023: 4). Güven, kontrol ihtiyacı veya mükemmeliyetçilik gibi

obsesif düşüncelerin temelindeki ihtiyaçlar, her iki cinsiyette de benzer olabileceğinden bu semptomların cinsiyete göre farklılaşmadığı düşünülmektedir.

Mevcut çalışmanın bir diğer bulgusu ise, katılımcıların eğitim düzeyi ile kırılğan narsisizm ve büyüklenmeci narsisizm düzeyi arasında belirgin bir ilişkisinin olmadığıdır. Alan yazında, eğitim düzeyi ve narsisistik kişilik özellikleri arasındaki ilişkiyi inceleyen araştırmalar oldukça sınırlıdır. Leonelli'nin (2022) araştırmasının bulguları, eğitim düzeyi ile narsisistik özellikler arasında anlamlı bir ilişkinin bulunmadığını göstermektedir. Bireylerin obsesif kompulsif semptomlarının, eğitim seviyelerine göre karşılaştırılması sonucunda, gruplar arasında anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir. Bulgular, ilköğretim-ortaöğretim ve lise düzeyinde olanların, lisans düzeyindekilere kıyasla anlamlı derecede daha yüksek olduğunu göstermiştir. Doron ve diğerleri (2012b) tarafından yapılan çalışmada katılımcıların eğitim düzeyleri ile partnere ilişkin obsesif kompulsif semptomların negatif yönde anlamlı olarak ilişkili olduğu saptanmıştır. Bu mevcut çalışmanın bulguları ile benzerlik göstermektedir. Eğitim seviyesi bireylerin düşünce ve duygularındaki farkındalığı artırıp, duygusal düzenleme ve stresle başa çıkmadaki stratejilerini geliştirebileceğinden daha yüksek eğitim seviyesine sahip bireylerde obsesif kompulsif semptomların daha düşük olduğu düşünülmektedir. Eğitim düzeyi ile anneden algılanan narsisistik özellikler arasındaki ilişki incelendiğinde, iki değişken arasında anlamlı ilişki tespit edilmiştir. Eğitim düzeyi ilköğretim-ortaöğretim ve lise olan bireylerin, lisans düzeyindeki bireylere kıyasla daha yüksek anneden algılanan narsisizm düzeyine sahip olduğu ortaya çıkmaktadır. Alan yazın incelendiğinde, anneden algılanan narsisistik özellikler ile eğitim düzeyini inceleyen herhangi bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Artan eğitim düzeyinin, bireylerin farkındalıklarını ve ilişki yönetme becerilerini artırarak annelerin narsisistik özelliklerine karşı duyarlılık ve başa çıkma stratejileri geliştirmeye yönelik bir rol oynayabileceği düşünülmektedir.

Bir başka demografik değişken olan gelir düzeyi ile narsisizm arasındaki ilişki incelendiğinde, düşük gelire sahip olan bireylerin kırılğan narsisizm düzeyi geliri orta olanlara göre daha yüksektir. Kırılğan narsisistik özelliklere sahip bireylerin, sosyoekonomik olarak yüksek olma arzularına sahip olmalarına ya da bu konumda olmalarına rağmen bu statüyü elde etmiş olduklarına dair algıları düşüktür. Başka bir ifadeyle, kırılğan narsisistik özelliklere sahip bireyler genellikle sosyal veya ekonomik başarılarına rağmen kendilerini yetersiz hissedebilmektedirler (Mahadevan vd., 2022: 706). Çalışmanın bir diğer bulgusuna göre ise, düşük ve yüksek gelire sahip olan

bireylerin partnere ilişkin obsesif kompulsif belirtileri orta düzeyde gelire sahip olan bireylere kıyasla daha yüksektir. İlgili alan yazın incelendiğinde, gelir düzeyi ile partnerlerine ilişkin obsesif kompulsif belirtileri arasındaki ilişki bulgularına rastlanmamaktadır. Daha düşük gelire sahip bireylerin yaşadığı ekonomik stres ve belirsizliğin, endişe düzeylerini arttıracak ve dolayısıyla obsesif kompulsif semptomları daha belirgin hale getireceği düşünülmektedir. Araştırmanın bir diğer bulgusu ise, bireylerin gelir düzeyi ile anneden algılanan narsisistik özelliklerin arasında anlamlı bir ilişki olduğunu ortaya koymaktadır. Gelir düzeyi düşük olan bireylerin anneden algılanan narsisistik özelliklerinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Düşük gelir düzeyine sahip olan bireylerin sahip oldukları kaygı düzeyleri ya da aile dinamiklerindeki farklılıkların anneden algılanan narsisizmi etkileyebileceği düşünülmektedir. Alan yazında benzer bulgulara sahip bir çalışmaya rastlanılmamaktadır.

Kırılgan narsisizm ve büyüklenmeci narsisizm düzeyleri, ilişki durumlarına göre karşılaştırıldığında gruplar arasında anlamlı düzeyde ilişki tespit edilmiştir. Bulgulara göre kırılgan narsisizm, sevgilisi olan bireylerde evlilere kıyasla anlamlı derecede yüksek bulunmuştur. Benzer şekilde büyüklenmeci narsisizm düzeyleri karşılaştırıldığında, nişanlı/sözlü veya sevgilisi olan bireylerin büyüklenmeci narsisizm düzeyi evli olanlara oranla anlamlı ölçüde yüksek bulunmuştur. Çoban ve İrmiş'in (2018) araştırması, mevcut araştırmanın bulguları ile benzerlik göstermektedir. Bu farkın temel nedeni olarak, evli olmayan bireylerin benliklerini doyuracak yeterli bir duygusal ilgiye sahip olmamaları gösterilmiştir. Evlilik ile beraber duygusal paylaşımın artmasının, bireylerde narsisistik özellikleri azaltabileceği düşünülmektedir. Partnere ilişkin obsesif kompulsif belirtiler düzeyi ilişki durumlarına göre karşılaştırıldığında, partnere yönelik obsesif kompulsif belirtiler düzeyi romantik ilişki türüne göre anlamlı derecede yüksek bulunmuştur. Bulgulara göre, ilişki durumu flört olan bireylerin partnere ilişkin obsesif kompulsif belirti düzeyi ilişki durumu sevgili olanlara göre daha yüksektir. Trak ve İnözü'nün (2019) yaptığı bir çalışmaya göre, bireylerin ilişki süreleri arttıkça partnere ilişkin obsesif kompulsif belirtilerde azalma olmaktadır. Romantik ilişkinin süresinin artmasıyla beraber ilişki durumunun da değişebileceği düşünülmekte olup kişilerin partnerlerine yönelik kendilerini daha fazla güvende hissetmelerinden dolayı partnere yönelik obsesyon ve kompulsiyonların da azalabileceği düşünülmektedir.

İlişki memnuniyeti değişkeni açısından farklılığa bakıldığında, büyülenmeci narsisizm ile ilişki memnuniyet düzeyi arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Bu bulgular literatürdeki çalışmalarla çelişmektedir. Alan yazında genellikle, narsisistik kişilik özelliklerine sahip bireylerin ilişkilerde daha düşük memnuniyet düzeylerine sahip olduğunu öne süren çalışmalar mevcuttur (Gewirtz-Meydan ve Finzi-Dottan, 2018: 310; Casale vd., 2019: 954). Narsisistik kişilik özelliklerine sahip bireyler, genellikle ilişkilerin erken aşamalarında daha fazla başarı elde ederler. Bu durumda da ilişkinin erken evrelerinde elde edilen bu başarıyla doğru orantıda ilişki memnuniyetine sahiptirler (Seidman, 2016: 1027). Literatürdeki araştırmaların çoğunluğunun, daha uzun süreli ilişki türlerine odaklandığı görülmektedir. Fakat mevcut araştırmada, katılımcıların büyük bir çoğunluğu flört veya sevgili gibi daha kısa vadeli ilişki türlerine sahip olması sebebiyle literatürdeki çalışmalardan farklı sonuçlar elde edilmiş olabileceğini düşündürmektedir. İlişki memnuniyet düzeyi ile partnere ilişkin obsesif-kompulsif belirtiler arasındaki ilişki incelendiğinde, negatif yönde ilişki tespit edilmiştir. Alan yazın incelendiğinde mevcut araştırmanın bulgularının diğer araştırma sonuçlarıyla uyumlu olduğu görülmektedir. Trak ve İnöz (2017) tarafından yapılan araştırmada katılımcıların ilişki doyumları ile romantik ilişkilerine yönelik obsesif kompulsif belirtilerinin negatif yönde anlamlı bir ilişkiye sahip olduğu belirtilmiştir. Benzer şekilde, Balcı (2019) çalışmasında, romantik ilişki içerikli obsesif kompulsif belirtilerde zorlayıcı düşüncelerin ve imgelerin odağı ilişki ve partner üzerinde olması sebebiyle ilişki çatışmasının bir kaynağı haline geldiğinden ilişki memnuniyet düzeyini azaltacağını belirtmiştir.

VI. SONUÇ VE ÖNERİLER

Mevcut çalışmada anneden algılanan narsisistik özellikler ile narsisistik kişilik özellikleri ve partnere ilişkin obsesif kompulsif belirtilerin arasındaki ilişkiler incelenmiştir. Anneden algılanan narsisistik özelliklerinin, partnere ilişkin obsesif kompulsif belirtiler ve narsisistik kişilik özellikleri ile arasında anlamlı bir ilişki bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Bu çalışma sonucunda, annenin narsisistik özelliklerinin nesiller arası bir aktarıma sahip olduğundan bireylerin narsisistik eğilimler geliştirmesinde kritik rol oynadığı düşünülmektedir. İlk temel ilişki olan anne-çocuk ilişkisinde, annenin sıcaklık ve empati eksikliği, kontrolcü, müdahaleci, eleştirel ya da suçlayıcı tutumlarının çocuğun narsisistik eğilimler geliştirmesine sebep olabilmektedir. Mevcut araştırma bulgularının, annenin narsisistik özelliklerinin bireylerin narsisistik özellikleri üzerindeki etkisinin daha iyi anlaşılmasına katkı sağladığı düşünülmektedir. Aynı zamanda, anne çocuk ilişkisinde karşılıklı etkileşimlerin detaylı bir şekilde gözlemlenmesinin narsisistik özelliklerin gelişimi üzerinde risk ve koruyucu faktörlerin belirlenmesine katkıda bulunabilir. Fakat, alan yazında anneden algılanan narsisizme dair bilgi eksiklikleri ve sınırlılıklar, daha fazla araştırmaya olan ihtiyacı vurgulamaktadır.

Son yıllarda yapılan çalışmalar ile ortaya çıkan romantik ilişkilere ve partnere yönelik obsesif kompulsif belirtiler alan yazında henüz yeni yer edinmektedir. Bu nedenle, mevcut çalışmanın ilgili alan yazındaki eksikliği doldurduğu düşünülmektedir. Mevcut çalışma, annenin büyülenmeci, eleştirel, empati eksikliği ya da müdahalecilik gibi narsisistik özelliklerinin bireyin romantik ilişkilerini etkileyerek partnerine yönelik obsesif kompulsif belirtiler geliştirmesinde önemli bir rol oynadığını göstermektedir. Dolayısıyla, bu çalışmadan elde edilen bulgular partnerine yönelik obsesyon ve kompulsiyonlara sahip bireylerin düşünce süreçlerini veya kökenini daha iyi anlamalarına rehberlik edebileceği düşünülmektedir. Bu bağlamda, ilerideki çalışmalarda ilgili değişkenlerin bağlanma stilleri ile incelenmesi önerilmektedir.

Araştırmada kullanılan ölçekler öz bildirime dayalı olup katılımcılara yüz yüze uygulanmıştır. Yüksek düzeyde narsisistik özelliklere sahip bireyler kendilerini değerlendirmeye yönelik içgörüye sahip değillerdir veya bu bireyler kendini gizleme eğilimdedirler. Dolayısıyla, z-değerlendirme anketlerinin kullanılması araştırmanın sınırlılıklarındandır.

VII. KAYNAKLAR

KİTAPLAR

AMERICAN PSYCHIATRIC ASSOCIATION. (1980). **Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders (DSM-III)**. Washington DC: American Psychiatric Association.

AMERICAN PSYCHIATRIC ASSOCIATION. (1987). **Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders (3rd ed: Revised)**. Washington, DC: American Psychiatric Association.

AMERICAN PSYCHIATRIC ASSOCIATION. (2000). **Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders (4th ed: Text Revision)**. Washington, DC: American Psychiatric Association.

AMERICAN PSYCHIATRIC ASSOCIATION. (2013). **Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders (5th ed.)**. Washington, DC: American Psychiatric Association.

BRUNELL, A. B., & CAMPBELL, W. K. (2011). Narcissism and Romantic Relationships: Understanding The Paradox. W. K. Campbell & J. D. Miller (Eds.), **In The Handbook of Narcissism and Narcissistic Personality Disorder: Theoretical Approaches, Empirical Findings, and Treatments**. John Wiley & Sons, Inc.

CAMPBELL, W. K., BRUNELL, A. B., & FINKEL, E. J. (2006). Narcissism, Interpersonal Self-Regulation, and Romantic Relationships: An Agency Model Approach. K. D. Vohs & E. J. Finkel (Eds.), **In Self and Relationships: Connecting Intrapersonal and Interpersonal Processes**. New York, NY: Guilford Press.

CAMPBELL, W. K., & MILLER, J. D. (2011). **The Handbook of Narcissism and Narcissistic Personality Disorder**. Hoboken, NJ: John Wiley & Sons.

- COOPER, A. M. (1998). Further Developments in The Clinical Diagnosis of Narcissistic Personality Disorder, Ed. E. Ronningstam, **In Disorders of Narcissism: Diagnostic, Clinical, and Empirical Implications.** Washington, DC, American Psychiatric Press.
- DORON, G., MIKULINCER, M., SAR-EL, D., & KYRIOS, M. (2015). Integrating Psychodynamic and Cognitive Approaches To Obsessive Compulsive Disorder–Attachment Insecurities and Self-Related Sensitivities In Morality and Relational Domains. **In Handbook of Contemporary Psychodynamic Approaches To Psychopathology.** New York, NY: Guilford Press.
- DRUMMOND, L. M., & EDWARDS, L. J. (2018). **Obsessive Compulsive Disorder: All You Want To Know About OCD For People Living With OCD, Carers, and Clinicians.** Cambridge University Press.
- FARAJİ, H., TEZCAN, A.E. (2020). **Olgular Eşliğinde Obsesif Kompulsif Bozukluk.** Ankara, Eğiten Kitap.
- FOSTER, J.D., BRUNELL, A.B. (2018). Narcissism and Romantic Relationships. Hermann, A., Brunell, A., Foster, J. (eds) **In Handbook of Trait Narcissism.** Springer, Cham.
- FREUD, S. (1905). **Three Essays On The Theory of Sexuality.** Standard Edition, 7.
- FREUD, S. (1957). On Narcissism: An Introduction. In J. Strachey (Ed.), **In The Standard Edition of The Complete Psychological Works of Sigmund Freud.** London, UK: Hogarth Press. (Original work published 1914.)
- FREUD, S. (2012). **Narsizm Üzerine ve Schreber Vakası** (B. Büyükkal ve SM Tura, Çev.). İstanbul: Metis. (Orjinal Metin Yılı 1914).
- FROMM, E. (1964). **The Heart of Man.** New York: Harper & Row.
- GEORGE, D., & MALLERY, P. (2000). **SPSS For Windows Step By Step.** Allyn & Bacon, Inc..
- HOOLEY, J. M., BUTCHER, J., & NOCK, M. (2019). **Abnormal Psychology** (18th ed.). Pearson Education.
- JONES, E. (1951). The God Complex: The Belief That One Is God, and The Resulting Character Traits. **Essays In Applied Psycho-Analysis.** London: Hogarth Press. (Original work published 1913.)

- KARASAR, N. (2016). **Bilimsel Araştırma Yöntemi**. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım
- KERNBERG, O. F. (1975). **Borderline Conditions and Pathological Narcissism**. New York: Jason Aronson.
- KERNBERG, O. F. (2020). **Sınır Durumlar ve Patolojik Narsisizm** (M. Atakay, Çev.). İstanbul: Metis Yayınları / Ötekini Dinlemek 7- (Orijinal çalışma basım tarihi 1975).
- KOHUT, H. (1971). **The Analysis of The Self: A Systematic Approach To The Treatment of Narcissistic Personality Disorders**. Madison, Ct: International Universities Press.
- KOHUT, H. (1977). **The restoration of The Self**. New York: International Universities Press.
- KOHUT, H. (1998). **Kendiliğin Yeniden Yapılanması**. (O. Cebeci, Çev.). İstanbul: Metis Yayınları. (Orijinal çalışma basım tarihi 1977).
- KOHUT, H. (2005). **Kendiliğin Çözümlemesi** (C. Atabaşoğlu, B. Büyükkal, C. İşcan, Çev.). İstanbul: Metis (Orijinal çalışma basım tarihi 1971).
- LEVY, K. N., Ellison, W. D., & Reynoso, J. S. (2011). A Historical Review of Narcissism and Narcissistic Personality. W. K. Campbell & J. D. Miller (Eds.), **In The Handbook of Narcissism and Narcissistic Personality Disorder, Theoretical Approaches, Empirical Findings, and Treatments**. Hoboken, NJ: John Wiley & Sons, Inc.
- MASTERSON, J. F. (1981). **The Narcissistic and Borderline Disorders: An Integrated Developmental Approach**. New York: Routledge.
- MASTERSON, J. F. (1993). **The Emerging Self**. New York: Brunner/Mazel.
- MASTERSON, J. F. (2000). **The Personality Disorders: A New Look At The Developmental Self and Object Relations Approach**. Phoenix: Zeig, Tucker & Co., Inc.
- MCWILLIAMS, N. (2013). **Psikanalitik Tanı: Klinik Süreç İçinde Kişilik Yapısını Anlamak** (E. Kalem, Çev.). İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları. (Orijinal çalışma basım tarihi 1994).
- MILLER A. (2019) **Yetenekli Çocuğun Dramı** (Çev: E. Avşar) İstanbul: Profil Kitap.

- RAPHAEL-LEFF, J. (1991). **Psychological Processes of Childbearing**. London: Chapma and Hall.
- RAPHAEL-LEFF, J. (1993). **Pregnancy: The Inside Story**. London: Sheldon Press
- RAPHAEL-LEFF, J. (1995) Narcissistic displacement in child-bearing. J. Cooper and N. Maxwell (eds) **In Narcissistic Wounds**. London: Whurr Publishers.
- REICH, W. (1972). **Character Analysis**. New York: Farrar, Straus, and Giroux. (Original work published 1933)
- STEWART, S. E., JENIKE, E., & JENIKE, M. A. (2009). Biological Treatment For Obsessive- Compulsive Disorder. M. M. Antony & M. B. Stein (Eds.), **In Oxford Handbook of Anxiety and Related Disorders**. Oxford University Press.

MAKALELER

- ABRAMOWITZ, J. S., DEACON, B., OLATUNJI, B., WHEATON, M. G., BERMAN, N., LOSARDO, D., et al. (2010). Assessment of Obsessive-Compulsive Symptom Dimensions: Development and Evaluation of The Dimensional Obsessive-Compulsive Scale. **Psychological Assessment**, 22, 180–198. <https://doi.org/10.1037/a0018260>
- ABRAMOWITZ, J. S., FABRICANT, L. E., TAYLOR, S., DEACON, B. J., MCKAY, D., & STORCH, E. A. (2014). The Relevance of Analogue Studies For Understanding Obsessions and Compulsions. **Clinical Psychology Review**, 34(3), 206-217. <https://doi.org/10.1016/j.cpr.2014.01.004>
- AKHTAR, S. & THOMSON, J. A. (1982). Overview: Narcissistic Personality Disorder. **The American Journal of Psychiatry**, 139(1), 12-20. <https://doi.org/10.1176/ajp.139.1.12>
- ANGELO, N. L., BRULLO, G., AICARDI, I., & POZZA, A. (2024). Romantic Relationship Obsessive-Compulsive Doubts, Perfectionism, and DSM-5 Personality Traits In LGB People: A Comparison With Heterosexual Individuals. **Frontiers in Psychology**, 15, 1187179. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2024.1187179>

- ANGST, J., GAMMA, A., ENDRASS, J., GOODWIN, R., AJDACIC, V., EICH, D., & RUSSLER, W. (2004). Obsessive-Compulsive Severity Spectrum In The Community: Prevalence, Comorbidity, and Course. **European Archives of Psychiatry and Clinical Neurosciences**, 254(3), 156-164. <https://doi.org/10.1007/s00406-004-0459-4>
- ANLI, İ. ve BAHADIR, G. (2007). Kendilik Psikolojisine Göre Narsisistik ve Sınır Kişilik Bozukluğu. **İstanbul Üniversitesi Psikoloji Çalışmaları Dergisi**, 27(1), 1-12.
- BAGGETT, E., SHAFFER, A., & MUETZELFELD, H. (2015). Father–Daughter Parentification and Young Adult Romantic Relationships Among College Women. **Journal of Family Issues**, 36(6), 760-783. <https://doi.org/10.1177/0192513X13499759>
- BALZEN, K. M., DESIREE'A, K., MILLWARD, K. A., CORRETTI, C. A., & ACKERMAN, R. A. (2022). Narcissistic Traits and Romantic Relationship Outcomes: A Short Daily Diary Investigation. **Journal of Research in Personality**, 96, 104179. <https://doi.org/10.1016/j.jrp.2021.104179>
- BERTHELOT, N., LEMIEUX, R., GARON-BISSONNETTE, J., & MUZIK, M. (2020). Prenatal Attachment, Parental Confidence, and Mental Health In Expecting Parents: **The Role of Childhood Trauma**. **Journal of Midwifery & Women's Health**, 65(1), 85-95. <https://doi.org/10.1111/jmwh.13034>
- BIRMINGHAM, R. S., BUB, K. L., & VAUGHN, B. E. (2017). Parenting In Infancy and Self-Regulation In Preschool: An Investigation of The Role of Attachment History. **Attachment & Human Development**, 19(2), 107-129. <https://doi.org/10.1080/14616734.2016.1259335>
- BOGER, S., EHRING, T., SCHWARZKOPF, W., & WERNER, G. G. (2020). Potential Mediators of The Association Between Childhood Maltreatment and Obsessive-Compulsive Disorder In Adulthood. **Journal of Obsessive-Compulsive and Related Disorders**, 27, 100587. <https://doi.org/10.1016/j.jocrd.2020.100587>
- BRANDES, O., STERN, A., & DORON, G. (2020). “I Just Can't Trust My Partner”: Evaluating Associations Between Untrustworthiness Obsessions, Relationship Obsessions and Couples Violence. **Journal of Obsessive-**

- Compulsive and Related Disorders**, 24, 100500.
<https://doi.org/10.1016/j.jocrd.2019.100500>
- BRUMMELMAN, E., THOMAS, S., NELEMANS, S. A., OROBIO DE CASTRO, B., OVERBEEK, G., & BUSHMAN, B. J. (2015). Origins of Narcissism In Children. **Proceedings of the National Academy of Sciences**, 112(12), 3659-3662. <https://doi.org/10.1073/pnas.1420870112>
- CALIGOR, E., LEVY, K. N. & YEOMANS, F. E. (2015). Narcissistic Personality Disorder: Diagnostic and Clinical Challenges. **The American Journal of Psychiatry**, 172(5), 415–422.
<https://doi.org/10.1176/appi.ajp.2014.14060723>
- CAMPBELL, W. K., & FOSTER, C. A. (2002). Narcissism and Commitment In Romantic Relationships: An Investment Model Analysis. **Personality and Social Psychology Bulletin**, 28, 484–495.
<https://doi.org/10.1177/0146167202287006>
- CAMPBELL, W. K., GOODIE, A. S., & FOSTER, J. D. (2004). Narcissism, Confidence, and Risk Attitude. **Journal of Behavioral Decision Making**, 17(4), 297-311. <https://doi.org/10.1002/bdm.475>
- CARMO, C., OLIVIRA, D., BRÁS, M., & FAÍSCA, L. (2021). The Influence of Parental Perfectionism and Parenting Styles On Child Perfectionism. **Children**, 8(9), 777. <https://doi.org/10.3390/children8090777>
- CASALE, S., FIORAVANTI, G., BALDI, V., FLETT, G. L., & HEWITT, P. L. (2020). Narcissism, Perfectionistic Self-Presentation, and Relationship Satisfaction From A Dyadic Perspective: Narcissism and Relationship Satisfaction. **Self and Identity**, 19(8), 948-966.
<https://doi.org/10.1080/15298868.2019.1707272>
- CASALE, S., RUGAI, L., GIANGRASSO, B., & FIORAVANTI, G. (2019). Trait-Emotional Intelligence and The Tendency To Emotionally Manipulate Others Among Grandiose and Vulnerable Narcissists. **The Journal of Psychology**, 153(4), 402-413. <https://doi.org/10.1080/00223980.2018.1564229>
- ČEKRLIJA, Đ., ROKVIĆ, N. M., DINIĆ, B. M., & SCHERMER, J. A. (2023). Relationship Between The Inferiority and Superiority Complex and The Big

- Five and Dark Triad Traits. **Personality and Individual Differences**, 206, 112123. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2023.112123>
- CHEN, D., BIENVENU, O. J., KRASNOW, J., WANG, Y., GRADOS, M. A., CULLEN, B., ... & SAMUELS, J. (2017). Parental Bonding and Hoarding In Obsessive–Compulsive Disorder. **Comprehensive Psychiatry**, 73, 43-52. <https://doi.org/10.1016/j.comppsy.2016.11.004>
- CHOPIK, W. J., & GRIMM, K. J. (2019). Longitudinal Changes and Historic Differences In Narcissism From Adolescence To Older Adulthood. **Psychology and Aging**, 34(8), 1109–1123. <https://doi.org/10.1037/pag0000379>
- COPPOLA, G., MUSSO, P., BUONANNO, C., SEMERARO, C., IACOBELLIS, B., CASSIBBA, R., ... & MURATORI, P. (2020). The Apple of Daddy’s Eye: Parental Overvaluation Links The Narcissistic Traits of Father and Child. **International Journal of Environmental Research and Public Health**, 17(15), 5515. <https://doi.org/10.3390/ijerph17155515>
- CRAMER, P. (2019). Narcissism and Attachment: The Importance Of Early Parenting. **The Journal of Nervous and Mental Disease**, 207(2), 69-75. <https://doi.org/10.1097/NMD.0000000000000919>
- CROCKATT, P. (2006). Freud's ‘On Narcissism: An Introduction’. **Journal of Child Psychotherapy**, 32(1), 4-20. <https://doi.org/10.1080/00754170600563638>
- CUI, X. (2023). The Impact of Parenting on Later Development of the Narcissistic Trait. **Journal of Education, Humanities and Social Sciences**, 8, 181-186. <https://doi.org/10.54097/ehss.v8i.4246>
- CUI, J., ZHU, K., WEN, J., NIE, W., & WANG, D. (2023). The Relationship Between Moral Judgment Ability, Parenting Style, and Perfectionism In Obsessive–Compulsive Disorder Patients: A Mediating Analysis. **Frontiers In Psychology**, 14, 1133880. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1133880>
- ÇOBAN, H., & İRMİŞ, A. (2018). Yöneticilerde Narsisizm Üzerine Bir Araştırma. **Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi**, 14(1), 123-146. <https://doi.org/10.17130/ijmeb.2018137577>

- DAY, N. J., TOWNSEND, M. L., & GRENYER, B. F. (2022). Pathological Narcissism: An Analysis of Interpersonal Dysfunction Within Intimate Relationships. **Personality and Mental Health**, 16(3), 204-216. <https://doi.org/10.1002/pmh.1532>
- DENTALE, F., VERRASTRO, V., PETRUCCELLI, I., DIOTAIUTI, P., PETRUCCELLI, F., CAPPELLI, L. and SAN MARTINI, P. (2015) Relationship Between Parental Narcissism and Children's Mental Vulnerability: Mediation Role of Rearing Style. **International Journal of Psychology and Psychological Therapy**, 15(3), 337-344.
- DICKINSON, K. A. & PINCUS, A. L. (2003). Interpersonal Analysis of Grandiose and Vulnerable Narcissism. **Journal of Personality Disorders**, 17(3), 188-207. <https://doi.org/10.1521/pedi.17.3.188.22146>
- DORON, G., DERBY, D. S., SZEPESENWOL, O. & TALMOR, D. (2012a). Tainted Love: Exploring Relationship-Centered Obsessive Compulsive Symptoms In Two Nonclinical Cohorts. **Journal of Obsessive-Compulsive and Related Disorders**, 1(1),16-24. <https://doi.org/10.1016/j.jocrd.2011.11.002>
- DORON, G., DERBY, D., SZEPESENWOL, O. & TALMOR, D. (2012b). Flaws and All: Exploring Partner-Focused Obsessive-Compulsive Symptoms. **Journal of Obsessive Compulsive and Related Disorders**, 1, 234–243. <https://doi.org/10.1016/j.jocrd.2012.05.004>
- DORON, G., MIZRAHI, M., SZEPESENWOL, O., & DERBY, D. (2014). Right or Flawed: Relationship Obsessions and Sexual Satisfaction. **The Journal of Sexual Medicine**, 11(9), 2218-2224. <https://doi.org/10.1111/jsm.12616>
- DORON, G., DERBY, D., & SZEPESENWOL, O. (2017). “I Can’t Stop Thinking About My Child's Flaws”: An Investigation of Parental Preoccupation With Their Children's Perceived Flaws. **Journal of Obsessive-Compulsive and Related Disorders**, 14, 106-111. <https://doi.org/10.1016/j.jocrd.2017.06.007>
- DORON, G., DERBY, D., SZEPESENWOL, O., NAHALONI, E., & MOULDING, R. (2016). Relationship Obsessive–Compulsive Disorder: Interference, Symptoms, and Maladaptive Beliefs. **Frontiers in Psychiatry**, 7:58. <https://doi.org/10.3389/fpsy.2016.00058>

- DOSTAL, A. L., & PILKINGTON, P. D. (2023). Early Maladaptive Schemas and Obsessive-Compulsive Disorder: A Systematic Review and Meta-analysis. **Journal of Affective Disorders**. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2023.05.053>
- DUINEVELD, J. J., PARKER, P. D., RYAN, R. M., CIARROCHI, J., & SALMELARRO, K. (2017). The Link Between Perceived Maternal and Paternal Autonomy Support and Adolescent Well-Being Across Three Major Educational Transitions. **Developmental Psychology**, 53(10), 1978–1994. <https://doi.org/10.1037/dev0000364>.
- FARAJİ, H., PARLAK, D., & TEZCAN, A. (2023). Obsesif Kompulsif Bozukluk ile Duygu Düzenleme Güçlüğü İlişkisi Hakkında Bir Değerlendirme. **İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, 10(2), 892-909. <https://doi.org/10.17336/igusbd.1060688>
- FARAJİ, H., BİLĞİŞ, C., & YELÖRGÜ, D. (2024). The Mediator Role of Rejection Sensitivity Between Perceived Maternal Narcissism and Eating Disorders. **Balıkesir Sağlık Bilimleri Dergisi**, 13(1), 160-171. <https://doi.org/10.53424/balikesirsbd.1209740>
- FINEBERG, N. A., HENGARTNER, M. P., BERGBAUM, C. E., GALE, T. M., GAMMA, A., AJDACIC-GROSS, V., ... & ANGST, J. (2013). A Prospective Population-Based Cohort Study of The Prevalence, Incidence and Impact of Obsessive-Compulsive Symptomatology. **International Journal of Psychiatry in Clinical Practice**, 17(3), 170-178. <https://doi.org/10.3109/13651501.2012.755206>
- FOSTER, J. D. & TRIMM, R. F. (2008). On Being Eager and Inhibited: Narcissism and Approach-Avoidance Motivation. **Society for Personality and Social Psychology**, 34(7), 1004-1017. <https://doi.org/10.1177/0146167208316688>
- EIN-DOR, T., VIGLIN, D., & DORON, G. (2016). Extending The Transdiagnostic Model of Attachment and Psychopathology. **Frontiers In Psychology**, 7, 484. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2016.00484>
- EKŞİ, F. (2016). The Short Form of The Five-Factor Narcissism Inventory: Psychometric Equivalence of The Turkish Version. **Educational Sciences: Theory & Practice**, 16(4), 1081-1096.

- ELLIS, H. (1898). Auto-Erotism: A Psychological Study. **The Alienist and Neurologist**, 19(2), 260-299.
- ENSINK, K., CHRÉTIEN, S., NORMANDIN, L., BÉGIN, M., DAIGLE, D., & FONAGY, P. (2017). Pathological Narcissism In Adolescents: Relationships With Childhood Maltreatment and Internalizing and Externalizing Difficulties. **Adolescent Psychiatry**, 7(4), 300-314. <https://doi.org/10.2174/2210676608666180119165731>
- EULER, S., STÖBI, D., SOWISLO, J., RITZLER, F., HUBER, C. G., LANG, U. E., WREGE, J. VE WALTER, M. (2018). Grandiose and Vulnerable Narcissism In Borderline Personality Disorder. **Psychopathology**, 51(2), 110-121. <https://doi.org/10.1159/000486601>
- ERDOĞAN, B., & ŞAHİN, M. (2020). Yetişkin Bireylerde Narsisizm, Yakın İlişkiler ve Cinsellik. **Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi**, 6(27), 266- 287. <https://doi.org/10.26466/opus.671715>
- GABBARD, G. O. (1989). Two Subtypes of Narcissistic Personality Disorder. **Bulletin of the Menninger Clinic**, 53(6), 527-532
- GEWIRTZ-MEYDAN, A., & FINZI-DOTTAN, R. (2018). Narcissism and Relationship Satisfaction From A Dyadic Perspective: The Mediating Role of Psychological Aggression. **Marriage & Family Review**, 54(3), 296-312. <https://doi.org/10.1080/01494929.2017.1359814>
- GLOVER, N., MILLER, J. D., LYNAM, D. R., CREGO, C., & WIDIGER, T. A. (2012). The Five Factor Narcissism Inventory: A Five-Factor Measure of Narcissistic Personality Traits. **Journal of Personality Assessment**, 94, 500–512. <https://doi.org/10.1080/00223891.2012.670680>
- GOLI E., ABDEKHODAIE M.S., MASHHADI A., BIGDELI I. (2020). The Role of Parent-Child Interaction Patterns In The Development of Obsessive-Compulsive Disorder: A Literature Review Study. **Journal of Fundamentals of Mental Health**, 22(1), 5-21.
- GOMEZ, R. (1998). Impatience-Aggression, Competitiveness and Avoidant Coping: Direct and Moderating Effects On Maladjustment Among Adolescents.

- Personality and Individual Differences**, 25(4), 649–661.
[https://doi.org/10.1016/S0191-8869\(98\)00083-X](https://doi.org/10.1016/S0191-8869(98)00083-X)
- GONG, X., & WANG, C. (2023). Interactive Effects of Parental Psychological Control and Autonomy Support On Emerging Adults' Emotion Regulation and Self-Esteem. **Current Psychology**, 42(19), 16111-16120.
- GREEN, A., MACLEAN, R., & CHARLES, K. (2020). Unmasking Gender Differences In Narcissism Within Intimate Partner Violence. **Personality and Individual Differences**, 167, 110247.
<https://doi.org/10.1016/j.paid.2020.110247>
- GREEN, A., MACLEAN, R., & CHARLES, K. (2020). Recollections of Parenting Styles In The Development of Narcissism: The Role of Gender. **Personality and Individual Differences**, 167, 110246.
<https://doi.org/10.1016/j.paid.2020.110246>
- GRIJALVA, E., NEWMAN, D. A., TAY, L., DONNELLAN, M. B., HARMS, P. D., ROBINS, R. W. & YAN, T. (2015). Gender Differences In Narcissism: A Meta-Analytic Review. **Psychological Bulletin**, 141(2), 261-310.
<https://doi.org/10.1037/a0038231>
- HEYMAN, I., FOMBONNE, E., SIMMONS, H., FORD, T., MELTZER, H., & GOODMAN, R. (2001). Prevalence of Obsessive–Compulsive Disorder In The British Nationwide Survey of Child Mental Health. **British Journal of Psychiatry**, 179(4), 324-329. <https://doi.org/10.1192/bjp.179.4.324>
- HEYMAN, I., MATAIX-COLS, D., & FINEBERG, N. A. (2006). Obsessive-Compulsive Disorder. **BMJ**, 333(7565), 424-429.
<https://doi.org/10.1136/bmj.333.7565.424>
- HORTON, R. S., BLEAU, G., & DRWECKI, B. (2006). Parenting Narcissus: What Are The Links Between Parenting and Narcissism?. **Journal of Personality**, 74(2), 345-376. <https://doi.org/10.1111/j.1467-6494.2005.00378.x>
- HUXLEY, E., & BIZUMIC, B. (2017). Parental Invalidation and The Development of Narcissism. **The Journal of Psychology**, 151(2), 130-147.
<https://doi.org/10.1080/00223980.2016.1248807>

- JAUKE, E. & KAUFMAN, S. B. (2018). The Higher The Score, The Darker The Core: The Nonlinear Association Between Grandiose and Vulnerable Narcissism. **Frontiers in Psychology**, 9, 1305. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2018.01305>
- JONES, E. (1913). The God Complex. **Essays in Applied Psychoanalysis**, 2, 244-265.
- JONNAL, A. H., GARDNER, C. O., PRESCOTT, C. A., & KENDLER, K. S. (2000). Obsessive and Compulsive Symptoms In A General Population Sample of Female Twins. **American Journal of Medical Genetics**, 96(6), 791-796. [https://doi.org/10.1002/1096-8628\(20001204\)96:6<791::AID-AJMG19>3.0.CO;2-C](https://doi.org/10.1002/1096-8628(20001204)96:6<791::AID-AJMG19>3.0.CO;2-C)
- KABIRI, M., NESHAT-DOOST, H. T., & MEHRABI, H. A. (2017). The Mediating Role of Relationship Obsessive-Compulsive Disorder In Relation To Attachment Styles and Marital Quality In Women. **Journal of Research and Health**, 7(5), 1065-1073.
- KARAAZİZ, M., & ATAĞ, İ. E. (2013). Narsisizm ve Narsisizmle İlgili Araştırmalar Üzerine Bir Gözden Geçirme. **Nesne Psikoloji Dergisi**, 1(2), 44-59. <https://doi.org/10.7816/nesne-01-02-03>
- KATHMANN, N., JACOBI, T., ELSNER, B., & REUTER, B. (2022). Effectiveness of Individual Cognitive-Behavioral Therapy and Predictors of Outcome In Adult Patients With Obsessive-Compulsive Disorder. **Psychotherapy and Psychosomatics**, 91(2), 123-135. <https://doi.org/10.1159/000520454>
- KERNBERG, O. F. (1967). Borderline Personality Organization. **Journal of the American Psychoanalytic Association**, 15(3), 641-685. <https://doi.org/10.1177/000306516701500309>
- KERMANIAN, S., GOLSHANI, F., BAGHDASARIANS, A., & JOMHARI, F. (2021). The Mediating Role of Perfectionism In Relation To Narcissism and Early Trauma, Family Functioning and Perceived Parenting Styles. **Journal of Community Health Research**. 10(2), 117-127. <https://doi.org/10.18502/jchr.v10i2.6587>

- KILIÇ, S. (2016). Cronbach's Alpha Reliability Coefficient. **Psychiatry and Behavioral Sciences**, 6(1), 47. <https://doi.org/10.5455/jmood.20160307122823>
- KILIÇ, N., & ALTINOK, A. (2021). Obsession and Relationship Satisfaction Through The Lens of Jealousy and Rumination. **Personality and Individual Differences**, 179, 110959. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2021.110959>
- KOHUT, H. (1966). Forms and Transformations of Narcissism. **Journal of The American Psychoanalytic Association**, 14(2), 243-272. <https://doi.org/10.1177/000306516601400201>
- KOHUT, H., & WOLF, E. S. (1978). The Disorders of The Self and Their Treatment: An Outline. **International Journal of Psychoanalysis**, 59(4), 413-425.
- LEONELLI, S. (2022). The Antecedents To Habitual Entrepreneurship: Exploring The Role of Entrepreneurs' Narcissism and Educational Level. **Entrepreneurship Research Journal**. <https://doi.org/10.1515/erj-2021-0228>
- MACUL FERREIRA DE BARROS, P., DO ROSÁRIO, M. C., SZEJKO, N., POLGA, N., REQUENA, G. D. L., RAVAGNANI, B., ... & DE ALVARENGA, P. G. (2021). Risk Factors For Obsessive–Compulsive Symptoms. Follow-Up of A Community-Based Youth Cohort. **European Child & Adolescent Psychiatry**, 30, 89-104. <https://doi.org/10.1007/s00787-020-01495-7>
- MAFTEI, A., & OPARIUC-DAN, C. (2023). Perfect People, Happier Lives? When The Quest For Perfection Compromises Happiness: The Roles Played By Substance Use and Internet Addiction. **Frontiers in Public Health**, 11, 1234164. <https://doi.org/10.3389/fpubh.2023.1234164>
- MAHADEVAN, N., & JORDAN, C. (2022). Desperately Seeking Status: How Desires For, and Perceived Attainment of Status and Inclusion Relate To Grandiose and Vulnerable Narcissism. **Personality and Social Psychology Bulletin**, 48(5), 704-717. <https://doi.org/10.1177/01461672211021189>
- MAHJANI B., BEY K., BOBERG J., BURTON C. (2021). Genetics of Obsessivecompulsive Disorder. **Psychological Medicine**, 51, 2247–2259. <https://doi.org/10.1017/S0033291721001744>

- MAHONEY, D., RICKSPOONE, L. & HULL, J. C. (2016). Narcissism, Parenting Complex Trauma: The Emotional Consequences Created For Children By Narcissistic Parents. **The Practitioner Scholar: Journal of Counseling and Professional Psychology**, 5(1), 45-59.
- MARČINKO, D., JAKŠIĆ, N., RUDAN, D., BJEDOV, S., REBERNJAK, B., SKOPLJAK, K., & BILIĆ, V. (2020). Pathological Narcissism, Negative Parenting Styles and Interpersonal Forgiveness Among Psychiatric Outpatients. **Psychiatria Danubina**, 32(3-4), 395-402. <https://doi.org/10.24869/psyd.2020.395>
- MASIRAN, R., IBRAHIM, N., AWANG, H., & LIM, P. Y. (2023). The Positive and Negative Aspects of Parentification: An Integrated Review. **Children and Youth Services Review**, 144, 106709. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2022.106709>
- MELLI, G., BULLI, F., DORON, G., & CARRARESI, C. (2018). Maladaptive Beliefs In Relationship Obsessive Compulsive Disorder (ROCD): Replication and Extension In A Clinical Sample. **Journal of Obsessive-Compulsive and Related Disorders**, 18, 47-53. <https://doi.org/10.1016/j.jocrd.2018.06.005>
- MELLI, G., CACCICO, L., MICHELI, E., BULLI, F., & DORON, G. (2024). Pathological Narcissism and Relationship Obsessive-Compulsive Disorder (ROCD) Symptoms: Exploring The Role of Vulnerable Narcissism. **Journal of Clinical Psychology**, 80(1), 144-157. <https://doi.org/10.1002/jclp.23601>
- NAJI MEYDANI, F., DOOS ALI VAND, H., ABASI, I., & NOORI, M. (2022). Mediating Role of Difficulties In Emotion Regulation and Experiential Avoidance In The Relationship Between Attachment Styles and Severity of Relationship Obsessive-Compulsive Disorder Symptoms. **Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology**, 28(3), 328-345. <https://doi.org/10.32598/ijpcp.28.3.4175.1>
- NGUYEN, K. T., & SHAW, L. (2020). The Aetiology of Non-Clinical Narcissism: Clarifying The Role of Adverse Childhood Experiences and Parental Overvaluation. **Personality and Individual Differences**, 154, 109615. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2019.109615>

- PALLINI, S., CHIRUMBOLO, A., MORELLI, M., BAIOTTO, R., LAGHI, F., & EISENBERG, N. (2018). The Relation of Attachment Security Status To Effortful Self-Regulation: A Meta-Analysis. **Psychological Bulletin**, 144(5), 501–531. <https://doi.org/10.1037/bul0000134>
- PINCUS, A. L., ANSELL, E. B., PIMENTEL, C. A., CAIN, N. M., WRIGHT, A. G. C., & LEVY, K. N. (2009). Initial Construction and Validation of The Pathological Narcissism Inventory. **Psychological Assessment**, 21(3), 365–379. <https://doi.org/10.1037/a0016530>
- PINCUS, A. L. & LUKOWITSKY, M. R. (2010). Pathological Narcissism and Narcissistic Personality Disorder. **Annual Review of Clinical Psychology**, 6, 421-446. <https://doi.org/10.1146/annurev.clinpsy.121208.131215>
- PITTENGER, C., BLOCH, M. H., & WILLIAMS, K. (2011). Glutamate Abnormalities In Obsessive Compulsive Disorder: Neurobiology, Pathophysiology, and Treatment. **Pharmacology & Therapeutics**, 132(3), 314-332. <https://doi.org/10.1016/j.pharmthera.2011.09.006>
- POORNIMA, C., SUDHIR, P. M., PRATYUSHA, P. V., & JACOB, P. (2021). Parenting Styles and Their Correlates In Adolescents Diagnosed With Obsessive-Compulsive Disorder. **Journal of Indian Association for Child & Adolescent Mental Health**, 17(2), 102–121. <https://doi.org/10.1177/0973134220210207>
- POZZA, A., DETTORE, D., MARAZZITI, D., DORON, G., BARCACCIA, B., & PALLINI, S. (2021). Facets of Adult Attachment Style in Patients With Obsessive-Compulsive Disorder. **Journal of Psychiatric Research**, 144, 14-25. <https://doi.org/10.1016/j.jpsychires.2021.09.045>
- RACHMAN, S., & DE SILVA, P. (1978). Abnormal and Normal Obsessions. **Behaviour Research and Therapy**, 16(4), 233-248. [https://doi.org/10.1016/0005-7967\(78\)90022-0](https://doi.org/10.1016/0005-7967(78)90022-0)
- RAPPOPORT, A. (2005). Co-Narcissism: How We Accommodate To Narcissistic Parents. **The Therapist**, 1, 1-8.
- REIS, S., HUXLEY, E., ENG YONG FENG, B., & GRENYER, B. F. (2021). Pathological Narcissism and Emotional Responses To Rejection: The Impact

- of Adult Attachment. **Frontiers In Psychology**, 12, 679168. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.679168>
- RENTZSCH, K., WIECZOREK, L. L., & GERLACH, T. M. (2021). Situation Perception Mediates the Link Between Narcissism and Relationship Satisfaction: Evidence From a Daily Diary Study in Romantic Couples. **Social Psychological and Personality Science**, 12(7), 1241-1253. <https://doi.org/10.1177/1948550620987419>
- ROBERTS, D. D. (1997). Differential Interventions In Psychotherapy of Borderline, Narcissistic, and Schizoid Personality Disorders: The Masterson Approach. **Clinical Psychology & Psychotherapy: An International Journal of Theory and Practice**, 4(4), 233-245. [https://doi.org/10.1002/\(SICI\)1099-0879\(199712\)4:4<233::AID-CPP141>3.0.CO;2-F](https://doi.org/10.1002/(SICI)1099-0879(199712)4:4<233::AID-CPP141>3.0.CO;2-F)
- ROHMANN, E., HANKE, S., & BIERHOFF, H.-W. (2019). Grandiose and Vulnerable Narcissism In Relation To Life Satisfaction, Self-Esteem, and Self-Construct. **Journal of Individual Differences**, 40, 194–203. <https://doi.org/10.1027/1614-0001/a000292>
- RONNINGSTAM, E. (2020). Internal Processing In Patients With Pathological Narcissism or Narcissistic Personality Disorder: Implications For Alliance Building and Therapeutic Strategies. **Journal of Personality Disorders**, 34(Supplement), 80-103. <https://doi.org/10.1521/pedi.2020.34.suppl.80>
- ROTHSTEIN, A. (1979). The Theory of Narcissism: An Object-Relations Perspective. **Psychoanalytic Review**, 66, 35–47.
- ROZENBLATT, S. (2002). In Defense of The Self: The Relationship of Self-Esteem and Narcissism To Aggressive Behavior. **Dissertation Abstracts International: Section B: The Sciences and Engineering**, 63 (4-B), 2072.
- RUSSELL, G. A. (1985). Narcissism and The Narcissistic Personality Disorder: A Comparison of The Theories of Kernberg and Kohut. **British Journal of Medical Psychology**, 58(2), 137–148. <https://doi.org/10.1111/j.2044-8341.1985.tb02626.x>

- SCHMIDT, A. (2019). Kernberg ve Kohut'un Narsisistik Kişilik Bozukluğu Kuramlarının Karşılaştırması. **Türk Psikiyatri Dergisi**, 30(2), 137- 141. <https://doi.org/10.5080/u23484>
- SEIDMAN, G. (2016). Narcissism, Intrinsic and Extrinsic Romantic Ideals, and Relationship Satisfaction. **Journal of Social and Personal Relationships**, 33(8), 1018-1030. <https://doi.org/10.1177/0265407515615693>
- SEIDMAN, G., ZEIGLER-HILL, V., & IIDA, M. (2023). Narcissistic Admiration and Narcissistic Rivalry: Associations With Accuracy and Bias in Perceptions of Romantic Partners. **Journal of Social and Personal Relationships**, 40(8), 2706-2728. <https://doi.org/10.1177/02654075231161165>
- SHAW, D. (2010) Enter ghosts: The Loss of Intersubjectivity In Clinical Work With Adult Children of Pathological Narcissists. **Psychoanalytic Dialogues**, 20(1), 46-59. <https://doi.org/10.1080/10481880903559120>
- SHERMAN, E. D., MILLER, J. D., FEW, L. R., CAMPBELL, W. K., WIDIGER, T. A., CREGO, C., & LYNAM, D. R. (2015). Development of A Short Form of The Five-Factor Narcissism Inventory: The FFNISF. **Psychological Assessment**, 27(3), 1110–1116. <https://doi.org/10.1037/pas0000100>
- STROM, N. I., SODA, T., MATHEWS, C. A. VE DAVIS, L. K. (2021). A Dimensional Perspective On The Genetics of Obsessive-Compulsive Disorder. **Translational Psychiatry**, 11(1), 1-11. <https://doi.org/10.1038/s41398-021-01519-z>
- SZESZKO, P. R., ROBINSON, D., ALVIR, J. M. J., BILDER, R. M., LENCZ, T., ASHTARI, M., ... & BOGERTS, B. (1999). Orbital Frontal and Amygdala Volume Reductions In Obsessive-Compulsive Disorder. **Archives of General Psychiatry**, 56(10), 913-919. <https://doi.org/10.1001/archpsyc.56.10.913>
- SZESZKO, P. R., ARDEKANI, B. A., ASHTARI, M., MALHOTRA, A. K., ROBINSON, D. G., BILDER, R. M., & LIM, K. O. (2005). White Matter Abnormalities In Obsessive-Compulsive Disorder: A Diffusion Tensor Imaging Study. **Archives of General Psychiatry**, 62(7), 782-790. <https://doi.org/10.1001/archpsyc.62.7.782>

- ŞAHİN, H. E. & EDİBOĞLU, G. O. (2022). Obsesif Kompulsif Bozukluk: Kısa Bir Gözden Geçirme. **Çukurova Tıp Öğrenci Dergisi**, 2(2), 51-58.
- TNELLA, L., LUNARDI, L., RIGOBELLO, L., BOSCO, A., & MANCINI, F. (2023). Relationship Obsessive Compulsive Disorder (R-OCD): The Role of Relationship Duration, Fear of Guilt, and Personality Traits. **Journal of Obsessive-Compulsive and Related Disorders**, 37, 100801. <https://doi.org/10.1016/j.jocrd.2023.100801>
- TRAK, E., & İNÖZÜ, M. (2017). Yeni Bir Obsesif-Kompulsif Semptom İçeriği: Romantik İlişki Obsesyon ve Kompulsiyonları Ölçeği İle Partnere İlişkin Obsesif-Kompulsif Belirti Ölçeği'nin Türkçe Formlarının Psikometrik Özellikleri. **Klinik Psikiyatri Dergisi**, 20(3), 171-185.
- TRAK, E., & İNOZU, M. (2019). Developmental and Self-Related Vulnerability Factors In Relationship-Centered Obsessive Compulsive Disorder Symptoms: A Moderated Mediation Model. **Journal of Obsessive-Compulsive and Related Disorders**, 21, 121-128. <https://doi.org/10.1016/j.jocrd.2019.03.004>
- VAN LEEUWEN, W. A., VAN WINGEN, G. A., LUYTEN, P., DENYS, D., & VAN MARLE, H. J. F. (2020). Attachment In OCD: A Meta-Analysis. **Journal of Anxiety Disorders**, 70, 102187. <https://doi.org/10.1016/j.janxdis.2020.102187>
- VAN SCHIE, C. C., JARMAN, H. L., HUXLEY, E., & GRENYER, B. F. (2020). Narcissistic Traits In Young People: Understanding The Role of Parenting and Maltreatment. **Borderline Personality Disorder and Emotion Dysregulation**, 7, 1-10. <https://doi.org/10.1186/s40479-020-00125-7>
- VIGNANDO, M., & BIZUMIC, B. (2023). Parental Narcissism Leads To Anxiety and Depression In Children via Scapegoating. **The Journal of Psychology**, 157(2), 121-141. <https://doi.org/10.1080/00223980.2022.2148088>
- WÄLDER, R. (1925) The Psychoses: Their Mechanisms and Accessibility To Influence. **International Journal of Psycho-Analysis**, 6, 259-281.
- WALTON, G. E., HIBBARD, D. R., COUGHLIN, C., & COYL-SHEPHERD, D. D. (2020). Parenting, Personality, and Culture As Predictors of Perfectionism.

Current Psychology, 39, 681-693. <https://doi.org/10.1007/s12144-018-9793-y>

WETZEL, E., & ROBINS, R. W. (2016). Are Parenting Practices Associated With The Development of Narcissism? Findings From A Longitudinal Study of Mexican-Origin Youth. **Journal of Research in Personality**, 63, 84-94. <https://doi.org/10.1016/j.jrp.2016.05.005>

WINK, P. (1991). Two Faces of Narcissism. **Journal of Personality and Social Psychology**, 61(4), 590–597. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.61.4.590>

WILLIAMS, M. T., MUGNO, B., FRANKLIN, M., & FABER, S. (2013). Symptom Dimensions In Obsessive-Compulsive Disorder: Phenomenology and Treatment Outcomes With Exposure and Ritual Prevention. **Psychopathology**, 46(6), 365–376. <https://doi.org/10.1159/000348582>

WURST, S. N., GERLACH, T. M., DUFNER, M., RAUTHMANN, J. F., GROSZ, M. P., KUFNER, A. C. P., DENISSEN, J. J. A., & BACK, M. D. (2017). Narcissism and Romantic Relationships: The Differential Impact of Narcissistic Admiration and Rivalry. **Journal of Personality and Social Psychology**, 112(2), 280–306. <https://doi.org/10.1037/pspp0000113>

YILMAZ, Z., LARSEN, J. T., NISSEN, J. B., CROWLEY, J. J., MATTHEISEN, M., BULIK, C. M., & PETERSEN, L. V. (2022). The Role of Early-Life Family Composition and Parental Socio-Economic Status As Risk Factors For Obsessive-Compulsive Disorder In A Danish National Cohort. **Journal of Psychiatric Research**, 149, 18-27. <https://doi.org/10.1016/j.jpsychires.2022.02.004>

TEZLER

ALPAY, E. H. (2020) Anneden Algılanan Narsisistik Özellikler ile Psikopatoloji Arasındaki İlişkide Kendini Eleştirinin Aracı Rolü, (Yayımlanmış doktora tezi), Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin Üniversitesi, Mersin.

AÇAR, Ş. (2022). Ebeveynleşme, Partnere Bağlı Benlik Değeri, Obsesif İnançlar ve Obsesif Güvensizliğin Partner Odaklı Obsesif Kompulsif Belirtilerle

İlişkisinin İncelenmesi, (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

BALCI, E. S. (2021). The Predictive Role of Insecure Attachment Styles On Relationship Centered and Partner Focused Obsessive Compulsive Symptoms: The Mediator Role of Relationship Satisfaction and Intention of Infidelity, (Master's thesis), Başkent University, Ankara.

İMAMOĞLU, A. H. (2018). Narsisizm: Algılanan Ebeveyn Tutumları Ve Savunma Mekanizmaları Açısından Bir İnceleme, (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Ankara Üniversitesi, Ankara.

MONK, I. R. (2001). Adult Children of Covertly Narcissistic Families: A Look At Their Romantic Relationships, (Doctoral dissertation), University of British Columbia.

TRAK, E. (2016). Hatırlanan Ebeveyn İlgisi, Yetişkin Bağlanma Biçimleri ve Partnere Bağlı Benlik Değerinin Romantik İlişki ve Partner Temalı Obsesif Kompulsif Bozukluk Semptomları ile İlişkisi, (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

TUATAY, B. (2021). The Role of Emptiness On Relationship Between Maternal Narcissism and Self-Handicapping In Adulthood: A Mixed Method. (Unpublished master thesis), Istanbul Bahcesehir University, Istanbul.

TUNÇEL, A. (2021). Yetişkin Bağlanma Örüntüleri, Obsesif İnançlar ve Ruminatif Düşünme Biçiminin Romantik İlişki Odaklı Obsesif Kompulsif Belirtiler Üzerindeki Etkisi, (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ege Üniversitesi, İzmir.

TÜRKER, Ö. (2018) The Role of Perceived Maternal Narcissism and Depression On The Later Development of Narcissistic Personality Organization, (Unpublished Master Thesis), İstanbul Bilgi University, İstanbul.

LEGGIO, J. N. (2018) Mental Health Outcomes for Adult Children of Narcissistic Parents, (Unpublished doctoral thesis), Adler School of Professional Psychology.

ZEIGLER-HILL, V., COSBY, C. A., VRABEL, J. K., & SOUTHARD, A. C. (2020). Narcissism and Mate Retention Behaviors: What Strategies Do Narcissistic

Individuals Use To Maintain Their Romantic Relationships? **Journal of Social and Personal Relationships**, 37(10-11), 2737-2757.
<https://doi.org/10.1177/0265407520939190>

ELEKTRONİK KAYNAKLARI

AMERICAN PSYCHIATRIC ASSOCIATION (2021). **APA Dictionary of Psychology**. Erişim: www.dictionary.apa.org.

MELLI, G., CARRARESI, C., & DORON, G. (2015). The Role of Perfectionism In Relationship Obsessive-Compulsive Disorder (ROCD). Paper presented at the 45th Congress of European Association for Behavioural & Cognitive Therapies. Jerusalem, August 31 – September 3.

WORLD HEALTH ORGANIZATION. (1992) **The ICD-10 Classification of Mental and Behavioural Disorders: Clinical Descriptions and Diagnostic Guidelines**. WHO. <https://apps.who.int/iris/handle/10665/37958>

EKLER

EK-A: Sosyodemografik Form

EK-B: Beş Faktör Narsisizm Ölçeği-Kısa Form

EK-C: Partnere İlişkin Obsesif-Kompulsif Belirti Ölçeği

EK-D: Anneden Algılanan Narsisistik Özellikler Ölçeği

EK-E: Etik Kurul Kararı

EK-A: Sosyodemografik Form

Cinsiyetiniz nedir?

☐ Kadın ☐ Erkek

Yaşınız nedir?

.....

Eğitim durumunuz nedir?

☐ Okur-yazar değil

☐ Ortaöğretim

☐ Lisans

☐ Yüksek Lisans/Doktora

Gelir durumunuz nedir?

☐ Düşük ☐ Orta ☐ Yüksek

4) Şu anda devam etmekte olan (sevgililik, nişanlılık, evlilik vb.) romantik bir ilişkiniz var mı?

☐ Evet ☐ Hayır

5) Lütfen ilişki durumunuza dair size uygun olan şıkkı işaretleyiniz:

☐ Evli ☐ Nişanlı/Sözlü ☐ Sevgili ☐ Flört

Bu ilişkiniz ne kadardan beri devam etmekte?

.....

İlişkinizden memnuniyet düzeyinizi nasıl tanımlarsınız?

Lütfen ilişkinizden memnuniyet düzeyinizi 1 puan ("Hiç memnun değilim") ile 5 puan ("Çok memnunum") aralıklı sayı doğrusunda size uygun olan şekilde belirtiniz.

☐ Hiç memnun değilim (1)

☐ (2)

☐ Ortalama (3)

☐ (4)

☐ Çok memnunum (5)

Bağımlılık yapıcı madde kullanıyor musunuz?

☐ Evet ☐ Hayır

Daha önce psikiyatrik tanı aldınız mı?

☐ Evet ☐ Hayır

Bir önceki soruya cevabınız evet size, aldığınız tanıyı yazabilir misiniz?

.....

EK-B: Beş Faktör Narsisizm Ölçeği-Kısa Form

Değerli Katılımcı, Bu ölçek 60 maddeden oluşmaktadır. Her bir madde 1 ile 5 arası puanlanmaktadır. Lütfen her bir maddeyi dikkatlice okuyunuz ve sizi en iyi tanımlayan seçeneği işaretleyiniz. Doğru ya da yanlış cevap yoktur. Sizden beklenen içtenlikle cevap vererek bilimsel bir çalışmaya yardımcı olmanız. Lütfen bütün sorularla ilgili görüşlerinizi ifade ediniz.	Kesinlikle	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle
1. Aşırı hırslı biriyimdir.	①	②	③	④	⑤
2. Başkaları çok övündüğümü söylerler ama söylediğim her şey doğrudur.	①	②	③	④	⑤
3. Liderlik yapmak benim için kolaydır.	①	②	③	④	⑤
4. Birileri bana iyilik yaptığında, acaba benden ne istiyorlar diye merak ederim.	①	②	③	④	⑤
5. Özel muamele görmeyi hak ediyorum.	①	②	③	④	⑤
6. Başkalarını eğlendirmekten büyük zevk alırım.	①	②	③	④	⑤
7. İlerlemek için insanlardan yararlanmak iyi bir şeydir.	①	②	③	④	⑤
8. Sıklıkla ünlü olmak ile ilgili hayaller kurarım.	①	②	③	④	⑤
9. İnsanlar beni yargıladığında, bunu hiç umursamam.	①	②	③	④	⑤
10. Başkalarının ihtiyaçları konusunda kaygılanmam	①	②	③	④	⑤
11. İnsanları manipüle etmede /kullanmada oldukça iyiyimdir.	①	②	③	④	⑤
12. Kendimden emin olmak için sık sık başkalarının iltifatlarına ihtiyacım varmış gibi hissederim.	①	②	③	④	⑤
13. Eleştirilmekten, o kadar nefret ederim ki, olduğunda öfkemi kontrol edemem.	①	②	③	④	⑤
14. Bir şeyde başarısız olduğumu fark ettiğimde kendimi küçük düşmüş hissederim.	①	②	③	④	⑤
15. Heyecan duymak için neredeyse her şeyi deneyebilirim.	①	②	③	④	⑤
16. Başarılı olmak için inanılmaz bir motivasyona sahibim.	①	②	③	④	⑤
17. Sadece kendi ayarımdaki insanlarla ilişki kurarım.	①	②	③	④	⑤
18. Otorite pozisyonu alma konusunda kendimi rahat hissederim.	①	②	③	④	⑤
19. Diğer insanların bana karşı dürüst olacaklarına inanırım.	①	②	③	④	⑤

20. Kuralların başkaları için geçerli olduğu kadar benim için geçerli olduğunu düşünmüyorum.	①	②	③	④	⑤
21. Başkaları tarafından fark edilmekten hoşlanırım.	①	②	③	④	⑤
22. Kendi ilerlemem için insanları birer araç olarak kullanırım.	①	②	③	④	⑤
23. Sık sık çok başarılı ve güçlü olacağıma dair hayaller kurarım.	①	②	③	④	⑤
24. Başkalarının benim hakkımda ne düşündüğü gerçekten umursamam.	①	②	③	④	⑤
25. Başkalarının dertlerine genelde fazla ilgi göstermem.	①	②	③	④	⑤
26. İnsanları bir şeyler yaptırmak için yönlendirebilirim.	①	②	③	④	⑤
27. Benlik duygum istikrarlıdır.	①	②	③	④	⑤
28. Doğru muamele görmediğimde aşırı öfkelendiğim zamanlar olmuştur.	①	②	③	④	⑤
29. Başkalarının önünde küçük düşürüldüğümde berbat hissederim.	①	②	③	④	⑤
30. Gözü pek biriyimdir.	①	②	③	④	⑤
31. Büyük biri olmayı arzularım.	①	②	③	④	⑤
32. Benden daha aşağı kişilerle takılarak zamanımı boşa harcamam.	①	②	③	④	⑤
33. İnsanlar genellikle benim liderliğimi ve otoritemi takip ederler.	①	②	③	④	⑤
34. İnsanlara güvenme konusunda temkinliyimdir	①	②	③	④	⑤
35. Adaletsiz gibi gözükebilir ancak ihtimam, imtiyaz ve ödül gibi ayrıcalıkları hak ediyorum.	①	②	③	④	⑤
36. Bir parti ya da toplantıda en popüler kişi olmaktan hoşlanırım.	①	②	③	④	⑤
37. Başarıya ulaşmak için bazen diğer insanları kullanmanız gerekir.	①	②	③	④	⑤
38. Başarıyla tanınmış biri olmayı nadiren hayal ederim.	①	②	③	④	⑤
39. Başkalarının eleştirilerine karşı oldukça kayıtsızımdır.	①	②	③	④	⑤
40. Sempati duygum zayıftır	①	②	③	④	⑤
41. Eninde sonunda benim dediğim olur.	①	②	③	④	⑤
42. Hayatta yeterince başarıya ulaşip ulaşamayacağım hakkında kendimi oldukça güvensiz hissederim.	①	②	③	④	⑤
43. Hak ettiğim şeyi alamamak beni gerçekten çok öfkelenendirir.	①	②	③	④	⑤
44. İnsanlar beni yargıladığında utanırım.	①	②	③	④	⑤

45. Heyecan verici bir şey yapmak için yaralanmayı göze alabilirim.	①	②	③	④	⑤
46. Başarılı olmaya motiveyimdir.	①	②	③	④	⑤
47. Üstün bir insanım.	①	②	③	④	⑤
48. Çoğu durumda sorumluluk almaya eğilimliyimdir.	①	②	③	④	⑤
49. Sık sık diğerlerinin bana gerçeğin tamamını söylemediğini düşünürüm.	①	②	③	④	⑤
50. Özel muamele görmeyi hak ettiğime inanırım.	①	②	③	④	⑤
51. İnsanları eğlendirmeye bayılırım.	①	②	③	④	⑤
52. Kendi hedeflerime ulaşmada diğerlerini kullanmaya istekliyimdir	①	②	③	④	⑤
53. Bir gün benim adımla insanların çoğunun bileceğine inanıyorum.	①	②	③	④	⑤
54. Başkalarının benim hakkımdaki görüşlerini çok az umurumdadır	①	②	③	④	⑤
55. Başkalarının acıları beni üzmez.	①	②	③	④	⑤
56. İnsanlara istediklerimi yaptırmam kolaydır.	①	②	③	④	⑤
57. Keşke başkalarının benim hakkımdaki düşüncelerini bu kadar umurumda olmasaydı	①	②	③	④	⑤
58. İnsanlar bana saygısızlık ettiğinde tepem atar.	①	②	③	④	⑤
59. Başkalarının önünde bir hata yaparsam kendimi aptal gibi hissederim.	①	②	③	④	⑤
60. Riskli ya da tehlikeli şeyler yapmaktan hoşlanırım.	①	②	③	④	⑤

EK-C: Partnere İlişkin Obsesif-Kompulsif Belirti Ölçeği

Aşağıda insanların romantik ilişkide yaşayabilecekleri deneyimlere ilişkin ifadeler yer almaktadır. **Sizin** yakın ilişkilerinizde neler yaşadığınızı değerlendirmek istiyoruz. Lütfen aşağıdaki ifadeleri yakın ilişkilerinizde deneyimlediğiniz düşünce ve davranışları ne ölçüde yansıttığını belirtiniz. ‘Partner’ ifadesi ile romantik ilişki içinde olduğunuz kişi (eş, sevgili, nişanlı, sözlü vb.) kastedilmektedir.

Rakamlar aşağıda görülen sözlü ifadelere denk düşmektedir.

Bana hiç uygun değil.	Bana biraz uygun.	Bana orta düzeyde uygun.	Bana oldukça uygun.	Bana çok uygun.
0	1	2	3	4

1.	Partnerimin sahip olduğu ahlak düzeyinden memnunum.	0	1	2	3	4
2.	Partnerimin sosyal becerilerini tekrar tekrar gözden geçiririm.	0	1	2	3	4
3.	Partnerimin yeterince akıllı ve derinlik sahibi biri olup olmadığını sürekli sorgularım.	0	1	2	3	4
4.	Partnerimin dış görünüşünden memnunum.	0	1	2	3	4
5.	Partnerimin sosyal becerileri ile ilgili düşünceler beni rahatsız eder.	0	1	2	3	4
6.	Partnerimin ahlaki düzeyine ilişkin şüpheler beni sürekli rahatsız eder	0	1	2	3	4
7.	Partnerimin zihinsel olarak dengesiz olduğu fikrini aklımdan çıkarmakta zorlanırım.	0	1	2	3	4
8.	Partnerimin yeterince zeki olup olmadığı konusunda çevremdeki insanlardan (arkadaşlarımdan, ailemden vs.) sık sık onay ararım.	0	1	2	3	4
9.	Partnerimle birlikteyken onun fiziksel kusurlarını görmezden gelmekte zorlanırım.	0	1	2	3	4
10.	Partnerimin hayatta “bir şey başarma” becerisini sürekli diğer kadın/erkekleriyle karşılaştırırım.	0	1	2	3	4
11.	Partnerimin zeka seviyesini diğer kadın/erkekleriyle sürekli karşılaştırırım.	0	1	2	3	4
12.	Partnerimin duygusal tepkilerini diğer kadın/erkeklerle karşılaştırma eğilimimi kontrol etmekte zorlanırım.	0	1	2	3	4
13.	Partnerimin yeterince zeki olmadığı düşüncesi beni çok rahatsız eder	0	1	2	3	4
14.	Partnerimin fiziksel görünüşündeki kusurlarla ilgili düşünceler beni sürekli rahatsız eder.	0	1	2	3	4
15.	Her gün, partnerimin “iyi ve ahlaklı” bir insan olmadığı düşüncesinden rahatsız olurum.	0	1	2	3	4
16.	Partnerimin zeka seviyesinden memnunum.	0	1	2	3	4
17.	Sürekli, partnerimin yeterince ahlaklı olduğuna dair kanıt ararım.	0	1	2	3	4

18	Partnerimin sosyal konulardaki beceriksizliğine ilişkin düşünceler beni her gün rahatsız eder.	0	1	2	3	4
19	Partnerim aklıma her geldiğinde görünüşündeki kusurları düşünürüm.	0	1	2	3	4
20	Partnerimin ahlak düzeyini sürekli incelerim.	0	1	2	3	4
21	Sürekli, partnerimin sosyal yetersizliklerini telafi etmeye çalışırım.	0	1	2	3	4
22	Partnerimin duygusal olarak dengesiz olduğuna ilişkin şüpheler beni rahatsız eder.	0	1	2	3	4
23	Partnerimin sosyal becerilerinden memnunum.	0	1	2	3	4
24	Partnerimin tuhaf bir şekilde davranıp davranmadığını sürekli incelerim.	0	1	2	3	4
25	Zihnim partnerimin hayatta başarılı olup olmayacağını değerlendirmekle çok meşguldür.	0	1	2	3	4
26	Partnerimin fiziksel kusurlarını diğer kadın/erkekleriyle karşılaştırma konusunda kontrol edemediğim bir dürtü hissedirim.	0	1	2	3	4
27	Partnerimi düşündüğümde, modern dünyada başarılı olabilecek türden biri olup olmadığını merak ederim.	0	1	2	3	4
28	Sürekli, partnerimin iş hayatındaki başarısına dair kanıt ararım.	0	1	2	3	4

EK-D: Anneden Algılanan Narsisistik Özellikler Ölçeği

Aşağıda çocukluk yıllarınız boyunca annenizin kişiliği ve size karşı davranışları ile ilgili deneyimlemiş olabileceğiniz yaşantılara dair maddeler yer almaktadır. Lütfen her maddeyi dikkatlice okuyup size en uygun olan seçeneği (1 ile 4 arasında) işaretleyiniz.

Çocukluk yıllarımda...

	Hiçbir zaman 1	Ara sıra 2	Genellikle 3	Her zaman 4
1. Başarısız olduğum durumlarda bana destek olur ve beni rahatlatırdı.	(1)	(2)	(3)	(4)
2. Anneliğinin başkaları tarafından övülmesini beklerdi.	(1)	(2)	(3)	(4)
3. Onun duygusal ihtiyaçlarını ben karşılardım.	(1)	(2)	(3)	(4)
4. Hayatımın merkezinde olmak isterdi.	(1)	(2)	(3)	(4)
5. Benim için yapacağı iyi şeyleri başkalarının görebileceği zamanlarda yapardı.	(1)	(2)	(3)	(4)
6. Onu memnun etmek çok kolaydı.	(1)	(2)	(3)	(4)
7. Benim nasıl hissettiğimden çok dışarıya nasıl göründüğüm ile ilgilenirdi.	(1)	(2)	(3)	(4)
8. Benim aldığım kararları desteklerdi.	(1)	(2)	(3)	(4)
9. Olumsuz duygularımı ifade etmemden hoşlanmazdı.	(1)	(2)	(3)	(4)
10. Benimle ilgili her şeye müdahale ederdi.	(1)	(2)	(3)	(4)
11. Kötü bir şey yaşadığımda beni suçlardı.	(1)	(2)	(3)	(4)
12. Konuşulan konuların odak noktası olmayı severdi.	(1)	(2)	(3)	(4)
13. Sorunları çözmek yerine beni suçlardı.	(1)	(2)	(3)	(4)
14. Benim duygularımı anlardı.	(1)	(2)	(3)	(4)
15. Ebeveyn olarak onun yapması gereken işleri bir şekilde ben yapardım.	(1)	(2)	(3)	(4)
16. Dünya sanki kendi etrafında dönüyormuş gibi davranırdı.	(1)	(2)	(3)	(4)
17. Bana bir çocuğun kaldırabileceğinden daha fazla sorumluluk verirdi.	(1)	(2)	(3)	(4)
18. Beni kontrol etmeye çalıştığını hissederdim.	(1)	(2)	(3)	(4)

19. Onun rahatsızlıklarına ve hastalıklarına (baş ağrısı, stres gibi) benim neden olduğumu hissettirirdi.	(1)	(2)	(3)	(4)
20. Kendisini herkesten daha önemli görürdü.	(1)	(2)	(3)	(4)
21. Bir şeyler kötü gittiğinde sorumluluk almak yerine beni ya da başkalarını suçlardı.	(1)	(2)	(3)	(4)
22. Benim için özel olan konularda sorularıyla beni sıkıştırırdı.	(1)	(2)	(3)	(4)
23. Benim kararlarımı kontrol etmeye çalışırdı.	(1)	(2)	(3)	(4)

EK-E: Etik Kurul Kararı

Evrak Tarih ve Sayısı: 14.07.2023-90475

T.C.
İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü

Sayı : E-88083623-020-90475
Konu : Etik Onayı Hk.

14.07.2023

Sayın Ezgi DOĞANAY

Tez çalışmanızda kullanmak üzere yapmayı talep ettiğiniz anketiniz İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Komisyonu'nun 06.07.2023 tarihli ve 2023/06 sayılı kararıyla uygun bulunmuştur.

Bilgilerinize rica ederim.

Dr.Öğr.Üyesi Mehmet Sencer GİRGİN
Müdür Yardımcısı

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu : BSF4FRYN44 Pin Kodu : 55462

Belge Takip Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/istanbul-aydin-universitesi-ebys/>

Adres : Beşyol Mah. İnönü Cad. No:38 Şefikeyi, 34295 Kaçıkçekmece / İSTANBUL

Telefon : 444 1 428

Web : <http://www.aydin.edu.tr/>

Kep Adresi : im.yazisleri@iau.hv03.kep.tr

Bilgi için : Tuğba SÜNNETÇİ

Unvanı : Yarı İşleri Uzmanı

Tel No : 31002

ÖZGEÇMİŞ

Ad-Soyadı: Ezgi DOĞANAY

ÖĞRENİM DURUMU

Yüksek Lisans: 2024, İstanbul Aydın Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü,
Klinik Psikoloji

Lisans: 2021, İstanbul Medipol Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi,
Psikoloji Bölümü

Lise: 2016, Ataköy Anadolu Lisesi

